

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 248.

BERETNING
OM
VETERINÆRVÆSENET

OG
KJØDKONTROLLEN

I
NORGE
FOR ÅRET 1894

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en Norvège
en 1894, publié par le Directeur du service vétérinaire civil)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER

1896.

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række. (Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
- 147—206 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1892—31 December 1894, S. 1—5.
- 207. Skiftevesenet 1892. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 208. De offentlige Jernbaner 1893/94. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 209. Sindssygeasylernes Virksomhed 1893. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 210. Fattigstatistik 1891. (*Statistique de l'assistance publique.*)
- 211. Folkemængdens Bevægelse 1891. (*Mouvement de la population.*)
- 212. Skolestatistik 1891. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 213. Norges Skibsfart 1893. (*Statistique de la navigation.*)
- 214. Distriktsfængsler 1893. (*Prisons départementales.*)
- 215. Norges Sparebanker 1894. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 216. Norges Handel 1894. (*Statistique du commerce.*)
- 217. Jordbrug og Fædrift 1886—1890. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 218. Veterinærvesenet og Kjødkontrollen 1893. (*Compte rendu du service vétérinaire et du contrôle de la viande.*)
- 219. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1815—1885. (*Statistique électorale.*)
- 220. Strafarbejdsanstalter 1892/93. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 221. Norges Postvesen 1894. (*Statistique postale.*)
- 222. Sundhetstilstand og Medicinalforholdene 1892. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 223. Fattigstatistik 1892. (*Statistique de l'assistance publique.*)
- 224. Skolestatistik 1892. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 225. Norges Fiskerier 1894. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 226. Den norske Statstelegraf 1894. (*Statistique des télégraphes de l'État.*)
- 227. Norges kommunale Finantser 1892. (*Finances des communes.*)
- 228. Socialstatistik I. (*Statistique du travail.*)
- 229. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. — Beboede Huse og Husholdninger samt Folkemængde fordelt efter Køn, Alder og ægteskabelig Stilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891. Maisons habitées et ménages. Population classée par sexe, par âge et par état civil.*)
- 230. De offentlige Jernbaner 1894/95. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 231. Norges Bergværksdrift 1891, 1892 og 1893. (*Statistique des mines et usines.*)
- 232. Skiftevesenet 1893. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 233. Civil Retspleie 1893. (*Statistique de la justice civile.*)
- 234. Folkemængdens Bevægelse 1892. (*Mouvement de la population.*)
- 235. Rekruteringsstatistik 1894. (*Statistique du recrutement.*)
- 236. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. — Folkemængde fordelt efter Livsstilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891. Population classée par professions.*)
- 237. Strafarbejdsanstalter 1893/94. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)

Fortsættelse: se Omslagets 3die Side.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 248.

BERETNING

OM

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

I

NORGE

FOR ÅRET 1894

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en **Norvège**
en 1894, publié par le Directeur du service vétérinaire civil).*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER

1896.

For årene 1889—1893 se Norges officielle statistik, tredje række
no. 137, 153, 181, 197 og 218.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e).

	Pag.
Résumé en Français	V
I. Om veterinærvæsenet i 1894.	
(Du service vétérinaire en 1894).	
A. Almindelig oversigt (Vue générale)	1
B. Om de enkelte amter (Le service vétérinaire par départements)	5
C. Bevilgninger til veterinærvæsenet for budgetterminen 1894—1895 (Contributions d'État au service vétérinaire civil en 1894—1895)	23
D. Offentlige foranstaltninger m. m. vedrørende veterinærvæsenet i 1894 (Dispositions publiques relatives au service vétérinaire en 1894)	24
E. Nugældende (1ste juni 1896) regler for indførsel af husdyr til Norge (Réglementation actuelle (1er juin 1896) de l'importation en Norvège des animaux domestiques)	31
F. Tabeller (Tableaux statistiques)	33
Tabel I (Tableau Ier). De vigtigste husdyrsygdomme i Norge i 1894, artsvis ordnede (Relevé des cas de maladie des animaux domestiques, par espèces, en Norvège en 1894)	34
— II (Tableau II). Enkelte sygdommes fordeling i de forskellige amter (Relevé des diverses maladies par départements)	42
— III—VI (Tableau III à VI). Kvartalsberetninger over smitsomme husdyrsygdomme i 1894 (Bulletins trimestriels des maladies contagieuses en 1894)	43
— VII (Tableau VII). Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1895 (Nombre de vétérinaires diplômés au 1er janvier 1895)	47
— VIII—XXVI (Tableau VIII à XXVI). Anmeldte smitsomme husdyrsygdomme i 1894 i de forskellige amter (Cas de maladies des animaux domestiques signalés par départements en 1894)	48
G. Om udførsel af husdyr fra Norge (Sur l'exportation de Norvège des animaux domestiques).	142

	Pag.
II. Om kjødkontrollen i 1894. (De l'inspection de la viande de boucherie en 1894)	146
Bilag 1 (Appendice 1). Lov om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895. (Lois du 27 juin 1892 et du 27 juillet 1895 sur les abattoirs publics et sur l'inspection de la viande de boucherie)	171
— 2 (Appendice 2). Plakat af 5te november 1895 indeholdende nærmere forskrifter til gennemførelse af den ved lov af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895, omhandlede kjødkontrol. (Décret royal du 5 novembre 1895 sur les mesures à prendre pour l'exécution de l'inspection de la viande de boucherie en vertu des lois du 27 juin 1892 et du 27 juillet 1895)	173
— 3 (Appendice 3). Uddrag af lov angaaende offentlige tjenestemænds skyds- og kostgodtgjørelse. (Extrait de la loi sur les frais de route et d'entretien des fonctionnaires publics en voyage)	178
— 4 (Appendice 4). Skemaer til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinærvæsenets anliggender. (Formulaires indiquant la méthode de dresser les factures pour les frais de voyage du service vétérinaire)	180

I.

Du service vétérinaire en 1894.

L'état de santé général des animaux domestiques en Norvège a été bon pendant l'année de 1894.

Aucun cas de peste bovine, de péripneumonie contagieuse du bétail, de morve, de pneumo-entérite infectieuse du porc, de clavelée ni de fièvre aphtheuse n'a paru.

Il a été signalé 241 cas de charbon, dont 192 se sont manifestés chez le bétail (voir tableau I); la majorité des cas ont paru séparément. Dans un pâturage du département de Søndre Bergenhus le charbon tua plusieurs animaux; c'est qu'une vache qui était morte du charbon avait été enfouie dans un marais se déchargeant dans un ruisseau, d'où le bétail recevait l'eau à boire. Ordinairement on impute l'infection charbonneuse aux débris de seigle russe.

On a constaté quelques cas de septicémie gangréneuse (c'est-à-dire oedème malin) chez la vache (voir: Norsk veterinærtidsskrift, 1895).

Le charbon symptomatique a été observé chez le bétail, chez le mouton et chez le porc dans 25 cas.

De la maladie de «Braasot» (maladie aiguë du mouton) il a été signalé 74 cas; mais des cas bien plus nombreux sont survenus sans qu'ils aient été signalés. Probablement cette maladie est causée par le même virus que celui du charbon symptomatique.

M. Nielsen, vétérinaire d'État à Bergen, a essayé de pratiquer la vaccination contre la maladie avec de la poudre des reins des animaux morts du «Braasot».

En janvier on constata 23 cas de la gale du mouton dans 4 étables du département de Kristian; la maladie ne s'est pas manifestée plus tard en Norvège.

La fièvre catarrhale maligne a frappé 237 pièces de bétail et 13 moutons. Il y avait des étables où tous les animaux furent atteints.

VI

Du rouget du porc il a été signalé 727 cas; la forme bénigne de la maladie (c'est-à-dire l'érythème noueux et l'endocardite verruqueuse) est la plus commune.

Le typhus du cheval (c'est-à-dire la pneumonie contagieuse) figure avec 738 cas, principalement parmi les chevaux de l'armée.

La tuberculose a été constatée chez le bétail 251 fois, chez le porc 6, chez le cheval 1 et chez le mouton 1 fois; dans ce nombre les cas observés au contrôle de la viande ne sont pas compris. Il a été examiné 1087 animaux au moyen de la tuberculine; plus tard on publiera un compte-rendu spécial de ces recherches et des examens publics qui jusqu'à présent (1 juillet 1896) comprennent environ 25000 pièces de bétail.

M. Kragerud (de Jarlsberg et Larvik) adresse un rapport sur une épizootie de la vaccine, qui fut transférée aux plusieurs hommes; une épizootie semblable fut observée dans le Nordland.

La stomatite contagieuse du cheval s'est présentée avec 9 cas.

Le tournis était assez répandu parmi les moutons du Romsdal et du Nordre Bergenhus.

Le piétin fut importé dans la station de quarantaine près de Stavanger avec 5 moutons arrivés d'Ecosse.

La fièvre vitulaire augmente à mesure que l'élevage du bétail se perfectionne; dans quelques étables la maladie semble avoir un caractère contagieux. Un vétérinaire rapporte que la maladie a frappé la même vache plusieurs fois.

Chez quelques porcs jeunes dans le département de Hedemarken il a paru un exanthème avec rougeur et vésicules de la peau; cet exanthème peut aussi se présenter sur les mamelles des mères; les porcs jeunes en meurent quelquefois.

La pneumonie vermineuse est observée chez quelques porcs de Buskerud.

Comme cas plus rares on peut noter la diphthérie de pharynx chez une vache (de Jarlsberg et Larvik), des tumeurs cancéreuses du corps surrénal (v. Norsk veterinær-tidsskrift, 1895), la polyarthrite rhumatique chez un cheval (v. Jarlsberg et Larvik), une plaie perforante du ventre (v. Lister et Mandal), une dilacération du muscle gastrocnémien. Il est observé des intoxications provenant de la saumure, de la strychnine, du mercure, de l'arsenic, du salpêtre, du cuivre, du sublimé, du plomb, des débris de centrifuge, de la moisissure, de la paraffine, de la poudre de tourteau de lin, de *senecio aquaticus* et de la morsure de vipère.

La méthode de torsion dans la pratique des castrations est devenue assez commune.

La Norvège est jusqu'à ce temps insuffisamment munie de vétérinaires; la charlatanerie existe ça et là, mais elle est évidemment sur le retour.

Pour plus amples détails on renvoie le lecteur aux comptes-rendus des départements et aux tableaux statistiques.

II.

De l'inspection de la viande de boucherie en 1894.

Voici le texte des *lois du 27 juin 1892 et du 27 juillet 1895 sur les abattoirs publics et sur l'inspection de la viande*:

Art. 1. Dans les communes, en faveur desquelles il a été établi un abattoir public, dont la situation et le plan ont été approuvés par le Roi, la municipalité peut décréter, du consentement du Roi, que tout abattage des animaux domestiques d'une espèce précisée et dont la viande est destinée à servir de nourriture d'homme, devra avoir lieu dans l'abattoir municipal.

De même il peut être ordonné que tout commerce des animaux domestiques vivants des espèces précisées se fasse, sous contrôle, sur le marché ou sur la place qui y sont destinés dans la commune.

Art. 2. Dans chaque ville ou bourg de plus de 4000 habitants toute viande, abattue ou importée dans la commune et destinée à la nourriture des hommes, devra être examinée par un contrôleur municipal, qui, s'il est possible, doit être un vétérinaire diplômé.

Cependant le Roi peut décider, à la demande de la municipalité, que la viande des animaux abattus dans les parties de la commune qui ne sont pas arrangées en forme de ville et où l'effectuation de l'inspection, à cause de leur distance de la station du contrôle, serait particulièrement pénible, pourra être dispensée du contrôle, si, d'après la déclaration du propriétaire, elle est réservée à lui-même et aux siens.

Par décision de la municipalité et du consentement du Roi le susdit contrôle peut être enjoint aussi dans les villes et bourgs ayant moins de 4000 habitants.

De même pour les communes rurales, où on n'a le droit d'exiger le contrôle que si la viande est mise en vente dans la commune.

Art. 3. La viande que le contrôleur municipal aura jugée apte à la nourriture des hommes devra être estampillée. Si elle n'y convient pas, elle devra être saisie immédiatement, et elle ne devra pas être restituée au

VIII

propriétaire avant d'avoir été rendue inoffensive à la santé humaine ou inutilisable comme nourriture.

Si la viande saisie et non réclamée est exploitée en usage technique par la commune au lieu d'être détruite, le propriétaire peut en demander une indemnité proportionnée. De la décision du contrôleur il peut être appelé au jugement de la commission sanitaire municipale; en ce cas le propriétaire est tenu d'en informer sans retard le chef de la commission.

Art. 4. Au cas où il a été défendu, d'après l'art. 1, d'abattre les animaux domestiques dans tout autre endroit que dans l'abattoir public, la municipalité est obligée d'indemniser de la dépréciation que subissent les bâtiments et les arrangements qui ont été légalement établis pour l'abatage dans la commune et qui ne sont plus utilisés pour sa destination, en tant que l'abatage y a eu lieu et s'y fait encore au moment de l'installation de l'abattoir public.

L'indemnité est fixée par expertise légale, faite aux dépens de la commune. Une évaluation suprême éventuelle devra être demandée avant quatre semaines; les frais en seront payés conformément aux dispositions générales.

Les demandes d'indemnisation devront être présentées avant trois mois après l'installation de l'abattoir public.

Art. 5. Pour l'utilisation de l'abattoir ou du marché public la municipalité peut, du consentement du Roi, imposer des tributs, fixés pour une année au moins.

Ces tributs ne devront pas dépasser les rentes nécessaires du capital dépensé pour payer l'établissement en question et les frais du service.

Si le propriétaire demande que l'examen ait lieu dans une tuerie particulière ou ailleurs hors de la station du contrôle, il en aura la permission en payant un impôt fixé par la municipalité.

Art. 6. Des dispositions plus précises relativement à l'exécution de cette loi pourront être prises par le Roi ou par celui à qui il aura donné l'autorisation nécessaire.

Art. 7. Toute infraction aux dispositions de cette loi ou au règlement publié en vertu de cette même loi sera poursuivie par la police et punie d'amendes depuis Cour. 2 jusqu'à Cour. 1000.

*

*

*

L'inspection de la viande de boucherie organisée d'après la loi du 27 juin 1892 est dès le 1 janvier 1894 effectuée dans les villes suivantes: Arendal, Bergen, Drammen, Fredriksstad, Hamar, Horten, Kongsberg, Kragero, Kristiania, Kristianssand, Kristianssund, Larvik, Sandefjord, Skien, Tønsberg et Tromsø. A Porsgrund le contrôle fut établi le 1 octobre 1894, à Fredrikshald et à Trondhjem le 1 janvier 1893, à Aalesund et à Stavanger le 1 juillet 1893, à Haugesund et à Moss le 1 novembre 1893.

Par décret royal du 9 août 1894 il fut décidé que l'administration centrale du contrôle de la viande serait transféré au ministère de l'intérieur en dépendance du directeur général du service vétérinaire.

L'exécution du contrôle était auparavant réglée par des règlements municipaux, qui variaient par villes. Pour procurer de l'homogénéité dans l'exécution du contrôle il fut élaboré un règlement commun à tout le Royaume. Mais comme il fut fait, à la Chambre des députés, de la part des agriculteurs une motion en vue de changement de la loi sur le contrôle, la publication du règlement fut ajournée en attendant la solution de cette question. A cause de cette motion la Chambre vota une nouvelle loi, celle du 27 juillet 1895, d'après laquelle le droit qu'avaient eu les communes d'imposer des tributs pour l'exécution du contrôle fut abrogé; de même pour l'installation des abattoirs et des marchés les municipalités n'obtinrent le droit d'imposer des tributs que pour payer les frais du service, mais non pas ceux de la construction. En outre il fut permis de demander l'exécution du contrôle hors de la station.

Après la promulgation de cette loi le règlement suivant fut publié:

Décret royal du 5 novembre 1895

sur les mesures à prendre pour l'exécution de l'inspection de la viande de boucherie en vertu des lois du 27 juin et du 27 juillet 1895.

Art. 1. Dans chaque commune où le contrôle en vertu des lois du 27 juin 1892 et du 27 juillet 1895 est organisé, toute viande crue, non salée, du bétail, des moutons, des chèvres, des chevaux, des porcs, mise en vente comme aliment dans la commune, devra être examinée par l'inspecteur municipal et estampillée, lorsqu'il y aura lieu.

Art. 2. Tout examen et tout estampillage faits à la station municipale, sont gratuits. S'ils sont faits en dehors de la station, la municipalité peut fixer un impôt.

Art. 3. Les animaux abattus dans une commune où le contrôle d'après les lois susnommées a été introduit, et destinés à l'exportation pour l'étranger ou pour une autre commune, sont dispensés de l'examen et de l'estampillage dans la commune où l'exportation a lieu. Cependant des organes ou des parties des animaux à vendre dans la commune où l'abatage s'est opéré, devront être examinés et estampillés; cet examen doit se faire dans l'endroit où l'animal a été abattu et avant l'enlèvement de la viande.

Art. 4. Les chevaux abattus dans une commune où il y a un service d'inspection devront être ou bien examinés et estampillés immédiatement avant l'abatage par un vétérinaire qui donnera un certificat de santé, ou bien inspectés par deux hommes dignes de foi, qui déclareront par écrit que l'animal est absolument sain. Si la viande de cheval est importée d'une autre commune, un certificat et une marque donnés par un vétérinaire ou deux hommes nommés sont obligatoires; le certificat doit être remis au contrôleur en présentant la viande,

Art. 5. Toute viande de cheval, de porc ou de bétail (excepté les veaux) devra être présentée au moins en quartier; toute viande de veau, de mouton ou de chèvre au moins en moitié, coupée le long de l'animal. Aux quartiers de derrière les reins devront être attachés dans leur situation naturelle. En cas d'importation de langues isolées celles-ci devront être en connexion, chacune avec son animal. De même, si la viande est accompagnée d'organes (crépines, foies, coeur, etc.), ceux-ci doivent appartenir à l'animal présenté.

Cependant la municipalité, avec l'approbation du Ministère compétent, peut fixer des règles d'après lesquelles l'inspecteur pourra exiger que des portions plus grandes de la viande ou des organes plus nombreux que ceux indiqués ci-dessus lui soient présentés. Si l'examen des animaux abattus dans la commune en question est fait hors de la station, tous les organes de l'animal devront se trouver dans la tuerie et être présentés à l'inspecteur pour chaque animal séparément.

Art. 6. En examinant, l'inspecteur jugera si la viande pourra servir de nourriture d'homme. Dans les cas douteux la viande peut être retenue à la station, où on la gardera avec soin. Quant à l'inspection foraine la décision peut en cas pareil être remise jusqu'à 24 heures, les jours de fête non compris.

Art. 7. Toute personne présentant de la viande pour l'examen est tenue, à la demande de l'inspecteur, de communiquer ce qu'il sait sur l'animal, c'est-à-dire le nom du propriétaire, la provenance de l'animal, l'état de l'animal avant l'abatage, etc.

Art. 8. Sur les animaux à examiner l'aorte de la poitrine ne doit pas être retranchée, pas plus que les ganglions ni des parties malades ou avariées ni la plèvre ni le péritoine.

Art. 9. La viande de bétail importée du Danemark devra être accompagnée d'un certificat rendu par un vétérinaire danois déclarant qu'elle n'est pas avariée et qu'elle ne provient pas d'animaux trop amaigris pour servir à l'alimentation.

Chaque quartier ou moitié doit porter intérieurement un bout de papier rouge où seront imprimés les mots: «Viande d'animal sain;» ce papier doit être signé par l'inspecteur vétérinaire danois avec nom, domicile et date.

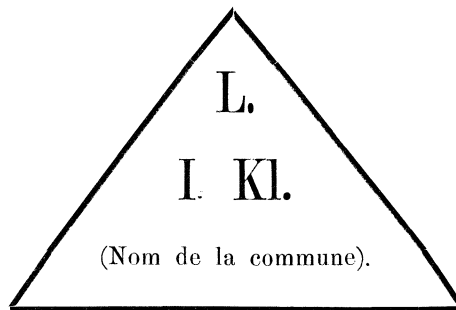
Art. 10. Toute viande convenant à la consommation devra être dûment estampillée. Les marques de l'estampille seront pratiquées dans un si grand nombre et dans de tels endroits qu'une marque au moins pourra être trouvée sur chaque portion de la viande morcelée suivant l'habitude des boucheries.

Art. 11. Sur la viande des animaux abattus dans une commune à contrôle et inspectés dans la tuerie, lorsque la présence de tous les organes de l'animal ne permet pas de douter que ces organes n'appartiennent à l'animal présenté, il devra être pratiqué des timbres de couleur

bleue et de forme ovale, si la viande est à tous les points de vue reconnue bonne pour la consommation. Ces timbres à diamètre transversal de 6 cm. et à diamètre de hauteur de 3 cm. et demi devront contenir outre le nom de la commune (en entier ou en abrégé) les signes I Kl. (première classe), B (inspection de ville); voir la figure suivante:

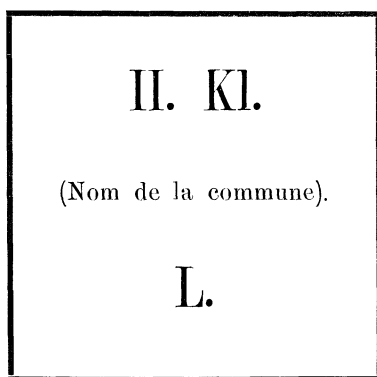
Sur la viande foraine provenant d'animaux abattus dans la ville, mais présentée pour l'inspection sans que tous les organes soient apportés, il devra être pratiqué des timbres de couleur bleue et de forme triangulaire, si la viande est reconnue absolument bonne pour la consommation; ces timbres à base de 6 cm. et à côtés de 5 cm. devront contenir outre le nom de la commune les signes I Kl. (première classe), L (inspection foraine); voir la figure suivante:

Art. 12. Sur la viande reconnue pour corrompue (viande d'odeur anormale ou mal maniée, viande d'animaux amaigris ou malades), mais étant d'une telle qualité qu'une préparation soignée pourra détourner le danger pour la santé humaine, il devra être pratiqué des timbres de couleur noire et de forme ronde, si la viande provient d'animaux examinés dans la tuerie et si tous les organes de l'animal sont présents. Ces timbres à diamètre de 6 cm. devront marquer outre le nom de la commune les signes II Kl. (deuxième classe), B (inspection de ville); voir la figure suivante:

Par contre, si la viande est présentée sans tous les organes ou qu'elle soit foraine, elle sera timbrée par des marques de couleur noire et de forme carrée à côtés de 5 cm., si les conditions signalées plus haut dans le présent article ne font pas défaut. Ces timbres marqueront outre le nom de la commune les signes II Kl. (deuxième classe), L (inspection foraine); voir la figure suivante:

Art. 13. La municipalité, avec l'approbation du Ministère compétent peut décider que la viande de deuxième classe devra être mise en vente dans des locaux spéciaux, marqués par leur enseignes comme étaux réservés à la viande de II classe.

Art. 14. La viande qui n'est pas nourrissante doit être immédiatement saisie. La viande présentée sans satisfaire aux exigences formulées aux Art. 4, 5, 8 et 9 devra être refusée, à moins qu'elle ne soit saisie comme impropre à la consommation. On procédera de même dans le cas où les renseignements obligatoires d'après l'Art. 7 n'auront pas été donnés.

Art. 15. La viande saisie pourra, avec les restrictions ci-dessous, être restituée au propriétaire dès qu'elle aura été rendue inutilisable au moyen d'incisions et de coupures et en versant du pétrole ou quelque liquide semblable.

Si la viande saisie peut être, par cuisson complète, rendue propre à la consommations elle pourra être également restituée au propriétaire après que la cuisson aura eu lieu aux frais de celui-ci et sous la surveillance de l'inspecteur.

Cependant, si la commune possède un établissement destiné à l'exploitation technique de viande saisie, l'inspecteur pourra en cas de non-réclamation la consigner contre indemnisation au propriétaire d'après une taxe fixée par la municipalité.

La viande qui par le maniement ou le transport pourra amener des dangers pour la santé humaine ou occasionner de la contagion sera retenue et dûment consignée par l'inspecteur jusqu'à ce qu'elle puisse être détruite par cuisson à vapeur, par combustion ou par enfouissement.

Art. 16. Le bureau de contrôle municipal sera ouvert tous les jours non fériés à des heures fixées par la municipalité.

Art. 17. A chaque bureau un registre sera réservé à toute viande présentée au bureau; un autre sera réservé à la viande examinée en dehors de la station.

Ces registres signaleront le nom du propriétaire, la provenance de la viande, la date de l'inspection, l'espèce et la coupe de l'animal et enfin le résultat de l'inspection.

En outre il sera tenu un registre contenant les comptes des impôts payés.

L'inspecteur notera brièvement, sur la colonne à ce destinée, les motifs qui ont déterminé la fixation de la seconde classe. De même pour le cas où des portions de la viande présentée seront retranchées et saisies, quand même la viande obtiendrait le timbre de première classe.

Seront notés en cas de saisie: le poids de la viande, le jour de l'abatage, les défauts sanitaires observés, les motifs de la saisie et les mesures prises après la saisie.

Art. 18. De la décision de l'inspecteur relativement au marquage ou à la saisie le propriétaire pourra appeler au jugement de la commission sanitaire. Dans ce cas le propriétaire aura à protester sur-le-champ contre le résultat de l'inspection. La viande dont il est question sera dûment conservée. Le propriétaire devra demander par écrit la décision de la commission, qui se prononcera sur l'affaire le plus tôt possible. L'inspecteur sera informé de l'heure de la décision, à laquelle il peut assister pour donner ses raisons.

Art. 19. Dans les communes urbaines où l'inspestion a été organisée conformément aux lois précitées, toute viande visée par ce règlement ne devra être ni mise en vente ni employée comme nourriture à moins d'être

XIV

inspectée et estampillée par le contrôleur municipal; ces dispositions ne s'appliquent pas aux parties de la ville auxquelles il est accordé une dispensation en vertu de l'article 2, alinéa 2, de la loi.

Dans les communes rurales où l'inspection serait organisée toute viande visée par ce règlement ne devra être mise en vente à moins d'être inspectée et estampillée par le contrôleur municipal.

Art. 20. Toute infraction aux dispositions de ce règlement sera poursuivie par la police et punie d'amendes de Cour. 2 à Cour. 1 000.

Art. 21. Ce décret entrera en vigueur le 1er janvier 1896.

I.

Om veterinærvæsenet i 1894.

A. Almindelig oversigt.

Sundhedstilstanden blandt husdyrene var i 1894 i det store og hele meget tilfredsstillende.

Af de ondartede smitsoter kvægpest, kvægets lungesygge, snive, svinepest, fårekopper og mund- og klovsyge er intet tilfælde forekommet; specielt lykkedes det at holde den sidstnævnte i Europa i dette år meget udbredte farsot borte fra Norge.

Af miltbrand er anmeldt 241 tilfælde; de fleste tilfælde er indtruffet hos kvæg (192), resten er forekommet hos svinet, hesten, fåret, kat, ged og hund (se tabel 1); paa en sæter mellem Gruven og Ulvik i Søndre Bergenhus amt fik sygdommen noget større udbredelse, idet en af miltbrand død ko blev nedgravet i en myr, der havde afløb til en bæk, hvoraf kjørene fik vand at drikke (se nærmere herom under Søndre Bergenhus amt).

Med hensyn til smitten formodes denne, som i de forrige beretninger nævnt, oftest at skyldes udenlandske kraftfoderstoffer.

Angående nogle tilfælde af ondartet ødem hos koen, se Tidsskrift for veterinærer 1895, 3die hefte.

Raslesygge (*miltbrandsemfysem*) er foruden hos koen også iagttaget hos fåret; hos svinet sees også endel tilfælde at være iagttaget i Nordre Trondhjems amt, men ikke nærmere omtalt. Ialt er der 25 tilfælde af denne sygdom anmeldt.

Af bråsot er der anmeldt 74 tilfælde, hvoraf 56 dyr døde og 12 dræbtes. De fleste tilfælde indberettes fra Søndre Bergenhus og Stavanger amter; videre optrådte endel tilfælde i Nordre Bergenhus, Nordre Trondhjems og Nordlands amter.

Angående effektiviteten af de af statsdyrlæge Nielsen påbegyndte vaccinationer mod bråsot er meningen delt; amtsdyrlæge Lekven anfører, at de ikke har vist den tilsigtede nytte.

Af fåreskab optrådte i januar 23 tilfælde i 4 besætninger i Kristians amt; senere er sygdommen ikke iagttaget her i landet.

Af ondartet katarrhalfeber er anmeldt hos kvæget 237, hos fåret 13 tilfælde. Ondartet optrådte sygdommen på gården Ystenes i Noranger (Søndre Bergenhus) og Steinslet i Hatfjeldalen (Nordlands amt), hvor hele besætningerne angrebes, samt på gården Østrem i Vang (Kristians amt), hvor i løbet af en måned døde 6 af besætningens 13 dyr, tildels efter kun få dages sygdom.

Af rødsygen og knuderosen er ialt anmeldt 727 tilfælde (mod 411 foregående år). De fleste tilfælde er forekommet i Akershus (143) og Søndre og Nordre Trondhjems amter (henholdsvis 118 og 104 tilfælde). I Kristians amt (Valdres) synes sygdommen stadig at brede sig endog til de mest afsidesliggende pladse; årsagen siges at være den livlige grisehandel, der finder sted i Valdres. I Nordre Trondhjems amt synes knuderosen at være den almindeligste form af sygdommen, undertiden efterfulgt af klappelidelser. Om en ondartet form af knuderosen og rødsyge se Hedemarkens og Buskeruds amter.

Kværke er anmeldt med færre tilfælde end foregående år (ialt 774 mod 1279 i 1893). I Nedenes begyndte sygdommen i Tvedestrand i November 1893 og bredte sig senere ud på vinteren til omtrent hele amtet. Fra Kristians amt er de fleste tilfælde indberettede og der omtales flere ondartede forløb med metastaser og pyæmi. Amtsdylæge Egeberg anfører, at kværke undertiden efterfølges af fordøielseslidelser. I kystdistrikterne synes sygdommen ikke at holde sig længe (Kragerud). I Kristiania havde sygdommen ikke liden udbredelse.

På eksercerpladsen Gardermoen optrådte en smitsom katarrh blandt hestene, der fik ikke liden udbredelse. Det var især remontehestene, der angrebes.

Af lungesygge hos hesten (hvilken sygdom tildels endnu feilagtig benævnes «influenza») er anmeldt 738 tilfælde. Under våbenøvelserne på Gardermoen vandt sygdommen endel udbredelse; derfra spredtes sygdommen med de hjemvendende heste til forskellige distrikter, således til distrikterne om Holmestrand, til Toten, Hønefos og de til Gardermoen stødende distrikter (se nærmere herom de specielle amter).

Af tuberkulose er hos koen anmeldt 251, hos svinet 6, hos hesten, hunden og fåret hver 1 tilfælde, tilsammen 260 tilfælde. Sygdommen anføres at være i tiltagende fra flere distrikter, mens den på andre steder synes ukjendt. Der er blandt andet iagttaget tilfælde af tarmtuberkulose hos kvæget (Døhlen).

Fra veterinærlaboratoriet er der i årets løb udsendt 605,30 gr. tuberkulin til et opgivet antal af 1087 dyr; om resultaterne af de foretagne undersøgelser vil der senere udarbejdes en særlig beretning.

Om en epizooti af ægte kokopper beretter Kragerud (Tønsberg). Sygdommen gik over på endel mennesker, der fik udslet på forskellige

steder af kroppen (se Jarlsberg og Larviks amt); ligeledes indberettes om en koppefarsot i Nordlands amt.

Af mundsyge hos hesten er kun anført at være optrådt 9 tilfælde (se Buskeruds amt).

På havnegangene angribes ikke sjelden fårene i forskellige distrikter (Kristians, Lister og Mandal og Søndre Trondhjems amter) af et udslet om munden og klovene; undertiden dannes små pustler, i andre tilfælde danner der sig små vorter, der generer dyrenes gang og optagelsen af foderet (se nærmere herom de nævnte amter).

Dreiesyge hos fåret var meget udbredt på Knardalstrand i Søndmøre, hvor en mand slagtede over 20 får på grund af denne sygdom; hunde findes der på næsten hver gård og det har vist sig, at disse ofte lider af bændelorm. I Nordre Bergenhus amt er der indført skat på hunde med den hensigt at indskrænke hundeholdet og derved forebygge eller udrydde sygdommen.

Smitsom klovsyge forekom hos 5 blandt 8 fra Skotland til karantænestationen Voulen indførte får.

Kronisk bronkit blandt heste havde stor udbredelse i Nordlands amt omkring Bodø og i Mosjøen; der anføres, at det var sjelden at se en for bronkit fri hest. Årsagen anføres at være dårligt indbjerget hø.

Kalvningsfeber synes at være i stadig tiltagende efter som kvægbruget skrider fremad; enkelte steder synes den at optræde med smitsom karakter. Sygdommen sees at have angrebet samme dyr indtil 3 gange efter hinanden (se Hedemarkens amt).

Hos smågrise er der iagttaget et hududslet med rødme og blæredannelse; blærerne brister og indtørre til mørke skorper, hvorved hele grisen kan få et mørkt, skiddent udseende; ganske spæde grise kan dø af sygdommen; af og til er der samtidig optrådt samme slags udslet på moderens yver, undertiden ledsaget af almenlidelse (se Hedemarkens amt).

Lungeorm (*strongylus paradoxus*) påvistes hos to svin, hvoraf det ene døde, det andet dræbtes (Ødegård).

Af enkelte bemærkningsværdige tilfælde kan fremdeles mærkes: et tilfælde af svælgdifteritis hos en ko (se Jarlsberg og Larviks amt).

Endel kræftagtige svulster i binyrerne hos kjør findes beskrevet i «Norsk veterinær-tidsskrift» for 1895.

Om et tilfælde af polyarthrits rheumatica af heftig karakter indberettes af Kragerud (se Jarlsberg og Larviks amt).

Om et perforerende bugsår hos en hest, se Lister og Mandals amt.

Overrivning af tvillingmusklen iagttoges hos en ko, der var rekonvalescent efter kalvningsfeber.

Heftig virkning havde 30 etg. pilokarpin på en middelstor norsk hest, der led af forfangenhed; foruden stærk spytflod begyndte hesten at skjælte og vakle i den grad, at den af 4 mand måtte støttes i længere tid for ikke at falde om; dyret kom sig efter 5—6 kvarter.

Forgiftninger. Fosforforgiftning iagttoges hos en hund; der optrådte spytflod, lamheder og kramper i tyggemusklerne; dyret døde efter 18 timers sygdom. Forøvrigt er forgiftninger iagttaget efter kogsalt, stryknin, saltlage, kviksølv, arsenik, salpeter, kobber, sublimat, mønje, centrifugeaffald, mugsop, parafin, linkagemel, *senecio aquaticus* og slangebids.

Kastrationer begynder mere og mere at udføres efter torsionsmetoden, der roses meget.

Kvaksalveriet er i aftagende, men florerer endnu på flere steder.

Forøvrigt henvises til de specielle amter.

B. Om de enkelte amter.

1. Kristiania by.

Følgende dyrlæger har afgivet indberetning om sin virksomhed i 1894, nemlig: veterinærkapteinerne Bentzen, Fjæstad og Vold, sundhedskommissionens dyrlæge Kolderup, bestyrer af kjødkontrolstationen Lo, dyrlæge Nielsen-Sæther, veterinærmajor Schou, og dyrlæge Winsnes.

De smitsomme sygdomme, der i årets løb fik den største udbredelse, var kværke og lungesyge blandt hestene; miltbrand er forekommet med to tilfælde hos koen og et tilfælde hos svinet.

Angående kjødkontrollens virksomhed i det forløbne år se den specielle beretning herom.

2. Akershus amt.

Der er indkommet beretning fra dyrlægerne: Winsnes, Kristiania, Blystad, Høland, Bøhn, Nes, Døhlen, Eidsvold, Sundby, Ullensaker, Tøsti, Kløften, Hveem, Nannestad, Nielsen, Enebak, Sween, Aas, Gran, Blakjer og Jacobsen, Lillestrømmen.

Sundhedstilstanden betegnes af de indberettende dyrlæger ialmindelighed som meget god.

Det anføres, at hestens lungesyge med tjenestehestene fra Gardermoen bragtes hjem til distrikterne, bl. a. til flere gårde i Nannestad; andre besætninger siges at være smittede fra Kristiania. På Gardermoen skal være optrådt ikke få tilfælde af lungesyge, ligesom en «smitsom katarrh» vandt større udbredelse særlig blandt remontehestene. Veiret var i maj og juni koldt og skarpt og om natten var der ikke sjelden kuldegrader. Den mængde støv, som hestene under øvelserne må indånde på pladsen siges at bidrage til at forløbet af katarrhen bliver ondartet.

Kværke optrådte med ikke få tilfælde i begyndelsen af året i Eidsvold; et tilfælde endte med stivkrampe.

Et tilfælde af tarmtuberkulose hos koen blev iagttaget i Eidsvold.

Kalvningsfeberen siges stedse at tiltage mere og mere, eftersom fodringen bliver mere og mere intens.

Husdyravlen, særlig kvægavlen, siges at være i god fremgang. Der er dannet flere kvægavlsforeninger og de hjemlige racer søges mere og mere udviklet.

Svineavlen har taget ikke lidet opsving.

3. Smålenenes amt.

Der er indkommet beretninger fra dyrlægerne C. P. Kjøning, Sarpsborg, E. Skjolden, Spydeberg, L. O. Sween, Ås, A. Jacobsen, Fredrikshald, J. Mysen, Eidsberg, H. Ruud, Fredrikstad, C. Schmidt og Ottesen, Moss.

Sundhedstilstanden anføres i flere distrikter at have været mindre god end det foregående år, særlig paa grund af at lungesygen blandt hestene fra eksercerpladsen bragtes hjem til distrikterne.

Af miltbrand, ondartet katarrhalfeber, rødsyge og kværke er optrådt endel spredte tilfælde. Ikke få tuberkulinprøver er i årets løb foretaget.

Af kastrationsmetoder siges torsionsmetoden at vinde mere og mere indpas.

Angående husdyrbruget anfører amtsdyrlæge Mysen i sin indberetning bl. a.:

«Husdyrbruget må siges at være i ret god opkomst her i mit distrikt og interessen og sandsen for samme vågnet i betydelig grad i de 10 år, jeg har virket her som dyrlæge. Rødenes er den bygd af mit distrikt, som står længst tilbage med husdyrstellet. Hesteavlen er der drevet med travsporten for øie. Anlægget for trav har derfor omtrent været den eneste egenskab, som er søgt hos avlsdyrene uanseet eksteriør og herkomst. Kreaturstellet er der også meget dårligt påagtet. Det har været skovdriften, som har været bygdens vigtigste indtægtskilde, hvorfor vel husdyrbruget har været betragtet som en biting. Imidlertid sees nu tegn til fremgang ogsaa i husdyrbruget.

Forøvrigt i mit distrikt drives hesteavlen så at sige udelukkende med formål at opdrætte store, kraftige dyr. Af hingste anvendes næsten kun gudbrandsdalske, af de bedste og sværeste, som kan opdrives. I Rakkestad er dannet en forening til hesteavlens fremme — kaldet «Rakkestad hesteavl».

forening» — der med statsbidrag har indkjøbt en hingst fra Gudbrandsdalen. I Askim og Eidsberg er dannet en forening med samme formål, men hvis plan endnu ikke er realiseret. Andragende om bidrag til indkøb af hingst er indsendt til stortinget.

Kreaturavlen går næsten udelukkende ud på udvikling af den stedegne race, Smålenracen. Denne er en udtalt melkerace, trivelig, nøisom og meget hårdfør, og den for distriktet udentvil fordelagtigste race. Der findes naturligvis mangler, men de fleste og væsentligste er opdrætningsfeil, som forhåbentlig efterhånden bliver fjernet.

Okseholdsspørgsmaalet er stærkt oppe, og der er dannet okseholdsforeninger i Eidsberg, Askim, Skibtvædt og Rakkestad, hvor der er anskaffet okser. Det falder for tiden lidt vanskeligt at opdrive gode okser, men da der er stærk efterspørgsel efter sådanne, vil flere oksekulve blive tillagt, og der vil blive lagt lidt mere vægt paa opdrættet af disse, så der i en nær fremtid forhåbentlig vil blive både mere og bedre materiale at vælge blandt. For okser af smålenracen, der er solgte som stamokser til okseholdsforeninger i 2 aars-alderen, er betalt op til kr. 400,00.

Statens foranstaltninger med oprettelsen af okseholdsforeninger vil sikkert meget bidrage til at ophjælpe kreaturavlen, og særlig vil denne foranstaltning være gavnlig for distrikter som dette, hvor næsten aldrig en voksen okse er anvendt til avl, ligesom heller ikke eksteriør og herkomst har været meget påagtet.»

Husdyropdrættet siges at være af mindre betydning i distrikterne om Fredrikshald, hvortil der indføres en hel del husdyr fra Sverige. Under det herskende indførselsforbud fik dog opdrættet et opsving, der ligeså hurtig tabte sig, da forbudet blev hævet.

Svineopdrættet siges at være i god fremgang.

4. Buskeruds amt.

Der er indkommet beretninger fra amtsdyrlæge Ødegård, Hønefos, Elvestad og Myhrvold i Drammen, Sundby, Modum og Kristoffersen, Kongsberg.

Sundhedstilstanden betegnes som gennemgående god eller meget god.

Ødegård iagttog, at der hos en gris, angreben af rødsyge, opstod nekrose af huden strækkende sig fra nakken langs ryggen lige hen til haleroden.

Lungesyge udbrød blandt hestene på Krogskoven om høsten; smitten siges at skyldes en hest fra Sørkedalen. Senere udbrød sygdommen på Jevnaker, hvor smitten skyldes to fra Gardermoen hjemvendende artilleriheste. Til en anden gård bragtes smitten ved nogle heste, der kom hjem fra markedet på Kontraskjæret i Kristiania. På en gård i Lier angrebes samtlige heste (ca. 20); på nabogårdene viste sygdommen sig også. Flere af de angrebne dyr døde.

Tuberkulose er påvist i flere besætninger.

Mundsyge hos hestene optrådte med 9 tilfælde i tre besætninger.

Lungeorm (*strongylus paradoxus*) påvistes hos to svin, hvoraf det ene døde og det andet dræbtes (Ødegård).

Keisersnit udførtes hos en so med trangt bækken (Ødegård).

Kastration som kurativt middel udførtes af Ødegård på en hingst med en heftig testikkelbetændelse; i skrotum fandtes en trådorm og kjertelvævet var blødt og degenereret.

I husdyrbruget og husdyravlen spores der i det hele kun lidt fremskridt; der er dog i årets løb dannet nogle kvægavlsforeninger. Hestearvlen har taget endel opsving i distrikterne om Hønefos, formentlig tildels på grund af efterspørgsel efter heste til ingeniørkorpset.

Fødringen og pleien er fremdeles på mange steder mangelfuld.

Amtsdyrlægen i Numedal og Sandsvær anfører, at kvaksalveriet endnu flourerer i de mest afsidesliggende dele af hans distrikt, der er meget langstrakt; reiserne til de øvre dele af Numedal er nemlig tildels over 100 km. lange og folk kvier sig for de store afstande.

5. Jarlsberg og Larviks amt.

Der er indkommet indberetninger fra dyrlægerne A. Holthe, Laurdal, Elnes, Holmestrand, O. Finstad, Sandefjord, R. Davidsen, Horten, A. Kragerud, Tønsberg samt D. Kolderup, Larvik.

Sundhedstilstanden anføres at have været i det hele taget god, idet ingen smitsom sygdom har fået nogen større udbredelse.

Af miltbrand, raslesyge og ondartet katarrhalfeber er forekommet enkelte tilfælde.

Af ondartet ødem forekom et tilfælde hos en kø; sygdommen opstod nogle dage efter kalvningen efter at budeien havde gjort et mislykket forsøg paa at fjerne efterbyrden. Tilfældet blev nærmere undersøgt på grundlag af det til veterinærlaboratoriet indsendte materiale; det findes nærmere beskrevet i «Norsk veterinærtidsskrift» for 1895.

Lungesygge hos hesten anføres af dyrlæge Elnes at være bleven indført til distriktet omkring Holmestrand om høsten ved hjemvendende tjenesteheste. Sygdommen tabte sig dog snart.

Rødsygge anføres at forekomme ofte i form af knuderosen; der er ialt anmeldt 49 tilfælde. Omkring Tønsberg siges sygdommen at være hyppig, men bliver ikke altid anmeldt.

Af kopper er forekommet endel tilfælde. Kragerud beretter om et tilfælde af ægte kopper hos en ko; konen og 2 af 6 børn (8 og 9 år gamle) blev smittede og fik et «knuppet» udslet på forskellige steder af kroppen, der gav anledning til kløe. Senere berettede konen, at der på flere steder i nabolaget var optrådt lignende udslet såvel hos mennesker som hos køer.

Difteritisk betændelse forekom hos en ko, der slagtedes på grund af tiltagende åndenød. På hovedet, der indsendtes til veterinær-laboratoriet, fandtes tykke, grå, dybtgående nekroser i svælgets væg; den bagerste næseåbning var betydelig forsnævret og i næsen fandtes en større ansamling af ildestinkende foder. Tilfældet hører sandsynligvis hen under kategorien «kalvedifteritis». To andre køer, der åd af samme krybbe som den syge, forblev raske.

Med hensyn til kværke anfører Kragerud, at denne sygdom viser sig at have liden levedygtighed i kystdistrikterne.

Blodurin optrådte som vanlig, efter at dyrene var slupne på græs, med ikke få tilfælde.

Kastning siges at forekomme meget hyppig, men der søges kun sjelden råd for sygdommen.

Af kræftagtige sygdomme kan mærkes et tilfælde af kræft i binyren hos en ko (se «Norsk veterinærtidsskrift» for 1895).

Stivkrampe anføres af dyrlæge Elnes at være forekommet hos en ko på grund af efterbyrdens tilbageholdelse.

På to nabogårde i Sande herred forekom i juni måned striktur af urinrørets midterste del hos 2 ca. 1¹/₄ år gamle okser. Der viste sig symptomer på urintrang med svære urininfiltrationer i bugmusklerne og det subkutane væv på bugen; begge dyr havde feber og lagde sig ned på havnegangen. Kjønslemmet foran den S-formige slynge var sæde for en stærk, flegmonøs, brandig betændelse. Da eieren var imod operation blev dyrene efter få dages forløb slagtede og kødet nedgravet (Finstad).

Et tilfælde af polyarthritis rheumatica acuta af heftig karakter berettes af Kragerud. Det var en ældre velnæret kørehest, der pludselig fik feber, appetitmangel og opsvulmning af alle legemets synlige led, der følte varme og ømme og meget smertefulde. Enhver bevægelse forvoldte dyret heftige smerter; hesten kom sig nogenlunde efter længere tids behandling.

Forgiftning med mugsop iagttoges hos to køer af Kragerud, der udtaler, at sygdommen er almindeligere end antaget. Desuden er iagttaget to tilfælde af slangebide.

Ved kastrationer har Kragerud forsøgt injektion af 15—20 ctgr. kokain på siden af testiklerne. Metoden siges at foretrækkes af dyreeierne fremfor kloroformnarkosen, da dyrene i begyndelsen af den gjerne viser sig meget urolige.

Husdyravlen anføres at være i en jevn fremgang i de fleste distrikter; husdyrracerne siges dog endnu at være lidet fæstnede. Særlig rask opsving har været at spore i svineavlen, på grund af den høje pris på smågrise formedelst indførselsforbudet mod Sverige.

6. Hedemarkens amt.

Der er indkommet årsberetning fra dyrlægerne: Findsen, Elverum, Mykleby, Romedal, Röhne, Kongsvinger, Lundgren, Trysil, Wedege, Solor, Lange, Hamar, Bjørnstrup, Tonset, Steen, Vang, Darre, Ringsaker og Trøgstad, Rena.

Af beretningerne hidsættes:

Rødsyge synes at være bleven stationær på Ringsaker (Darre)

Findsen anfører, at knuderosen hos svin i det sidste på flere steder har antaget et ondartet forløb; dyrene blir meget syge, får en blårod farve og ligger aldeles sløve hen i flere døgn; to døde af lungebetændelse og flere blev svage i bagparten og utrivelige. De indførte racer angribes lettest.

Et koppelignende udslet optrådte hos samtlige nyfødte grise på to forskellige gårde i Solor. I begge kuld angrebes griseungerne nogle dage efter fødslen med blæredannelser på forskellige dele af kroppen. Moderen angrebes også. Kun en af smågrisene døde.

Angående kalvningsfeber anfører Trøgstad, at i et tilfælde angrebes samme dyr i 3 efter hinanden følgende kalvninger; en anden ko havde sygdommen to gange efter hinanden; sygdommen syntes at optræde mildere de sidste gange.

Husdyravlen går jevnt fremad; der lægges mere og mere vind på ensartede besætninger og særlig søger man nu at fremdrive stedlige racer; telemarksracen er dog ikke lidet anvendt. De fremmede kreaturracer synes at gå mere og mere ud af kurs. En hemske for husdyravlens udvikling siges kalvekastningen i visse distrikter at være (Lange).

Svineavlen angives at være i opsving på grund af de lave kornpriser, men det skorter på gode huse; disse er gjerne for kolde og rå om vinteren så høstgrisene let angribes af sygdom og forkrøbles.

Fodringen må i det hele betegnes som ganske god.

7. Kristians amt.

Der er indkommet indberetning fra dyrlægerne: T. Pedersen, Vestre Slidre, Manstad, Lesje, A. Løken, Dovre, Sundby, Nordre Aurdal, H. Stai, Østre Toten, C. H. Håkenstad, Gran, B. Ramstad, Søndre Land, Bjørndal, Våge og O. Enger, Nordre Aurdal.

Rødsygen har også dette år havt stor udbredelse i Valdres og synes stadig at udbrede sig mere og mere endog til de mest afsidesliggende steder trods foranstaltningerne til dens bekjæmpelse. Sygdommens udbredelse siges at fremmes i høi grad ved den livlige grisehandel, der finder sted i dette dalføre.

Katarrhalfeber, der i almindelighed kun angriber 1 à 2 dyr i besætningen, antog på gården Østrem i Vang en ondartet form; i løbet af en måned døde 6 af besætningens 13 dyr; de sidst angrebne døde efter kun få dages sygdom, de først angrebne stod syge i 14 dage (Pedersen).

Kværke har i årets løb haft stor udbredelse i amtet. Der berettes om flere ondartede tilfælde med ansamlinger i luftposerne, pyæmi, pneumoni, metastatiske abscesser og brandfeber.

Mod smitsom kalvekastning har dyrlægerne Enger, Stai (Toten) og Pedersen (Slidre) anvendt subkutane injektioner af 2 % karbolvand; de vil have seet gode følger deraf i endel tilfælde, mens midlet i andre synes at have været uvirksomt.

Angående hestens lungesyge anfører dyrlæge Stai, Toten, følgende:

«Da denne sygdom har forvoldt større tab i flere retninger og tillige må ansees at være bragt til distriktet af militære tjenesteheste, vil jeg tillade mig at gå nærmere ind på dens historie.

Sygdommen optrådte først blandt kavalleriets tjenesteheste, idet 19 forskellige kvarterer havde fået den på stald; og sygdommen udbrød samtidig med at tjenestehestene kom hertil fra Gardermoen. Siden har sygdommen med små mellemrum optrådt såvel blandt udredernes private heste, som heste, der ikke har tilhørt udredere. En stor del er ikke kommen under dyrlæges behandling, da dyreeieren efterhånden lærte at behandle sygdommen dels ved undervisning af naboerne, hos hvem sygdommen havde herjet, og dels bad om råd pr. telefon.

Sygdommen optrådte temmelig ondartet, idet der af de 66 patienter, der var under behandling, kun var 4—5, der ikke havde en betydelig lungebetændelse eller brysthindebetændelse. 3 patienter døde; en stor del fik efter sygdommens afslutning betydelige hævelser i seneskeder og led; disse optrådte for det meste på et lem ad gangen og gik efterhånden over på alle fire.

Den viste sig meget smitsom; naar den engang kom på en stald var det gennemgående alle heste på stalden, der fik den; kun de 3 à 4 første blev behandlere af mig, resten af besætningen behandlere meget ofte eieren selv med samme medicin etc., som jeg havde forskrevet til de første.

Da sygdommen begyndte her på en meget travl årstid og frygten for smitte begyndte at ytre sig, hændte det, at der ikke var heste at få leiet af en større gårdbruger til gårdsarbeide. Den lange rekonvalescens medførte også, at heste, der havde overstået sygdommen, i længere tid var ubrugelige. Det tab, som enkelte større gårdbrugere led ved at have hele sin stald angreben af influenza, anser jeg for at være meget stort.

Smitekilden anser jeg med bestemthed at være medbragt fra Gardermoen.»

I juli og august forekom adskillige tilfælde af en slags klovsygdom blandt kørene under sæteropholdet; sygdommen begyndte med hævelse i kronen og haserne, hvorunder dyrene haltede, og efter nogen tids forløb dannede der sig gjerne en eller flere små abscesser; sygdommen varede i ca. 14 dage og endte med helbredelse (Pedersen).

Som et eiendommeligt ulykkestilfælde omtaler Pedersen, at endel køer i stærk varme «sjenede» ud på en snebræ, hvor de rutchede udover; 10 stykker dræbtes i faldet.

Dyrlæge Enger, Nordre Aurdal, omtaler den vognmandstrafik, der finder sted gennem Valdres om sommeren i turisttiden. Det anføres, at hestene hyppig er halte, magre og angribes ofte af fordøielseslidelser; især forefindes meget almindelig sæle-brud; dyrene tvinges dog til at gå i skyds- trafik, overanstreges og behandles på en rå måde; han anser det nødvendigt at der etableres hyppig besigtigelse af dyrene på Odnæs, Sørum og Frydenlund.

8. Bratsbergs amt.

Der er indkommet beretninger fra dyrlægerne: Wiborg, Skien, Bjørnsen, Kviteseid, Olsen, Ulefos, N. Noraker, Kragerø og Sundby, Porsgrund.

Sundhedstilstanden blandt husdyrene i det forløbne år betegnes gennemgående som god; der er optrådt enkelte tilfælde af miltbrand, ondartet katarrhalfeber, lungesygge hos hesten, rødsyge og kværke uden at nogen af sygdommene har vundet nogen særlig udbredelse. Miltbrand siges at være stationær i distrikterne om Kragerø; kværke tilføres stadig distrikterne om Skien ved hestehandlere fra Hardanger og Voss.

Angående tuberkulosen anfører Wiborg, at telemarkskjørene synes at være meget udsat for at angribes.

En af forfangenhed angreben middelstor norsk hest behandledes af Noraker med 30 cgt. pilocarpin, hvorefter dyret blev meget heftig sygt,

med voldsomt spytflod og skjælven over hele legemet, så den måtte støttes af 4 mand for ikke at falde om; efter 5—6 kvarter kom dyret sig og begyndte at æde.

Fosforforgiftning iagttoges hos en hund; der opstod spytflod, lamheder og krampe i tyggemusklene; dyret døde efter 18 timers sygdom.

Kastration udføres sjelden i distrikterne om Kragerø, da folk hellere bruge hingste til arbejdsdyr.

Kvægavlen omfattes med stor interesse i de øvre dele af amtet; det er næsten udelukkende telemarkskvæg, der anvendes; der findes dog om Skien enkelte ayrshirebesætninger samt en enkelt besætning af det «røde danske melkekvæg». Forøvrigt står husdyravlen tilbage, dog kan der spores nogen fremgang i svineavlen.

Dyrenes røgt og pleie er gennemgående god.

9. Nedenes amt.

Indberetning er indkommet fra amtsdyrlæge Egeberg, Arendal. Af denne indberetning fremgår, at

sundhedstilstanden har hele året, når undtages januar og februar været særdeles god.

En mand, der først havde åreladt og siden åbnet en miltbrandssyg ko, blev smittet i den ene hånd. Manden overstod sygdommen efter flere måneders lægebehandling.

Rødsygen siges at være meget udbredt i amtet, men kun et fåtal af tilfælde anmeldes.

En smitsom form af hududslet hos grise er optrådt i 2 besætninger. I den ene besætning på ca. 20 grise blev alle angrebne. Sygdommen ytrede sig ved små ørestore sår på tryne, øine og bug; når sygdommen tog en heldig udgang begyndte dyret at æde efter et par dages forløb; sygdomsårsag kjendes ikke.

Kværken begyndte på skydsstationen i Tvedestrand i november f. å. og bredte sig senere ud på vinteren omtrent til hele amtet. Den optrådte med usædvanlig mange tilfælde i januar og februar. Hos enkelte dyr efterfulgtes sygdommen af fordøielseslidelser.

Af tuberkulose er ikke behandlet noget tilfælde, ligesålidt som den er iagttaget ved kjødkontrolstationen.

Forgiftninger. En hest og en ko blev bidt af hugorm, men begge kom sig.

En ko blev forgiftet efter at være vadsket med sublimatvand sammen med glycerin og borsyre (?) mod skjæludslet. Recepten var feil expederet og vedkommende farmaceut betalte dyret.

I en besætning, hvis eier for at befri dyrene for lus havde «dræbt» kvivssølv i fedt og anvendt det til indgnidning, opstod en let forgiftning.

Husdyravlen siges at være i jevn god fremgang.

10. Lister og Mandals amt.

Der er indkommet beretning fra amtsdyrlægerne Skar og Juell, Kristianssand.

Sundhedstilstanden betegnes som nokså god.

Nogen større udbredelse af smitsomme husdyrsygdomme har ikke fundet sted.

Ondartet katarrhalfeber, der for ikke kjendtes i amtet, er i de sidste år begyndt at vise sig.

Tuberkulose optræder hist og her især mellem ayrshireblandinger.

En hest stod tøret i en jernstør; om natten indviklede hesten sig i tøret og styrtede over jernstøren, der 14 cm. foran og indenfor lyskefolden borede sig ind i bugvæggen på venstre side lige op i stortarmen, således at gjødningen flød ud af såret. Hesten helbrededes fuldstændig.

Hos fåret forekom et udslet omkring munden på læberne. Det viste sig som en krans af vorteformede udvekster, der var smertefulde og blødte let ved berøring; de generede dyrene i at spise; et lignende udslet forekom også på benene. Udslettet svandt ved kreolinbehandling. (Smlg. Søndre Trondhjems og Kristians amt).

Husdyravlen er i jevn fremgang; der sker bedre udvalg af avlsdyr, ydes rigeligere fodring og bedre pleie; dog står man adskilligt tilbage i kystegnene.

II. Stavanger amt.

Der er indkommet beretning fra dyrlægerne Jessen og Smith, Stavanger samt Haugen, Haugesund.

Af miltbrand er optrådt ikke få tilfælde; en kat blev smittet og døde ved at slikke i sig lidt blodskum fra næsen af en død ko.

Bråset anføres som sikkert at være i aftagende.

Kværke har haft temmelig stor udbredelse i distrikterne om Stavanger tildels uden bylddannelse (Jessen) samt i Boku, hvor en kværkefarsot udbrød nogen tid før jul.

Smitsom klovsyge forekom med 5 tilfælde blandt 8 fra Skotland til karantænestationen Voulen indførte får.

Hønsedifteri forekom med 34 dødelige tilfælde på gården Hinnaforen i Håland.

Af kopper hos geden er behandlet 40 tilfælde i en besætning på 225 dyr (Jessen).

Godartet beskelesyge har en langt større udbredelse end der almindeligvis antages (Jessen).

Kalvningsfeber synes at have haft særlig stor udbredelse i distrikterne om Stavanger, hvor sygdommen tildels synes at optræde på en anden måde end andetsteds; den angriber såvel dårligfødrede som velnærede dyr og synes undertiden at optræde med smitsom karakter (Smith).

Der iagttoges overrivning af tvillingmusklen hos en ko, der var rekonvalescent efter kalvningsfeber.

Angående husdyravlen anfører dyrlæge Haugen (Haugesund):

«Husdyravlen står i det store og hele taget paa et lavt standpunkt. Interessen for jordbruget synes at falde og stige med fiskeriernes større eller mindre udbytte. Når fisket slår til, betragtes jordbruget på mange steder som bierhverv. I Haugesund og de nærmeste distrikter spores dog et ikke ganske ubetydeligt tilsprang til det bedre.

Der afholdtes afvigte høst i Haugesund en statsudstilling for får og kvæg, der fandt livlig tilslutning. Totalindtrykket af udstillingen var for kvægets vedkommende ikke meget opmuntrende. Der fandtes ganske vist mange fremragende eksemplarer både af køer og okser, men det store flertal faldt nok på middelmådighederne og derunder. Ved fåreudstillingen var derimod det modsatte tilfældet; en smukkere samling får er vistnok temmelig sjelden at se selv på en udstilling.

Blandinger af fjordhest og den gudbrandsdalske race sees temmelig hyppig, men den almindeligst forekommende er dog fjordracen.

Der findes ikke få telemarkskvæg og krydsninger af dette og det stedegne kvæg. Telemarkskvægets præg er ikke vanskelig at finde igjen og er temmelig ensartet, men melketegnene er som oftest ikke meget fremtrædende.

I det hele taget er der såvel i heste- som i kvægavlen ikke megen fremgang at mærke, når undtages på ganske få steder, hvor interessen for jordbruget er høiest.

Dyrenes røgt og pleie er ligeså bra på nogle få steder, som den er slet på de fleste andre. Trange, mørke og skidne fjøs og staldrum er det almindeligste. Magre og pjuskede dyr med forsømt hudpleie findes overalt i distriktet. Efter dyrenes udseende at dømme må fodringen vel betegnes som

snarere under end over det tilstrækkelige; et velnæret slagtedyr er snart en undtagelse.

Foderet er almindelig hø og halm som langfoder; kraftfoder er en stor sjældenhed.»

Angående indførsel af husdyr meddeler bestyreren af statens karantænestation Voulén ved Stavanger, amtsdyrlæge Jessen, følgende:

«Indført er: 3 får fra Island, 9 får fra Skotland og 15 svin fra Danmark, eller ialt 27 dyr.

De islandske får indførtes den 30te marts for regning af hr. kaptein R. Endresen, S/S «Waagen». Da dyrene efter ankomsten hertil viste sig friske og sunde, blev de frigivet uden at karantæneres. Fårene blev sendt til gården Hole i Høgsfjord.

Af de skotske får ankom 8 dyr den 24de september og 1 dyr den 1ste oktober. 3 af fårene blev frigivet efter 4 ugers karantænering, de øvrige får blev på grund af *footrot* stående et længere tidsrum på karantænestationen. Det sidste får blev frigivet den 18de december eller 86 dage efter ankomsten. Efter frigivelsen blev dyrene afsendt til hr. proprietær H. Løberg, Solheim pr. Bergen, for hvis regning dyrene var importeret.

Karantæneudgifterne, iberegnet transportomkostningerne til og fra stationen, beløb sig til ca. kr. 240,00, eller til gennemsnitlig kr. 16,00 pr. dyr.

Af de danske svin indførtes 7 stykker den 28de november og 8 stykker den 1ste december. Dyrene blev frigivet efter 5 dages karantænetid, da intet tegn til sygdom havde vist sig hos nogen af dem.

Svinene, hvoraf 2 var ornegrise og 13 sogrise, var indkjøbt af og bestemt for d'herrer gårdbrugere Niels Anda, Klep og E. Schanche, Utsteins kloster.

Karantæneudgifterne beløb sig til kr. 125,50 eller til kr. 8,37 pr. dyr.»

12. Søndre Bergenhus amt.

Der er indkommet beretninger fra dyrlægerne: H. Nielsen, Søndhordland, Fleischer, Vossevangen og Lekven, Bergen.

Af miltbrand er som sædvanlig forekommet mange tilfælde, men som regel sporadisk; sygdommen angives at være i tiltagende. På en sæter mellem Gruven og Ulvik fik dog sygdommen en større udbredelse, idet en ko, der vistnok var død af miltbrand, blev nedgravet i en myr, der havde afløb til en bæk, hvor kreaturerne sædvanligvis vandedes. Samtlige døde dyr blev siden brændte og sygdommen hørte op efter at det sted, hvor koen var nedgravet, blev indhegnet, afgrøftet og påkjørt jord (Fleischer).

Årsagen til sygdommen formodes at findes i de udenlandske foderaffaldsstoffer, der er forholdsvis billige, og hvoraf der bruges en hel del; de fleste tilfælde optræder også i de distrikter, hvor disse foderstoffer anvendes i størst udstrækning.

Af ondartet katarrrhalfeber angrebes hele besætningen (5 dyr) på gården Ystenes i Hardanger.

Tuberkulose sees ikke ofte; Fleischer udtaler bestemt, at den i hans distrikter ikke er hyppig.

Kvægavlen går jevnt fremover i distrikterne om Voss, hvor telemarkskoen har fået jevn udbredelse.

Forøvrigt henvises til den specielle sygeliste.

13. Bergens by.

Fra de tre i byen boende dyrlæger foreligger ingen beretning om dyrepraksis inden byens grænser. Angående kjødkontrollen henvises til den særskilte beretning desangående.

14. Nordre Bergenhus amt.

Der er indkommet indberetninger fra dyrlægerne: Mossige, Sogndal, J. Bruland, Gloppen og Saxkjær, Florø.

Sundhedstilstanden blandt husdyrene anføres som god; der bliver dog kun forholdsvis få sygdomstilfælde anmeldt til dyrlægerne.

Miltbrand og miltbrandsemfysem siges at være stationær på enkelte steder i Sogn.

Den smitsomme kalvekastning breder sig stadig i amtet.

Dreiesyge hos fåret er også i år forekommet i Gloppen og Breien, hvor der nu er indført hundeskatt, for at få indskrænket hundeholdet og derigjennem sygdommen.

Angående husdyravlen anfører amtsdyrlæge Mossige:

«På flere steder inden distriktet, som Lærdal, Lyster, Vik og Hafslo, må hesteavlen siges at stå på et fremskudt standpunkt. Man lægger sig her almindelig efter opdræt af gudbrandsdalshesten, medens man i Ytre Sogn mere benytter sig af fjordhesten. At unghesten gives for liden motion og tages for tidlig i brug, er dog ting, som man jevnlig synder

imod. Beslaget er gennemgående dårligt; feilagtig beskjæring af hoven, for korte sko o. s. v. sees jævnlig.

Kvægavlen står i det hele temmeligt langt tilbage. Nogen bestemt plan ved anskaffelsen af avlsdyr har ikke været fulgt, hvorfor kvægbestanden er meget opblandet. Man træffer dels telemarkskvæg, dels hallingdalskvæg og dels fjordkvæg eller også krydsninger mellem disse indbyrdes. Hvor kvægavlsforeninger er oprettede lægger man mere og mere an på at anskaffe sig rent fjordkvæg.

Fodringen er næsten over hele distriktet altfor ensidig og utilstrækkelig. De almindeligst brugte fodermidler er hø, halm, løv og tang, medens kraftfoder og turnips kun bruges paa meget få steder. På grund af den i sommeren 1894 optrædende langvarige tørke og en deraf følgende mindre høavling, har man været nødt til at reducere antallet af sine dyr i besætningerne; men da man anser det som en honnørsag at have saa mange dyr som muligt i fjøset, er vistnok reduktionen langt fra foretaget i den nødvendige udstrækning.

Fjøsene er på de fleste steder lave, mørke, kolde, trange, dårligt ventilerede og dårligt indredede; det er således meget almindelig, at man har kjørerne stående i en mørk kjælder, hvor belysningen er så sparsom, at man selv midt på dagen må betjene sig af kunstig lys, når man skal stille kreaturerne. I de fleste af disse temmelig primitive fjøs findes der sjelden nogen rende bag dyrene til optagelse af gjødningen og urinen, hvorfor de flyder omkring på hele fjøsgulvet. Hestestaldene er i almindelighed, hvor sådanne findes, bedre indredede og sundere; men har man ikke mere end 1 eller 2 heste, så pleier man som oftest at hensætte dem i samme rum som kjørerne.

Hudpleien er forsømt og lus på kreaturerne er meget almindelig.

På steder, hvor der er oprettet meierier og hvor man altså har lettere for at få afsat sin melk, begynder man mere og mere at få øinene op for, hvilken betydning en rigeligere fodring og en god røgt og pleie af dyrene har.

Fåreavlen står på flere steder i Sogn temmelig langt fremme. Man benytter sig en hel del af cheviotfår, dels til krydsning og dels til renavl. Fodringen om vinteren er dog endnu på mange steder altfor knap.

Svineavl drives i temmelig stor udstrækning, men fuldstændig planløst.

Prisen på husdyr høsten 1894 har været: for heste kr. 200,00—kr. 500,00, for kjør kr. 50,00—kr. 100,00 og får kr. 10,00—kr. 15,00.

Befolkningens trang til dyrlægehjælp er ikke særlig stor. Kvak-salvere findes i hver bygd.»

15. Romsdals amt.

Der er indkommet beretninger fra dyrlægerne Dahle, Molde og Løken, Kristiansund.

Kværke og strengel havde i sidste kvartal af året en større udbredelse end vanlig og var tillige ondartet; de fleste tilfælde er dog ikke kommen under amtsdyrlægens behandling (Dahle).

Dreiesyge hos får var meget udbredt på Knardalstrand i Søndmøre; således har en mand i løbet af et par år slagtet over 20 får på grund af denne sygdom. Hunde findes på næsten hver gård og ved undersøgelse af disse viste de sig at lide af bændelorm.

En kalvningsfeber-lignende sygdom er flere gange iagttaget hos svin (Dahle).

Interessen for husdyrbruget er i stadig stigende; røgten er dog ofte mangelfuld, særlig med hensyn til renslighed.

16. Søndre Trondhjems amt.

Der er indkommet indberetninger fra Bang, Trondhjem, Vold, Selbu, Davidsen, Røros, Skjulestad, Opdal, Østby, Ørlandet, Gjørud, Orkedalen, Morseth, Stjørdalen og Lund, Trondhjem.

Af miltbrand er opført 15 tilfælde; sygdommen optrådte på tildels nye steder og smitten antages oftest at skyldes udenlandske kraftfoderstoffer.

Kokopper har i sommerens løb været stærkt udbredt i Meldalen og den øverste del af Orkedalens Herred; som regel havde sygdommen yverbetændelse tilfølgende (Gjørud).

Smitsom kalvekastning har haft ikke liden udbredelse i amtet.

Gjørud beretter om papillomdannelse omkring munden, på benene og mellemfoden hos nogle får, der angrebes på en bestemt havnegang i fjeldet. Dyrene var halte og spiste kun lidet (smgl. Lister og Mandals amt). Høet fra de nævnte græsgange siges når det anvendes til foder hos hesten at fremkalde kolik og hos kvæget ikke sjelden diarrhoe.

Kværke havde ikke liden udbredelse i Opdal i månederne oktober—december; ligeledes i Trondhjem med omliggende distrikter.

I Selbu fik kreaturerne over hele distriktet stivhed i lemmerne om våren straks efter at de var bragt på græs. Årsagen kunde ikke eftervises; det formodes, at sygdommen var af rheumatisk oprindelse.

Angående tuberkulosen påtræffes den af og til i distrikterne; der er foretaget ikke få tuberkulin-injektioner. Bang anfører, at han påviste sygdommen hos 5 gjedekroppe, der indførtes til kødkontrolstationen i Trondhjem.

Forgiftning med linkagemel blev iagttaget hos to kalve (Østby).

Angående husdyrbruget og husdyrstellet anføres, at der spores glædelig fremgang i amtet, men meget står endnu tilbage; en almindelig fejl som fremhæves stærkt er, at dyrene slagtes for tidlig, så vedligeholdelsen af stammerne væsentlig sker ved ungdyrene.

17. Nordre Trondhjems amt,

Der er indkommet beretninger fra Brustad, Værdalen, Rødum, Stenkjær, Saugestad, Overhalden, Gjørud, Orkedalen, Øfsti, Inderøen, Mørseth, Stjørdalen, Askevold, Levanger og Marum, Frostén.

Sundhedstilstanden anføres som god eller meget god. Af smitsomme sygdomme har kun

Rødsygen haft nogen udbredelse; denne anføres som meget og jævnt udbredt i amtet; men kun et fåtal af tilfælde anmeldes. Hvad der hindrer meget en hensigtssvarende desinfektion er de dårlige svinehuse; disse bygges nemlig oftest af træ og uden guld, så at bunden inficeres. Den almindelige form har været knuderosen; af og til er bemærket eftersygdomme som klappefeil.

Blodig urin. Dennes årsag antages af Øfsti at være den mængde guldsmedlignende insekter, der optrådte på havren sidste høst.

Af andre sygdomme har fordøielsslidelser, bl. a. en ikke sjelden optrædende bladnavestoppelse (Mørseth), samt hudlidelser, særlig ringorm, optrådt med forholdsvis mange tilfælde. Ringorm er fremdeles meget udbredt i Værdalen.

Husdyravlen lader endnu meget tilbage at ønske. Kun få steder drives husdyrbruget planmæssigt og rationelt; der klages over for liden sagkyndig bistand. Et skjønsonst udvalg af avlsdyr, rigelig og kraftig fodring samt tilstrækkelig hudpleie findes kun på de færreste steder. Man stiller dog store forhåbninger til de nystiftede kvægavlsforeninger.

Hesteavlen er dog i god opkomst i enkelte dele af amtet, således f. eks. i Stjørdalen og Frostén.

Svineavlen er også i opsving, men svinestaldene gennemgående dårlige og usunde.

Kvaksalveriet flourer fremdeles på flere steder.

18. Nordlands amt.

Der er indkommet beretninger fra dyrlægerne Nøkleby, Bodø, Garseg, Mosjøen samt Tellefsen, der praktiserede i Mosjøens distrikt fra 1ste januar til 28de april 1894.

Bråset optrådte på Elvebakken i Rostad (Mo); der døde 5 får; sygdommen skal tidligere have hjemsøgt fårene der i egnen.

Ondartet katarrrhalfeber forekommer af og til. På Steinslet i Hatfjelddalen siges hele besætningen i vinteren 1893 at være uddød af sygdommen.

Rødsyge siges at have ikke liden udbredelse i egnene om Mosjøen.

På Indyr i Gildeskål optrådte i mai måned en koppeepidemi hos kjør; næsten alle dyr angrebes og havde tildels svær almenliden; hvorfra smitten skrev sig, vides ikke.

Tuberkulosen synes at have ikke liden udbredelse i distrikterne om Bodø, ialfald lider en hel del dyr i distrikterne af en mistænkelig kronisk bronkit med hoste (Nøkleby).

Hundesyge er almindelig blandt hundene om Mosjøen og Bodø.

Kronisk bronkit har haft stor udbredelse i distrikterne om Bodø og Mosjøen. Årsagen angives at ligge i det dårlig indbjergede mugne hø. Nøkleby bemærker, at det udover våren i Bodø landsogn var ligefrem sjældent at se en for bronchitis fri hest. Som lægemiddel anvendtes arsenik, men med tvivlsomt resultat; mod akut bronkit anvendtes apomorfiumikstur med bedre resultat.

Smitsom kalvekastning er temmelig almindelig i flere distrikter af amtet.

Husdyravlen og husdyrrøgtten siges i sin almindelighed at stå meget tilbage, dels af den grund, at fiskeriet i enkelte egne spiller en større rolle end jordbruget. Også her er kvægslaget tildels meget opblandet med fremmede racer, men i den sidste tid lægges der mere an på at udvikle det stedegne kvæg. Et af de bedste kvægslag findes i Hemnes; det melker godt og har en ganske god kropsbygning og er lidet opblandet med udenlandsk kvæg. Hesteslaget er ikke lidet påvirket af svenske heste, efter hvilke afkommet siges at blive dårligt; der er forøvrigt forsøgt benyttet gudbrandsdalske og vestlandske hingste som forbedringsmateriale.

Fåreracen er liden og kantet og avlen spiller liden rolle.

Af geder holdes ikke så få, særlig inde i fjorddistrikterne.

Svineavlen har gjort lidt opsving i det sidste.

Kreaturerne røgt og pleie er mangelfuld.

I august måned afholdtes statens hesteudstilling i forbindelse med udstilling af kvæg, får, geder og svin; særlig de sidste udstillinger havde vundet livlig tilslutning (Garseg)

Af kvaksalvere findes mange såvel ambulerende som fastboende.

19. Tromsø amt.

Amtsdyrlæge Buck, Trondenes, anfører i sin indberetning:

«Sundhedstilstanden har i årets løb været god. Af smitsomme sygdomme er iagttaget

Ondartet katarrhalfeber, som er forekommet i Reisen, hvor 5 kjoer var angrebne, deraf døde 3.

Kokopper forekom flere steder, men isærdeleshed på gården Leikvig i Trondenes, hvor hele besætningen, bestående af 11 kjoer, var angrebne; tillige blev budeien smittet.

Kjørene er små, nærmest fjordrace, enkelte steder blandet med ayrshire- og russekvæg; men det har ikke været heldigt med disse blandinger, isærdeleshed ikke med russekvæget, da det blev store, høibenede dyr, der trænger dobbelt saa meget foder, som den oprindelige race.

Husdyravlen staar ellers lavt, da der intet synderligt udvalg gjøres og okser bruges i for ung alder.

Hudpleie kjendes næsten ikke de fleste steder, hvorfor der mange steder findes kjoer befængt med lus og skab.

Fjøsene er mørke, små og trange, mange steder uden vinduer med en glugge i taget; ligeledes findes ofte en grue, hvor der koges og stelles; fjøsene menes derved at skulde holdes mere tørre, men er jo ogsaa til sine tider fyldt af røg. Staldene er noget bedre, naar en saadan findes; men oftest staar hesten i fjøset.

Sandsynligvis vil husdyravlen ga mere fremad, da der nu oprettes meierier i Kvædfjord og Trondenes, og tænkes der ogsaa herpå flere steder, hvilket vistnok vil have en del at sige med hensyn til røgt og pleie.

Fodringen bestaar hovedsagelig af hø, sild og fiskeaffald samt potetes og mel som surrogater. Tang bruges mange steder.

Nogen sultefodring var der ikke i år, da det blev tidlig vår, allerede 1ste april.

De hereder, hvor jeg har haft noget at gjøre, er: Trondenes, Kvædfjord og Ibestad; de andre ligger sa langt borte, at det kun bliver en og anden tur, sa kjendskabet til dem er liden.

Kvaksalvere bruges her meget, undtagen i Trondenes og Kvædfjord, hvor de er aftaget meget.»

**C. Bevilgninger til veterinærvæsenet for budgetterminen
1894—95:**

	bevilget:	medgået:
1. Amtsdyrlægenes aflønning	Kr. 39 000,00	Kr. 33 360,00
2. Veterinærlaboratoriet	» 6 000,00	» 6 000,00
og ekstraordinært til:		
3. Indredning og inventar af samme . . .	» 3 000,00	» 3 440,91
4. Kursus for dyrlæger	» 2 200,00	
5. Statsdyrlægen i Bergen . . . Kr. 2 000,00		
Do. i Tromsø stift » 1 500,00		
	» 3 500,00	» 3 400,00
6. Reisestipendier	» 1 000,00	» 1 000,00
7. Skyds-, diæt- og tilfældige udgifter . .	» 17 000,00	» 15 924,74
8. Tidsskrift for veterinærer	» 400,00	» 400,00
9. Karantænestationen «Ytre Voulén» ved Stavanger	» 3 200,00	» 3 763,32
10. Trykning af veterinærberetning . . .	» 1 200,00	» 1 162,56
	Kr. 76 500,00	Kr. 68 451,53

D. Offentlige foranstaltninger m. m. vedrørende veterinær-væsenet i 1894.

Under 12te marts blev det pålagt samtlige dyrlæger til veterinærstyrelsen og vedkommende sundhedskommissions ordfører at indsende indberetning om hvert af dyrlægen behandlet tilfælde af smitsom husdyrsygdom.

— 6te juni udfærdigedes en plakat af følgende indhold:

«I kraft af lov om foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene af 20de mai 1882 § 8 bestemmes herved følgende foranstaltninger i anledning af indførsel af husdyr m. v. i stedet for de ved plakaterne af 6te juni og 21de september 1893 fastsatte:

A. Heste kan indføres:

- 1) fra Sverige på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra alle andre lande på betingelse af:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

B. Drøvtyggere:

- a. Hornkvæg (storfæ), får og geder kan indføres fra Sverige — Malmöhus län undtaget — på betingelse af:

- 1) at indførslen sker enten pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald;
- 2) at der skal medfølge et af svensk politimyndighed eller autoriseret dyrlæge på dyrenes hjemsted udstedt sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyrene ikke er indførte fra Malmöhus län eller fra udlandet i de nærmest foregående 6 måneder, samt at de kommer fra et distrikt, hvor der i de sidste 6 måneder ikke har optrådt mund- og klovsyge, kvægpest eller ondartet lungesyge, og hvor der heller ikke har foreligget grundet mistanke om sådan sygdom;

- 3) at dyrene er mærkede eller i sundhedspasset således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres, samt
 - 4) at dyrene skal føres direkte til Fredrikshald til det indhegnede, for sådant øiemed reserverede kvægtorv, hvor de bliver at underkaste dyrlægeundersøgelse efter departementets nærmere bestemmelse.
- b. Forøvrigt forbydes indførsel af drøvtyggere (ø: storfæ, får, geder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud.
- c. Hornkvæg (storfæ), får og geder forbydes indførte fra Finmarken til rigets øvrige distrikter.
- C. Svin forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under litr. B, b, nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.
- Fra Finmarken forbydes svin indført til rigets øvrige distrikter.
- D. Hunde forbydes indført fra alle lande med undtagelse af Sverige og Danmark, fra hvilke lande indførsel kan ske på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed udfærdiget bevis, hvoraf fremgår, at vedkommende dyr har opholdt sig mindst i 6 måneder inden vedkommende land, og at det i henhold til en af autoriseret dyrlæge udstedt erklæring ikke antages at overføre smitsom sygdom. Hunde, der tilhører eiere af svenske renhjorder og i følge med disse passerer Finland på gennemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.
- E. Raa dele af drøvtyggere og af svin, såsom uberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattet), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster samt muler og klover skal være forbudt at indføre fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
- F. Indførsel af græs, hø og halm til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav.
- G. Brugte fjøsredskaber forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgøres, at de er sikkert desinficerede.»
- 17de juli blev af stortinget bevilget gage til et direktørembede for det civile veterinærvæsen under ophævelse af det tidligere overlægeembede ved samme etat.

Under 7de september udfærdigedes plakat af sådant indhold:

«I kraft af lov angående foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene af 20de mai 1822 § 8 bestemmes herved den forandring i plakat af 6te juni 1894 angående foranstaltninger i anledning af indførsel af husdyr m. v. fra visse lande og havne, at plakatens litr. B, a herefter skal lyde således:

B. Drøvtyggere.

a. Hornkvæg (storfæ), får, geder kan indføres fra Sverige — Malmöhus län undtaget — på betingelse af:

- 1) at indførselen sker enten pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania;
- 2) at der skal medfølge et af svensk politimyndighed eller autoriseret dyrlæge på dyrenes hjemsted udstedt sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyrene ikke er indførte fra Malmöhus län eller fra udlandet i de nærmest forudgående 6 måneder, samt at de kommer fra et distrikt, hvor der i de sidste 6 måneder ikke har optrådt mund- og klovsyge, kvægepest eller ondartet lunge syge, og hvor der heller ikke har foreligget grundet mistanke om sådan sygdom.
- 3) at dyrene er mærkede eller i sundhedspasset således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres;
- 4) at dyrene skal føres direkte til de indhegnede, for sådant øiemed reserverede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste dyrlægeundersøgelse;
- 5) at for så vidt dyrene indføres søværts til Kristiania, bliver de at underkaste dyrlægeundersøgelse, førend de slippes iland — samt
- 6) at departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte de nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning.»

— 19de september blev angående udførsel af husdyr udfærdiget sådan plakat:

«I henhold til lov angående forholdsregler mod udførsel af syge husdyr af 14de juni 1890 fastsættes herved følgende forskrifter:

A. § 1. Heste, hornkvæg, svin, får og geder, som med skib agtes udførte til udlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøj på afsenderens bekostning undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, såfremt det ved undersøgelsen befindes, at de ikke frembyde tegn til at lide af nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måde nylig kunde være smittede af sådan sygdom. Herom skal af dyrlægen afgives attest til afsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøgte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, så at berøring med de ikke undersøgte dyr undgås. Samtidig forsynes hvert dyr med et mærke, der betegner, at det er undersøgt og kan udføres. Dyrenes antal og køn samt mærkets art anføres i den sundhedsattest, som af dyrlægen udstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøgelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøgelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskibet er holdt afsondrede fra andre ikke undersøgte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøgte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til udførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtager dyr, undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøgelsen, grund til at anse skibet for smittefarligt, må dyr ikke indtages, forinden det er behørigt desinficeret. For hver gang skibet er blevet undersøgt og godkendt, skal attest herom afgives til skibets fører.

Undersøgelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøgelse med mærkning betaler afsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest	kr. 1,00
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ år	» 0,50
» » — — under $\frac{1}{2}$ år	» 0,25
» mindre dyr (svin, får, geder): for et antal af til og med 100 dyr	» 0,15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	» 0,12 » »
» det overskydende antal	» 0,09 » »

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøgt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøgelse af skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4,00. Ligesåmeget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøgelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at give nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

- B. Plakat angående forholdsregler ved udførsel af husdyr til Storbritannien og Irland af 15de august 1890 ophæves.»

Under 15de november blev af veterinærdirektøren udstedt cirkulære om smitsomme hestesygdommes udbredelse til våbensamlingerne m. v. Cirkulæret er sålydende:

«Da der blandt de i de militære våbenøvelser deltagende heste hyppigt optræder smitsom lungesygge, og da sygdommens udbredelse ofte skyldes, at der fra udrederdistrikterne til våbensamlingerne føres syge eller smittebefængte heste, er der fra forsvarsdepartementet skeet henvendelse til veterinærstyrelsen med anmodning om at bevirke, at de vedrørende militære korpser hurtigst muligt erholder efterretning om denne eller andre smitsomme sygdommes optræden blandt vedkommende distrikts heste, forat i tilfælde de nødvendige forholdsregler kan tages til forebyggelse af, at smitte overføres til våbensamlingernes heste.

Da smitsom sygdom ved de hjemvendende tjenesteheste atter let spredes i distrikterne og da der ved en smitsots optræden voldes det offentlige og de private eiere ikke ubetydelige udgifter, skal jeg i denne anledning henstille til hr. amtmanden at anmode de i vedkommende udrederdistrikter praktiserende dyrlæger om snarest muligt at indberette til vedrørende militærkorps, når der inden distriktet måtte forekomme smitsom lungesygge blandt hestene samt tillige, om der på nogen udredergård findes ondartet kværke eller hyppigt optrædende tilfælde af miltbrand. For andre smitsomme sygdommes vedkommende og for enkeltvise tilfælde af miltbrand vil de gennem det civile veterinærvæsens administration trufne foranstaltninger være tilstrækkelige.

Samtidig skal jeg henlede dyrlægenes opmærksomhed på, at den såkaldte influenza hos heste er en fra den smitsomme lungesygge forskjellig sygdom, der, såvidt vides, ikke har optrådt her i landet i de senere år. Skulde imidlertid denne stærkt smitsomme sygdom, der i tilfælde hurtigt vil antage karakteren af farsot, optræde nogetsteds, bør den også anmeldes.

Ifølge meddelelse fra veterinærkorpset er udrederdistrikterne for tiden følgende:

- 1ste feltartillerikorps, adr. Kristiania: omfattende Jarlsberg, Våle, Nedre Eker, Lier, Aker, Nesodden, Ski, Skedsmo, Nittedalen, Hadeland, Ringerike.
- 2det feltartillerikorps, adr. Fredriksstad: omfattende Ås, Krogstad, Enebak, Relingen, Tomter, Spydeberg, Håbøl, Askim, Våler, Skeberg, Vestby, Moss, Fredriksstad.
- 3die feltartillerikorps, adr. Trondhjem: omfattende Flå, Melhus, Buviken, Børsen, Bynesset, Klæbu, Trondhjem, Stjørdalen, Frostøen.
- Trondhjemske kavallerikorps, adr. Stenkjær: omfattende Levanger, Værdalen, Inderøyen, Sparbu, Beitstad.

Oplandske kavallerikorps, adr. Hamar: omfattende Ringsaker, Nes, Vang, Løiten, Romedal, Stange, Østre Toten.

Akershusiske kavallerikorps, adr. Kristiania: omfattende Rakkestad, Eidsberg, Høland, Trøgstad, Blakjer, Nes, Eidsvold til Sørum.

Trænkorpset, adr. Kristiania: omfatteende Vardal, Biri, Vestre Toten.»

- 6te december blev den i plakat af 6te juni for Malmöhus län gjorte undtagelse ophævet.
- 29de december blev af departementet udstedt cirkulære om forståelsen af lov af 27de juni 1892 — særlig dens § 4 — om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. Cirkulæret er sålydende:

«Ved lov af 27de juni 1892 om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. er der givet de kommuner, for hvilke der er iudrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, adgang til med kongens samtykke at påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kjød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

Departementet har imidlertid bragt i erfaring, at adskillige kommunestyre, der forøvrigt har fundet sådan slagtetvangs indførelse i kommunen ønskelig, har næret betænkelighed ved at fatte beslutning derom af hensyn til lovens § 4, der påbyder kommunen at give erstatning — i tilfælde efter lovligt skjøn — for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed.

Departementet skal i denne anledning udtale, at efter dets mening skal erstatning ifølge nævnte lovparagraf kun blive at tilkjende for den påviselige, virkelige skade, som eiene af og brugsberettigede til privatslagterier måtte lide ved, at de til slagtebedriften hørende bygninger og indretninger bliver unddraget sin bestemmelse. Der pligtes ikke erstatning for ulemper, som måtte være fremkaldt ved, at bedriften besværliggjøres eller afbrydes, og det bør ved beregning af skaden formentlig navnlig iagttages, at det udbytte, som kan opnåes af tomter og indretninger ved at disse kan benyttes på anden måde, bliver fradraget det hidtilværende udbytte. Som ufravigelig betingelse for mulig erstatning gjælder desuden ifølge den nævnte lovparagraf, at bygningerne og indretningerne lovlig er opført for slagtebedrift.

Til erstatnings opnåelse kræves således, at der virkelig er istandbragt separate anlæg bestemte for slagtebedrift, og vedkommende er da berettiget til erstatning i forhold til den værdiforringelse, som anlægget vil lide ved, at det ikke længere kan tjene til sit øiemed; der antages derimod ikke at ville kunne blive spørgsmål om at

tilstå erstatning for sådanne bygninger, der er opførte i andet øiemed end til slagtebedrift, men midlertidig eller senere er gået over til at bruges til slagteri.

Denne forståelse af vedrørende paragraf står i fuld overensstemmelse med lovens forarbejder og med de udtalelser, der under behandlingen i storthinget fremkom såvel fra justitsdepartementets chef, der havde foredraget sagen, som fra vedkommende komitéordfører, der havde formet paragrafen, og fra en repræsentant, der særlig omhandlede erstatnings-spørgsmålet (cfr. Oth. Prp. No. 22, 1892; Indst. O. No. 50 1892; Oth. forhandl. 1892, pag. 490 fl.).

Departementet skal videre oplyse, at forbilledet for den heromhandlede lovparagraf er en lignende paragraf i de preussiske slagterilove af 18de marts 1868 og 9de marts 1881, og at der i Preussen efter disse love i mange byer ikke er betalt eller krævet nogen erstatning.

Derimod antager departementet, at der vil blive at tilstå erstatning for sådanne apparater og indretninger, der vitterlig er anskaffede for slagtebedriften og ikke helt eller kun delvis kan nyttiggjøres, hvis slagtebedriften ophører på stedet, såsom heiseindretninger, bryggepander o. l. Disse erstatningssummer vil dog antagelig blive ganske ubetydelige.

Man anmoder hr. amtmanden om at henlede magistraternes opmærksomhed på disse forhold, for at ikke hensynet til den af § 4 i slagtehusloven følgende erstatningspligt skal træde hindrende iveien for oprettelse af kommunale slagtehuse med slagtetvang.»

E. Nugjældende (1ste juni 1896) regler for indførsel af husdyr til Norge.

A. Heste kan indføres:

- 1) fra Sverige på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra alle andre lande på betingelse af:
 - a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
 - b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

B. Drøvtyggere:

- a. Hornkvæg (storfæ), får og geder kan indføres fra Sverige på betingelse af:
 - 1) at indførselen sker pr. jernbane, søværts eller ad korteste landevei direkte til Fredrikshald eller pr. jernbane eller søværts til Kristiania;
 - 2) at der medfølger en af to på dyrenes hjemsted bosiddende, troværdige mænd udstedt attest om, at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indførte fra udlandet, og med angivelse af, i hvilket distrikt dyrene hører hjemme;
 - 3) at dyrene er mærkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres;
 - 4) at dyrene ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øie- med reservede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste dyrlægeundersøgelse.
 - 5) at de til Fredrikshald bestemte, ad landeveien indførte dyr ikke afhændes, førend de har erholdt sundhedspas fra kontrolhyrlægen på Fredrikshald;
 - 6) at departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte de nærmere bestemmelser angående den heromhandlede imports ordning.
- b. Forøvrigt forbydes indførsel af Drøvtyggere (d: storfæ, får, gjeder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og Det hvide hav, hvorfra det

er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud.

- c. Hornkvæg (storfæ) får og gjeeder forbydes indførte fra Finmarken til rigets øvrige distrikter.
- C. Svin forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under litr. B, b nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.

Fra Finmarken forbydes svin indført til Rigets øvrige Distrikter.

- D. Hunde forbydes indført fra alle lande med undtagelse af Sverige og Danmark, fra hvilke lande indførsel kan ske på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed udfærdiget bevis, hvoraf fremgår, at vedkommende dyr har opholdt sig mindst i 6 måneder inden vedkommende land, og at det i henhold til en af autoriseret dyrlæge udstedt erklæring ikke antages at overføre smitsom sygdom. Hunde, der tilhører eierne af svenske renhjorder og i følge med disse passerer Finland på gennemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.
 - E. Raa dele af drøvtyggere og af svin, såsom uberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster samt muler og klover skal være forbudt at indføre fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flæsk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
 - F. Indførsel af græs, hø og halm til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav.
 - G. Brugte fjøsredskaber forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgøres, at de er sikkert desinficerede.
-

F.

Tabeller.

Tabel I.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Relevé des divers cas de maladie des animaux*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	29	-	25	212	20	187	7	2	5
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand» <i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	15	2	9	2	-	2
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	4	2	-	6	1	3	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	74	12	56
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	269	79	101	13	-	6
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	738	4	34	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)				-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)				-	-	-	5	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	240	2	2	63	1	-	2	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)				11	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)				-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	794	7	38	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	1) 251	134	8	1	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomyco- sis</i>)	17	-	-	44	21	1	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	169	3	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	26	9	9	9	6	3	2) 1	-	1
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	3) 2	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	8	-	-	391	5	-	1	-	-
Overføres	2097	28	108	1274	270	312	106	14	70

1) 1 tilfælde af yvertuberkulose. 2) Efter kastration af kvaksalver. 3) 1 tilfælde af

Norge i 1894, artsvis ordnede.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	1	20	-	17	1	-	1	2	-	2	-	-	-	-
-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	727	75	112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	71	7	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	6	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	258	44	64	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	70	42	-	-
59	-	-	25	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	-	1	898	91	149	260	44	66	2	-	2	70	42	-	-

difteri i skeden.

Tabel I. (Forts.) (Continuation).

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2097	28	108	1274	270	312	106	14	70
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1519	3	7	170	3	4	3	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	105	6	20	162	30	16	7	2	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé, kolik, forstoppelse) (<i>Gastritis, Diarrhoë, Colica, Obstructio</i>)	2935	36	87	3401	140	42	52	4	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	9	-	-	124	14	14	3	-	1
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	4	-	-	396	19	15	14	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	4	-	-	64	5	15	14	-	5
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	88	-	-	1	-	-	3	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	11	7	-	37	11	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	1	1	-	-	-	-	50	-	10
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	19	3	6	49	16	2	4	-	4
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	24	1	1	3	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	113	7	9	440	27	31	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	466	30	-	20	1	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	387	-	-	592	2	-	12	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	6	-	-	626	3	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	4	-	-	33	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	22	-	-	7	-	-	23	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	471	-	-	17378	-	-	106	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	14	-	-	764	53	6	24	1	2
Mistøstre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	27	1	4	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	206	15	2	6	1	-
Overføres	7839	85	238	26195	635	464	484	34	94

¹⁾ Mønje, kogsalt, stryknin, saltlage, kviksølv, arsenik, salpeter, kobber, centrifugeaffald, *marginata*, *T. expansa*, *T. coenurus*, spolorme, rundorme og pidskeorme.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
60	-	1	898	91	149	260	44	66	2	-	2	70	42	-	-
2	-	-	51	2	1	37	-	-	5	-	-	3	-	-	-
4	-	-	79	10	16	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-
18	1	1	415	22	10	108	1	1	5	-	-	7	-	-	-
2	-	-	25	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	5	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	1	59	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	1	-	-	-	-
2	2	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	82	24	8	4	2	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	264	7	4	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	2	-	121	1	3	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
111	-	-	255	-	-	37	-	-	6	-	-	250	-	-	-
6	-	-	105	23	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
206	3	2	2293	198	198	684	49	75	31	-	3	330	42	-	-

mugsop, slangebid, sublimat, fosfor, parafin, drank, linkagemel og *senecio aquaticus*. ²⁾ *Tœnia*

Tabel 1. (Forts.) (Continuation).

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	7839	85	238	26195	635	464	484	34	94
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	80	3	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	9	-	-	1343	5	4	5	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) ¹⁾	5	-	-	818	11	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Elampsia puerperalis</i>)	-	-	-	992	290	98	1	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe- ralis. Septichæmia puerp.</i>) . .	1	-	1	241	45	43	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	28	-	-	1314	23	2	19	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	155	4	1	51	3	-	1	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . . .	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	1739	1	-	30	-	-	242	-	-
Kræft og andre svinger (<i>Carci- noma et Sarcoma</i>) ²⁾	19	3	1	37	16	1	-	-	-
Cerebrospinal meningit (<i>Menin- gitis cerebrospinalis</i>)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Beskelersyge (<i>Exanthema geni- talium contagiosa</i>)	101	-	-	-	-	-	-	-	-
Mundsyge (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Vortesygdom (<i>Papillomatosis</i>) .	-	-	-	-	-	-	36	-	-
Asthma og lungeemfysem (<i>Asth- ma emphysema pulmonum</i>) . .	43	2	2	9	-	-	1	-	-
Tandsygdomme (<i>Vitia dentium</i>)	274	1	-	10	-	-	-	-	-
Led-, sene- og seneskede syg- domme (<i>Arthritis synovitis, tendinitis, bursitis</i>)	650	2	-	98	7	-	1	-	-
Traumatisk hjertesæksbetæn- delse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	4	1	-	40	27	2	-	-	-
Kirurgiske sygdomme (sår, kon- tusion, abces osv.) (<i>Vulnera, abcessus, contusiones</i>)	2682	16	3	557	25	1	22	5	-
Øiensygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	63	1	-	29	-	-	10	-	-
Overføres	13648	116	246	31846	1091	615	822	39	94

¹⁾ Flere besætninger. ²⁾ 1 tilfælde af kræft i penis.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
206	3	2	2293	198	193	684	49	75	31	-	3	330	42	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	-	-	1624	-	3	42	-	-	45	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	7	1	3	2	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	37	8	-	71	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
232	3	2	3051	209	206	821	50	78	78	2	3	330	42	-	-

Tabel I. (Fortsat.) (*Continuation*).

Sygdomme. (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført	13648	116	246	31846	1091	615	822	39	94
Benbrud og andre benlidelser (<i>Fractura, periostitis etc.</i>) .	243	14	-	27	16	-	-	-	-
Lamhed og krampe (<i>Paralysis et Crampi</i>)	20	2	-	14	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	181	-	-	14	-	-	-	-	-
Sygdomme i patterne (<i>Vitia papillæ uberis</i>)	-	-	-	58	1	-	-	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>) .	35	-	-	14	3	-	-	-	-
Bræk (<i>Hernia</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>alii mortis</i>) .	454	9	5	3452	21	3	38	7	-
Ialt (<i>total</i>)	14584	142	251	35425	1133	618	860	46	94

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
232	3	2	3051	209	206	821	50	78	78	2	3	330	42	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	93	4	4	27	-	-	1	-	-	-	-	-	-
498	3	2	3168	216	210	851	50	78	79	2	3	330	42	-	-

Tabel II.

Enkelte sygdommes fordeling i de forskjellige amter.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Sygdomme. (Maladies).	Amter (départements)																		
	Kristiania	Akershus	Smølenene	Buskerud	Jarlsberg og Larvik	Hedemarken	Kristians	Bratsberg	Nedenes	Lister og Mandal	Stavanger	S. Bergenhus	Bergen	N. Bergenhus	Romsdal	S. Trondhjem	N. Trondhjem	Nordland	Tromsø
Miltbrand (<i>Charbon</i>).	3	28	10	10	16	10	2	3	15	20	33	64	-	4	-	15	5	3	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Fievre catarrhale maligne</i>)	-	20	12	9	2	13	33	4	3	8	44	26	-	7	3	31	26	4	5
Rødsyge og knuderrosen (<i>Rouget du pore</i>)	5	143	37	67	66	77	51	10	19	3	9	6	-	-	6	118	104	6	-
Kværke (<i>Gourme</i>)	65	122	23	29	6	132	186	16	27	8	32	54	-	1	6	46	10	-	9
Tuberkulose (<i>Tuberculose</i>)	3	81	48	14	12	62	4	-	-	2	13	5	-	3	2	6	4	1	-
Blodurin hos kvæget (<i>Hématurie du gros bétail</i>)	-	45	26	20	80	35	13	11	22	20	18	51	-	12	8	35	37	-	-
Benskjørhed (<i>Ostéomalacie</i>)	-	58	33	7	18	43	31	-	2	9	1	22	-	-	3	58	161	3	17
Fåreskab (<i>Gale du mouton</i>)	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråset hos fåret (<i>Blutseuche des Schafes. Maladie subite du mouton</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	31	-	12	-	-	3	5	-
Raslesyge (<i>Charbon symptomatique</i>)	-	1	-	1	2	-	4	-	2	1	-	1	-	3	-	1	9	-	-

Tabel III.

Kvartalsberetning over smitsomme husdyrsygdomme i Norge

fra 1ste januar til 31te marts 1894.

(Bulletin trimestriel des maladies contagieuses des animaux domestiques en *Norvège*
de 1er janvier au 31 mars 1894).

A m t. (Département).	Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon symptomatique).		Bråset (Maladie soudaine du mouton).		Ondartet katarrhalfeber hos kvæget (Fièvre catarrhale maligne de gros bétail).		Lungesyge og Influenza hos hesten (Typhus du cheval).		Fåreskab (Gale du mouton).		Rødsyge (Rouget du porc).	
	t ¹⁾	b ²⁾	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b
Kristiania	1	1	-	-	-	-	-	-	65	33	-	-	-	-
Akershus	4	4	-	-	-	-	4	4	39	24	-	-	11	11
Smålenene	7	4	-	-	-	-	4	4	9	7	-	-	2	2
Buskerud	4	4	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3	2
Jarlsberg og Larvik	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Hedemarken . . .	1	1	-	-	-	-	3	3	6	2	-	-	-	-
Kristians	-	-	1	1	-	-	10	8	3	1	23	4	8	7
Bratsberg	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2
Nedenes	5	5	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	1
Lister og Mandal .	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	8	8	1	1	4	1	8	8	-	-	-	-	1	1
Søndre Bergenhus .	18	18	-	-	2	1	2	2	2	2	-	-	-	-
Bergen	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus .	6	5	-	-	1	1	4	3	-	-	-	-	-	-
Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Trondhjem .	2	2	-	-	-	-	4	4	3	3	-	-	9	8
Nordre Trondhjem .	2	2	-	-	-	-	9	8	1	1	-	-	6	6
Nordland	3	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Tromsø	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	74	69	2	2	7	3	60	51	129	74	23	4	46	42

¹⁾ t = anmeldte tilfælde (*cas indiqués*). ²⁾ b = smittede besætninger (*étables infectées*).

Tabel IV.

Kvartalsberetning over smitsomme husdyrsygdomme i Norge

fra 1ste april til 30te juni 1894.

(Bulletin trimestriel des maladies contagieuses des animaux domestiques en *Norvège*
de 1er avril au 30 juin 1894).

A m t. (Départements).	Milbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon sympto- matique).		Bråset (Maladie soudaine du mouton).		Ondartet katarhal- feber hos kvæget (Fièvre catarrhale maligne du gros betail).		Lungesyge og in- fluenza hos hesten (Typhus du cheval).		Fåreskab (Gale du moutou).		Rødsyge (Rouget du porc).	
	t ¹⁾	b ²⁾	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-	47	35	-	-	-	-
Akershus	7	7	-	-	-	-	4	4	31	27	-	-	26	20
Smålenene.	2	2	-	-	-	-	2	2	2	2	-	-	4	3
Buskerud	1	1	1	1	-	-	2	2	-	-	-	-	3	3
Jarlsberg og Larvik .	4	4	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3
Hedemarken	5	5	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	3	2
Kristians	2	2	1	1	-	-	11	11	7	4	1	1	13	12
Bratsberg	4	4	-	-	-	-	6	5	-	-	-	-	5	5
Nedenes	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8	7
Lister og Mandal . .	7	7	-	-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-
Stavanger	8	8	-	-	5	3	7	6	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus . .	12	12	1	1	-	-	14	11	1	1	-	-	-	-
Bergen	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus . .	7	3	-	-	5	1	4	3	-	-	-	-	-	-
Romsdal	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Søndre Trondhjem . .	6	6	-	-	-	-	8	8	5	5	-	-	9	9
Nordre Trondhjem . .	1	1	1	1	-	-	9	8	-	-	-	-	5	4
Nordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tromsø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	70	66	7	6	10	4	73	65	94	75	1	1	80	68

¹⁾ t = anmeldte tilfælde (*cas indiqués*). ²⁾ b = smittede besætninger (*étables infectées*)

Tabel V.

Kvartalsberetning over smitsomme husdyrsygdomme i Norge

fra 1ste juli til 30te september 1894.

(Bulletin trimestriel des maladies contagieuses des animaux domestiques en *Norvège*
de 1er juillet au 30 septembre 1894).

A m t. (Départements).	Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon sympto- matique).		Bråset (Maladie soudaine du mouton).		Ondartet katarhal- feber hos kvæget (Fievre catarrhale maligne du gros betail).		Lungesyge og in- fluenza hos hesten (Typhus du cheval).		Fåreskab (Gale du mouton).		Rødsyge (Rouget du porc).	
	t ¹⁾	b ²⁾	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-
Akershus	3	3	-	-	-	-	10	9	35	33	-	-	51	39
Smålenene.	1	1	-	-	-	-	1	1	9	9	-	-	18	13
Buskerud	2	2	-	-	-	-	3	3	16	12	-	-	13	10
Jarlsberg og Larvik .	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	23
Hedemarken	1	1	-	-	-	-	4	3	4	2	-	-	8	5
Kristians	1	1	2	2	-	-	4	4	1	1	-	-	18	14
Bratsberg	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	10	7
Nedenes	3	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	9	7
Lister og Mandal . .	7	7	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-
Stavanger	5	4	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	2	2
Søndre Bergenhus . .	16	14	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-
Bergen	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus . .	4	3	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	1	1
Romsdal	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Søndre Trondhjem . .	3	2	1	1	-	-	13	13	4	4	-	-	49	34
Nordre Trondhjem . .	1	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	36	34
Nordland	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5
Tromsø.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	63	52	3	3	-	-	61	59	75	67	-	-	248	194

¹⁾ t = anmeldte tilfælde (*cas indiqués*). ²⁾ b = smittede besætninger (*étables infectées*).

Tabel VI.

Kvartalsberetning over smitsomme husdyrsygdomme i Norge

fra 1ste oktober til 31te december 1894.

*(Bulletin trimestriel des maladies contagieuses des animaux domestiques en Norvège
de 1er octobre au 31 decembre 1894).*

A m t. (Département).	Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon symptomatique).		Bråset (Maladie soudaine du mouton).		Ondartet katarhal- feber hos kvæget (Fièvre catarrhale maligne du gros bétail).		Rødsyge og knude- rosen (Rouget du porc).		Lungesyge hos hesten (Typhus du cheval).		Klovsyge hos fåret c: «Foot rot», (Pétiin).	
	t ¹⁾	b ²⁾	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b
Kristiania	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	15	10	-	-
Akershus	5	5	1	1	-	-	1	1	31	27	59	46	-	-
Smålenene	2	2	-	-	-	-	3	2	16	12	51	28	-	-
Buskerud	3	3	-	-	-	-	3	3	13	8	23	6	-	-
Jarlsberg og Larvik .	6	6	-	-	-	-	-	-	21	19	3	3	-	-
Hedemarken	2	2	-	-	-	-	4	4	20	10	-	-	-	-
Kristians	-	-	-	-	-	-	4	4	13	12	58	34	-	-
Bratsberg	1	1	-	-	-	-	1	1	3	3	-	-	-	-
Nedenes	3	3	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Lister og Mandal . .	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Stavanger	2	2	-	-	6	4	8	8	-	-	-	-	5	1
Søndre Bergenhus . .	15	15	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-
Bergen	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus . .	-	-	2	2	12	6	2	2	-	-	-	-	-	-
Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Trondhjem . .	5	4	-	-	-	-	9	7	34	30	2	2	-	-
Nordre Trondhjem . .	6	2	-	-	-	-	2	2	37	33	-	-	-	-
Nordland	-	-	-	-	5	1	2	2	-	-	-	-	-	-
Tromsø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	59	53	3	3	23	11	43	39	191	157	211	129	5	1

¹⁾ t = anmeldte tilfælde (*cas signalés*). ²⁾ b = smittede besætninger (*étables infectées*).

Tabel VII.

Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste Januar 1895.

(Nombre de vétérinaires diplômés au 1er janvier 1895).

A m t. (Département).	Autoriserede dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Deraf		
		amtsdyrlæger (délégés).	privat praktiserende (exerçants non délégués).	ikke praktiserende (non exerçants).
Kristiania.	17	1	13	3
Akershus	8	8	-	-
Smålenene	11	5	5	1
Buskerud	8	5	3	-
Jarlsberg og Larvik . . .	7	4	2	1
Hedemarken	12	6	4	2
Kristians	12	8	4	-
Bratsberg	6	2	4	-
Nedenes	2	1	-	1
Lister og Mandal	3	1	1	1
Stavanger.	4	2	2	-
Søndre Bergenhus	3	3	-	-
Bergen	2	-	2	-
Nordre Bergenhus	6	4	-	2
Romsdal	3	1	1	1
Søndre Trondhjem	9	7	2	-
Nordre Trondhjem	10	8	1	1
Nordland	2	2	-	-
Tromsø	3	1	2	-
Uopgivet bopæl (<i>domicile</i> <i>non nommé</i>)	5	-	-	-
Riget (<i>le royaume</i>) . . .	133	69	46	13

Tabel VIII.

Anmeldte husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	250	-	11	-	-	-	-	-	-
Rødsyge (»Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	25	-	1	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	65	1	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	365	-	4	3	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	526	-	26	16	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	34	-	-	4	2	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	9	1	-	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	¹⁾ 7	-	3	-	-	-
Overføres	1302	1	44	39	7	5	-	-	-

¹⁾ Mønje, kogsalt. ²⁾ Stryknin.

Kristiania by i 1894.

ville de Kristiania, signalés en 1894).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	49	11	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	6	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2)1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	6	-	68	11	8	-	-	-	-	-	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1302	1	44	39	7	5	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	22	1	4	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	48	1	-	-	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	2	-	-	3	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	47	-	3	-	-	-
Kalvningsfeber (<i>Melkefeber</i>) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	16	7	1	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	38	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	46	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurgiske sygdomme (<i>Vulnera, contusiones, abcessus</i>)	642	-	-	1	-	-	-	-	-
Hovsygdomme (<i>Vitia unguis</i>)	97	-	-	-	-	-	-	-	-
Forvridninger (<i>Distorsio. Luxatio</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Seneskede- og ledsygdomme (<i>Articulitis, Tendinitis</i>)	153	3	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Mug (<i>Dermatitis pedis</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Lamhed (<i>Paralysis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Asthma (<i>Astma</i>)	10	1	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	-	-	-	5	5	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2421	7	49	139	20	9	-	-	-

1) *Tænia marginata*.

[illegible]

Tabel IX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	26	2	24	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	1	-	5	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	20	8	4	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	148	-	2	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	50	1	-	8	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	122	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1) 79	17	1	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	8	3	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	46	2	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	2	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	8	-	-	10	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	299	-	-	18	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	13	4	3	11	1	3	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhœ</i>)	456	1	8	628	18	4	1	-	-
Overføres	1159	11	19	817	50	39	1	-	-

1) Et tilfælde af yvertuberkulose.

dans le département d'Akershus en 1894).

[illegible]

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1159	11	19	817	50	39	1	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	32	1	4	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	78	1	2	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	8	3	1	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldorme (<i>Helminthiasis</i>)	²⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	3	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	1	7	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	26	1	2	45	2	1	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	58	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet og Mug (<i>Eczema</i>)	49	-	-	141	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	133	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	⁴⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	16	-	-	3207	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	5	-	-	138	6	-	4	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	49	5	1	1	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	274	-	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	⁵⁾ 39	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	140	35	15	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	64	17	16	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	4	-	-	197	1	-	3	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	15	1	-	3	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1293	13	22	5441	122	81	18	4	-

¹⁾ Saltlage, kviksølv, arsenik, salpeter, kobber, affald fra centrifuge. ²⁾ Bremselarver.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et mortis</i>)
	dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	308	18	20	115	8	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	³⁾ 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	123	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	59	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	560	30	25	136	9	11	-	-	-	-	-	-	-

³⁾ Bændelorme. ⁴⁾ Symbioter. ⁵⁾ Flere besætninger.

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1293	13	22	5441	122	81	18	4	-
Kastrationer (Castrationes) . .	230	1	-	4	-	-	21	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	1	-	-	3	3	-	-	-	-
Vrængning af endetarmen (<i>Pro-</i> <i>lapsus recti</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	6	-	-	7	-	-	-	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Tandsygdomme (<i>Vitia dentium</i>)	39	-	-	4	-	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde, sår, kontu-									
sioner osv. (<i>Vulnera, Contu-</i> <i>siones etc.</i>)	175	-	-	25	1	-	-	-	-
Benbrud (<i>Fractura</i>)	-	-	-	5	5	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung-</i> <i>vis.</i>)	18	-	-	4	-	-	-	-	-
Lamheder og krampe (<i>Paralysis</i> <i>et Crampi</i>)	5	1	-	14	1	-	-	-	-
Ledsygdomme, spat, forvridnin-									
ger etc. (<i>Spavimus, Distorsio</i>)	25	-	-	2	-	-	-	-	-
Sygdomme i patterne (<i>Vitia</i> <i>papillæ uberis</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . .	-	-	-	6	6	-	-	-	-
Tarmslyngning (<i>Volvulus</i>) . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Trangbrystethed (<i>Asthma</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia allü</i>) .	55	-	-	44	-	-	-	-	-
Ialt (total)	1855	15	23	5580	138	81	39	4	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	560	30	25	136	9	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	476	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1047	32	25	162	9	11	2	-	-	-	-	-	-

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

Sygdomme. (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	6	-	5	1	-	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	12	1	3	-	-	-
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	136	2	6	-	-	-	-	-	-
Rødsygge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	23	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	48	22	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	1	3	1	1	-	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	34	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	93	1	-	23	-	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	10	1	1	16	8	1	1	1	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoëa</i>)	186	4	6	292	9	3	4	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	85	4	4	36	1	1	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	15	4	3	-	-	-
Trommesygge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	57	2	3	7	-	-
Overføres	591	13	23	545	51	20	13	1	1

Smålenenes amt i 1894.

dans le département de Smålenene en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	22	5	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	61	3	10	29	5	4	2	-	-	-	-	-	-

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morti)		dræbte (abatús)	døde (morti)		dræbte (abatús)	døde (morti)
Overført (transport)	591	13	23	545	51	20	13	1	1
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (Distomatosis)	-	-	-	2	2	-	2	1	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	2	-	1	19	9	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Hydrocephalus chronicus)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	19	2	1	26	-	1	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	33	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	58	-	-	30	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (Pediculina)	35	-	-	1327	-	-	24	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	83	3	-	-	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	38	3	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	104	-	1	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	73	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	153	46	12	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerperalis. Septichæmia puerp.)	-	-	-	19	3	4	-	-	-
Yverbetændelse (Mastitis)	-	-	-	126	2	-	1	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri-thiasis)	21	-	-	15	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operationes ob krybtorchismum)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	219	-	-	3	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Halsårefistel (Fistula venæ jugularis)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud (Fractura)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	954	15	26	2616	121	40	40	2	1

¹⁾ Kviksølv. ²⁾ Spolorm, bændelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	61	3	10	29	5	4	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	116	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	222	12	11	45	6	4	4	2	-	-	-	-	-

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	954	15	26	2616	121	40	40	2	1
Sygdomme i tænderne (<i>Vitia dentium</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Lamheder (<i>Paralysis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Urintrang (<i>Retentio urinæ</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sygdomme i patterne (<i>Vitia papillæ uberis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde (sår, abces osv.) (<i>Vulnera, abcessus, contusiones etc.</i>)	198	3	-	78	8	1	20	5	-
Led- og seneskedebetændelse (<i>Arthritis, bursitis</i>)	65	-	-	7	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alii</i>)	39	-	-	22	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1261	19	26	2724	129	41	60	7	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	222	12	11	45	6	4	4	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	229	12	12	51	6	4	4	2	-	-	-	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques,

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	9	1	8	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem), («Rauchsbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	9	8	-	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	52	-	2	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlaut») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	42	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	14	10	4	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	93	-	-	17	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	10	-	3	19	2	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoëa</i>)	155	-	1	181	7	1	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Ob- structio</i>)	76	-	-	6	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>) . .	-	-	-	14	2	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	26	3	-	-	-	-
Overføres	480	-	7	311	34	17	2	-	-

dans le département de Buskerud en 1894).

5

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme. (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	480	-	7	311	34	17	2	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	1	-	2	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	12	2	1	20	2	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	7	2	-	-	-	-
Sveksot (<i>Bachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	45	-	-	28	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	56	-	-	1250	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	85	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	33	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	129	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	98	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	116	26	3	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	16	8	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	107	-	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	10	-	1	1	1	-	-	-	-
Klaphingsoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	103	-	-	3	-	-	10	-	-
Bughindebetændelse (<i>Ascites</i>)	-	-	-	5	2	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde, sår, kontusioner osv. (<i>Vulnera, contusiones etc.</i>)	458	5	-	104	8	-	-	-	-
Overføres	1174	8	9	2330	89	21	12	-	-

¹⁾ Saltlage. ²⁾ *Ascaris megalocephala. Strongylus paradoxus.*

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	103	11	3	18	4	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	84	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	5	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	349	23	4	45	4	5	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1174	8	9	2330	89	21	12	-	-
Bensygdomme (Vitia pedum) .	79	5	-	-	-	-	-	-	-
Tandsygdomme (Vitia dentium)	13	-	-	6	-	-	-	-	-
Øiensygdomme (Vitia oculorum)	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Mundsyge (Stomatitis contagiosa pustulosa equi)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alii) .	11	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt (total)	1290	13	9	2341	89	21	12	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	349	23	4	45	4	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	359	23	4	55	4	5	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques,

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	8	-	8	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand» <i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	10	-	-	3	1	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	12	9	1	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomyco- cis</i>)	-	-	-	5	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	2	2	1	1	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	58	-	-	37	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	6	-	1	19	2	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>))	141	18	-	232	10	-	1	-	-
Overføres	238	19	5	347	27	11	3	-	2

Jarlsberg og Larviks amt i 1894.

dans le département de Jarlsberg et Larvik 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	6	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	49	.	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	17	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	14	4	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	69	42	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	10	1	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	30	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	133	3	17	18	4	.	.	.	.	69	42	.	.

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	238	19	5	347	27	11	3	-	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	50	-	3	40	4	-	-	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	14	2	-	1	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	4	-	2	3	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	2	10	4	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	-	-	2	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	9	-	-	80	6	1	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	34	-	-	16	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	7	-	-	²⁾ 63	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	60	18	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	13	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	3	-	-	123	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	33	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Elampsia puerperalis</i>)	-	-	-	103	30	5	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	29	4	2	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	158	2	1	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	92	-	-	-	-	-	13	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	³⁾ 1	-	-	4	4	-	-	-	-
Overføres	446	19	10	1138	104	25	20	-	2

¹⁾ Mugsop, slangebids, kviksølv.²⁾ En dyrlæge opgiver ikke antal, da sygdommen er

og Larvik.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	133	3	17	18	4	-	-	-	-	69	42	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	3	2	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	52	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	235	7	20	24	4	-	-	-	-	69	42	-	-

saa almindelig. ³⁾ I penis.

Tabel XII. (Fortsat.) (Continuation).

Jarlsberg

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	446	19	10	1138	104	25	20	-	2
Traumatisk hjertesæksbetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	-	-	-	10	2	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde (<i>Vulnera, abcessus, contusiones</i>)	275	3	2	119	2	-	1	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>) .	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud (<i>Fractura</i>)	4	1	-	8	4	-	-	-	-
Melkefeil (<i>Vitia lactis</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Striktur af urinrøret	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Asthma (<i>Asthma</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	739	23	12	1311	114	25	21	-	2

og Larvik.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	235	7	20	24	4	-	-	-	-	69	42	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	253	11	20	40	4	-	-	-	-	69	42	-	-

Tabel XIII.

Anmeldte husdyrsygdomme i

(Cas de maladies des animaux domestiques,

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	5	1	4	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	13	11	-	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	25	1	3	-	-	-	-	-	-
Rødsyge (»Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knunderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	13	-	-	33	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	132	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	56	44	-	1	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	8	-	-	5	5	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	14	-	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	192	-	-	35	-	2	2	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	22	-	4	35	4	2	5	1	-
Fordøielsesygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	244	4	4	554	14	6	12	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	87	-	1	60	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	8	-	-	-	-	-
Overføres	747	5	16	825	79	14	20	2	-

Hedemarkens amt i 1894.

dans le département de Hedemarken en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	8	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	44	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	25	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	23	1	1	4	-	-	2	-	-	3	-	-	-
4	-	-	35	1	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	46	-	5	7	-	-	3	-	-	5	-	-	-
-	-	-	9	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	-	1	247	16	40	30	-	4	5	-	-	8	-	-	-

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	747	5	16	825	79	14	20	2	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . .	4	-	-	66	1	2	2	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxications</i>) .	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>) .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distoma- tosis</i>)	-	-	-	-	-	-	20	4	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hyda- tideus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	8	-	-	35	-	6	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	43	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	7	-	-	149	2	-	10	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	110	3	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	109	-	-	4324	-	-	40	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	5	-	-	73	3	1	6	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	16	1	-	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	14	3	-	-	-	-
Børdræining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retensio placentæ</i>)	4	-	-	144	-	-	4	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	309	5	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	67	19	6	-	-	-
Børbetændelse og septicæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer- peralis. Septicæmia puerp.</i>) . .	-	-	-	17	5	5	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	8	-	-	232	8	-	10	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	9	-	-	11	1	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	944	6	16	6477	137	35	112	6	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
18	-	1	247	16	40	30	-	4	5	-	-	8	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	14	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	1	-	-	-	-
2	2	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	-	5	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	-	-	145	-	-	5	-	-	6	-	-	250	-	-	-
6	-	-	18	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68	2	1	494	27	50	66	-	4	19	-	1	258	-	-	-

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	944	6	16	6477	137	35	112	6	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	244	-	-	2	-	-	43	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	2	-	3	3	-	-	-	-
Øiensygdomme (<i>Vitia oculorum</i>)	15	-	-	14	-	-	-	-	-
Kirurgiske sygdomme, sår, kontu- sioner, abces (<i>Vulnera, Con-</i> <i>tusiones, Abcessus</i>)	535	-	-	126	5	-	1	-	-
Traumatisk hjertesækbetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . .	-	-	-	11	9	1	-	-	-
Asthma (<i>Asthma</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Spat, galler i led- og seneskeder og slimsække (<i>Spavanius, bur-</i> <i>sitis etc.</i>)	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Tandsygdomme (<i>Vitia dentium</i>)	41	-	-	2	-	-	-	-	-
Bræk (<i>Hernia</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luxationer og forvridninger (<i>Luxatio. Distorsio</i>)	25	-	-	6	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia aliæ</i>) .	183	4	3	274	2	-	15	2	-
Ialt (<i>total</i>)	2034	12	16	6916	156	36	171	8	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
68	2	1	494	27	50	66	-	4	19	-	1	258	-	-	-
6	-	-	314	-	-	7	-	-	6	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	56	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
81	2	1	877	27	50	82	-	4	26	-	1	258	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques,

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem), («Rauchsbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Ondartet ødem. (<i>Oedema malignum</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	33	7	13	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	102	-	6	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>) Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	16	1	1	4	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	13	-	-	2	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
189	2	14	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>) Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	151	-	1	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	12	-	2	14	3	1	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	132	-	-	185	13	4	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Ob- structio</i>)	72	1	5	97	13	2	1	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di- arrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	12	3	1	-	-	-
Overføres	702	5	29	367	43	24	1	-	-

dans le département de Kristians en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	14	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	96	32	18	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	702	5	29	367	43	24	1	-	-
Trommesyge (Tympañitis) . . .	-	-	-	29	3	-	-	-	-
Forgiftninger (Intoxicaciones) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis) .	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobiniuria. Hæmoglobinaemia)	1	-	-	13	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) Osteomalacia)	-	-	-	31	8	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	32	-	-	50	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	1	-	-	33	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	134	-	-	1207	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	3	-	-	69	9	1	1	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) .	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri) . .	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placenta)	-	-	-	118	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	1	-	-	107	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . .	-	-	-	24	6	1	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerperalis. Septichæmia puerp.)	1	-	1	25	3	3	-	-	-
Yverbetændelse (Mastitis) . . .	4	-	-	108	-	-	-	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kriethiasis)	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operationes ob krybtorchismum) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	325	-	-	9	-	-	3	-	-
Svulster (Tumores)	10	-	-	11	1	-	-	-	-
Sygdomme i led- og seneskeder (Arthritis, bursitis)	85	1	-	14	3	-	-	-	-
Rheumatisme (Rheumatismus) .	6	-	-	13	3	-	-	-	-
Hov- og klovsygdomme (Vitæ ungvis)	33	-	-	2	-	-	-	-	-
Sår, kontusioner, abcess (Vulnera, Abcessus)	107	2	-	10	1	-	-	-	-
Overføres	1463	8	31	1267	82	31	5	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	.	.	96	32	18	5	.	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58	.	.	28	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	16	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	49	.	1	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61	-	-	222	41	19	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1463	8	31	2267	82	31	5	-	-
Tandsygdomme (Vitia dentium)	59	-	-	2	-	-	-	-	-
Oiensygdomme (Vitia oculorum)	4	-	-	2	-	-	-	-	-
Sygdomme i patterne (Vitia papilla uberis)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alia) .	12	2	1	7	2	-	-	-	-
Ialt (total)	1538	10	32	2289	84	31	5	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
61	-	-	222	41	19	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
321	-	-	233	43	19	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

S y g d o m m e. (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	4	2	1	-	-	-
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsygge (»Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	16	-	2	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	17	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	9	-	-	118	7	2	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	19	-	-	12	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Trommesygge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	11	-	2	-	-	-
Overføres	70	-	3	164	9	8	-	-	-

1) Bændelorm.

Bratsbergs amt i 1894.
ville de Bratsberg en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	7	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	45	1	12	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	1	.	.	.	1	.	.	.
1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	3	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	1	.	27	3	4	54	1	14	.	.	.	1	.	.	.

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	70	-	3	164	9	8	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	5	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	50	2	-	-	-	-
Bødreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	36	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	29	17	4	-	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	35	1	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Lamhed (<i>Paralysis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse (<i>Nephritis</i>) . .	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Øienbetændelse (<i>Vitia oculorum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og seneskedebetændelse (<i>Arthritis, bursitis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner og sår (<i>Vulnera, Contusiones</i>)	28	-	1	11	-	-	-	-	-
Benbrud (<i>Fractura</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . .	10	-	-	4	-	-	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	143	-	5	363	31	13	3	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	1	-	27	3	4	54	1	14	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	1	-	80	3	4	66	1	14	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme i

(Cas de maladies des animaux domestiques,

S y g d o m m e (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	13	-	13	-	-	-
Raslesyge (Miltbrandsemfysem, «Rauschbrand»), (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarthalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Rodsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	27	-	2	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoëa</i>)	35	-	1	51	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>) ¹⁾	1	-	-	3	-	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distoma- tosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningi- tis acuta</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	78	-	4	85	-	22	-	-	-

¹⁾ Kviksølvsalve, sublimat, parafin, ormbid.

Nedenes amt i 1894.

dans le département de Nedenes en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	19	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	11	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	1	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	8	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	40	6	5	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (transport)	78	-	4	85	-	22	-	-	-
Blodurin («Nyrebetændelse») (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglo- binaemia</i>)	-	-	-	22	-	5	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ifududstet (<i>Eczema</i>)	6	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Smitsom kastning (<i>Abortus epizooticus</i>)	-	-	-	¹⁾ 4	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	46	16	6	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe- ralis. Septichæma puerp.</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Melkefeil (<i>Vitia lactis</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer og Udbødninger (<i>Castrationes et ovariectomiæ</i>)	9	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt (total)	98	-	4	277	16	34	1	-	-

¹⁾ Besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	40	6	5	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	23	.	4	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	-	-	13	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	83	6	9	13	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	19	6	13	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	8	3	2	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	15	-	-	6	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	37	1	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	-	4	2	1	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh, diarrhø) (<i>Gastritis. Diarrhøe</i>)	56	-	-	44	1	-	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	22	-	-	2	-	-	-	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Di- arrhøa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	9	-	-	2	-	-
Overføres	155	3	-	97	15	16	4	-	-

dans le département de *Lister og Mandal* en 1894).

7

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation).

Lister og Mandal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		drekte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drekte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drekte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	155	3	-	97	15	16	4	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	14	-	2	-	-	-
Lutsterald (<i>Diabetes insipidus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	3	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	8	3	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	7	1	-	20	2	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	10	-	-	6	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	4	-	-	32	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	64	12	13	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febriis puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	14	1	1	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	36	-	-	-	-	-
Forfængelighed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	18	2	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Betændelse i sener, led og bånd (<i>Tendinitis, Arthritis</i>)	23	-	-	5	-	-	-	-	-
Øienbetændelse (<i>Vitia oculorum</i>)	5	-	-	3	-	-	5	-	-
Hov- og klovsygdomme (<i>Vitia unguis</i>)	24	-	-	6	-	-	-	-	-
Overføres	268	6	-	377	30	32	20	3	-

¹⁾ Fosfor, kviksølv, kobbersalt, mønje. ²⁾ Rundorm. *Tænia expansa*. *T. coenurus*.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	6	-	3	24	2	4	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	39	2	3	55	2	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation).

Lister og Mandal.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	263	6	-	377	30	32	20	3	-
Benbrud (Fractura)	2	2	-	5	3	-	-	-	-
Asthma (Asthma)	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Tarmslyngning (Volvulus)	2	2	-	1	1	-	-	-	-
Sår (Vulnera)	15	-	-	2	-	-	-	-	-
Feber (Febris)	-	-	-	23	-	1	1	-	-
Ialt (total)	292	10	-	411	34	33	21	3	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	.		39	2	3	55	2	4	.	.	.	.	.	.	.
.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.		1	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	40	2	3	57	2	4	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme i

(Cas de maladies des animaux domestiques,

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	29	3	25	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	23	4	19
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	31	6	19	13	-	6
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Rødsyge (•Rothlauf) (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	32	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	13	13	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	21	-	-	7	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	2	1	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>))	40	-	-	98	3	1	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	49	-	2	12	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Overføres	169	-	6	200	27	47	44	5	25

¹⁾ Senecio aquaticus. Kviksølv. ²⁾ Spolorm, bendelorm, pidskeorm.

Stavanger amt i 1894.

dans le département de Stavanger en 1894).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	7	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
40	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	31	.	.	2	.	.	.	.	.	1	.	.	.
.	.	.	2	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
40	.	.	46	4	2	8	.	1	.	.	.	1	.	.	.

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		drebt (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebt (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebt (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	169	-	6	200	27	47	44	5	25
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinæmia</i>)	1	-	-	18	1	1	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	6	-	-	20	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	3	-	-	1867	-	-	30	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	9	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1) 23	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eklampsia puerperalis</i>)	-	-	-	79	38	8	-	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis</i> , <i>Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	14	-	7	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	35	-	1	1	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-thiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Cerebro-spinal meningitis (<i>Meningitis cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Beskelesyge (<i>Exanthema genitalium contagiosa</i>)	101	-	-	-	-	-	-	-	-
Vortesygdom (<i>Papillomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Overføres	308	1	6	2311	70	64	82	5	25

1) Flere besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
40	.	.	46	4	2	8	.	1	.	.	.	1	.	.	.
	.	.	2	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	1	.	.	3	.	.	2	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
40	.	.	85	7	2	12	.	1	2	.	.	1	.	.	.

Tabel XVIII. (Fortsat.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme. (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	308	1	6	2311	70	64	82	5	25
Smitsom øjenbetændelse (Con- junctivitis contagiosa)	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Ruptur af tvillingmusklen (Rup- tura musculi gastrocnemii) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Benbrud (Fractura)	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (Pericarditis traumatica) . . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitæ alia) .	22	-	-	10	-	-	9	-	-
Ialt (total)	331	2	6	2324	73	64	96	5	25

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
40	-	-	85	7	2	12	-	1	2	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	-	-	89	7	5	12	-	1	2	-	-	1	-	-	-

Tabel XIX.

Anmeldte husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		drekte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drekte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drekte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	6	53	5	48	2	-	2
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand» <i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Brasot (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	31	8	18
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	26	6	15	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	4	1	3	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	51	3	7	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	1	1	-	4	4	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco- sis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	61	4	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	16	-	1	-	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	1	7	2	2	1	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhø (<i>Gastritis Diarrhoë</i>)	146	2	7	297	19	10	-	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	12	2	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	30	3	6	-	-	-
Overføres	240	8	26	491	45	84	34	8	20

Søndre Bergenhus amt i 1894.

dans le département de Søndre Bergenhus en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Søndre

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	240	8	24	491	45	84	34	8	20
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>) ¹⁾ .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	26	13	9
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	51	9	6	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	22	4	-	5	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	72	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	30	-	-	373	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	17	4	-	1	-	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retensio placenta</i>)	-	-	-	68	4	3	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	48	3	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	22	8	4	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	9	3	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	35	5	-	2	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	11	1	-	9	1	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Godartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis benigna</i>)	-	-	-	32	4	6	-	-	-
Traumatisk hjertesæksbetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	-	-	-	25	3	3	-	-	-
Overføres	323	9	24	1288	95	106	70	21	30

¹⁾ Fosfor.

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	6	20	-	20	1	-	1
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	23	-	2	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	16	-	-	42	-	1	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	43	1	5	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinaemia. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	6	-	2	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	6	-	1	3	-	1
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	12	-	5	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kriethasis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	46	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	143	1	13	121	-	29	7	-	1

¹⁾ Endel af de i denne tabel opførte tilfælde er forekommet udenfor Bergen.

i Bergen¹⁾ i 1894.

dans la ville de Bergen en 1894).

[illegible]

Tabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Raslesyge (Miltbrandsemfysem, «Kauschbrand»), (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	12	-	11
Ondartet katarrahfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	-	6	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	3	2	1	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco- sis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrah og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	19	-	1	4	-	-	1	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrah, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoëa</i>)	14	-	-	75	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	2	-	-	6	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>) . . .	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	5	-	-	1	-	1
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>) . .	-	-	-	¹⁾ 8	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hy- datideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningi- tis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	4	-	4
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Overfores	49	1	3	131	2	13	19	-	17

¹⁾ Arsenikvask.

dans le département de Nordre Bergenhus en 1894).

[illegible]

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		døde (atattus)	døde (morts)		døde (atattus)	døde (morts)		døde (atattus)	døde (morts)
Overført (transport)	49	1	3	131	2	13	19	-	17
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	-	-	-	79	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	96	-	-	2028	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerpe- ralis. Septichæma puerp.) . .	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Yverbetændelse (Mastitis) . . .	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	18	-	-	-	-	-	1	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Rheumatisme (Rheumatismus) .	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Sygdomme i led, seneskeder og slimsække (Arthritis teninitis, synovitis)	5	-	-	5	-	-	-	-	-
Benbrud (Fractura)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Brok (Hernia)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Sår (Vulnera)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (Pericarditis traumatica) . . .	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bughindebetændelse (Peritonitis)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alia) . .	7	-	-	179	-	-	-	-	-
Ialt (total)	192	3	3	2477	4	18	20	-	17

Bergenhuis.

[illegible]

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques,

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	1)	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Rodsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	6	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	2	-	3	2	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	11	1	-	6	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	1	2	1	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	23	-	12	36	5	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) ²⁾	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	20	20	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	8	3	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	3	1	-	12	1	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	-	-	-	300	-	-	-	-	-
Overføres	53	4	16	389	18	2	32	21	-

1) Vidende om flere tilfælde. 2) *Strongylus armatus*, bendelorm.

Romsdals amt i 1894.

dans le département de Romsdal en 1894).

[illegible]

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	53	4	16	389	18	2	32	21	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	11	3	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	8	5	1	-	-	-
Borbetændelse og septicæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	8	1	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Antal arsenikvaskede	30	-	-	2300	-	-	-	-	-
Ledbetændelse (<i>Arthritis</i>)	7	-	-	8	2	-	-	-	-
Senebetændelse (<i>Tendinitis</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Sår (<i>Vulnera</i>)	15	-	-	3	-	-	-	-	-
Nymphomani	-	-	-	12	3	-	-	-	-
Mug (<i>Dermatitis pedis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	137	4	16	2754	34	3	32	21	-

[illegible]

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*,

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	11	2	9	2	2	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem), («Rauchsbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>).	-	-	-	31	10	4	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	13	-	3	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	25	-	-	2	-	-	2	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	46	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	6	3	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	7	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	99	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	59	-	-	5	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	12	2	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoëa</i>)	95	1	2	223	7	4	11	1	1
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	9	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	23	3	2	1	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>) ¹⁾ .	-	-	-	4	-	2	3	-	3
Overføres	258	2	5	434	30	24	19	3	4

¹⁾ Kviksølv; fosforer; linkagemel.

i Søndre Trondhjems amt 1894.

dans le département de Søndre Trondhjem en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	2	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	94	15	18	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	24	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	.	1	10	1	1	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	1	130	17	20	27	1	5	2	.	2	1	.	.	.

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	258	2	5	434	30	24	19	3	4
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) ¹⁾	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	5	1	-	3	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	2	-	1	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinaemia</i>) ²⁾	1	-	-	35	-	2	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	58	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	37	-	-	100	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	59	-	-	1003	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	71	3	1	6	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>) ³⁾	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	8	1	-	3	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	102	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) ¹⁾	2	-	-	42	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	37	11	7	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	11	1	2	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	100	3	-	2	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	171	-	-	4	-	-	54	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Lamheder (<i>Paralysis</i>)	8	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	578	6	5	2037	51	38	93	4	4

¹⁾ Askarider, bendelorm. ²⁾ Almindelig, men kommer ikke ofte under dyrlægebehandling.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
9	.	1	130	17	20	27	1	5	2	.	2	1	.	.	.
.	.	.	.	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15	.	.	179	.	1	3	.	.	33	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36	.	1	336	20	21	52	1	5	35	.	2	1	.	.	.

³⁾ Bugløs kalv og hydrocephalus. ⁴⁾ I flere besætninger.

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme. (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	578	6	5	2037	51	38	93	4	4
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Sår, abcess (<i>Vulnera, Abcessus</i>)	35	-	-	4	-	-	-	-	-
Sygdomme i patterne (<i>Vitia papille uberis</i>)	-	-	-	25	1	-	-	-	-
Sygdomme i tænderne (<i>Vitia dentium</i>)	45	-	-	1	-	-	-	-	-
Vortesygdom (<i>Papillomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	31	-	-
Betændelse i sener og seneskeder (<i>Tendinitis, Bursitis</i>)	40	1	-	1	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	1	-	-	62	4	-	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	708	7	5	2132	56	38	127	4	4

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
36	-	1	336	20	21	52	1	5	35	-	2	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	-	1	336	20	21	64	1	5	35	-	2	1	-	-	-

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		drebite (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebite (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drebite (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Brasot (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus oris</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhalefeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	26	10	4	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuron pneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>) Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	3	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomyces</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromyoma. Asco- coccus</i>)	1	-	-	6	4	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	¹⁾ 1	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	30	-	-	14	-	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh, diarræ) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	4	-	1	18	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	54	-	1	163	5	2	12	-	-
	43	-	-	83	7	1	4	2	-
Overføres	152	-	2	330	29	10	19	2	3

¹⁾ 1 skeden.

Nordre Trondhjems amt 1894.

dans le département de Nordre Trondhjem en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	58	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	4	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	1	4	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	29	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	206	14	26	16	1	4	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIV. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	152	-	2	330	29	10	19	2	3
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	3	-	1	3	-	1
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	34	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Blodarin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	-	37	2	4	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	161	7	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	31	-	-	38	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	3	-	-	135	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	14	-	-	216	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	44	1	-	1	-	-
Misføstre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	12	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	73	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	36	12	2	1	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichaemia puerp.</i>)	-	-	-	5	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	60	-	-	-	-	-
Forfængen (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	7	-	-	1	-	-	1	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	152	-	-	5	-	-	92	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	-	1	1	-	1	-	-	-
Melkefeid (<i>Vitia lactis</i>)	-	-	-	20	1	-	-	-	-
Kirurgiske tilfælde (<i>Vulnera, abscessus, contusiones</i>)	170	2	-	11	-	-	-	-	-
Overføres	548	2	3	1247	54	20	117	2	4

¹⁾ Kviksølv, drank, fosfor. ²⁾ Spolorm, askarider.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
15	-	-	206	14	26	16	1	4	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	295	-	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	570	17	27	19	1	4	3	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIV. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	548	2	3	1247	54	20	117	2	4
Forvridninger og ledsygdomme (<i>Distorsio, Spavusus</i>) . . .	143	-	-	32	2	-	1	-	-
Øienbetændelse (<i>Vitia oculorum</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>) . . .	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjertesækbetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Benbrud (<i>Fractura</i>)	3	2	-	5	2	-	-	-	-
Arsenikvask	15	-	-	331	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	1	-	-	7	-	1	8	5	-
Ialt (<i>total</i>)	751	5	3	1624	58	21	126	7	4

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
16	-		570	17	27	19	1	4	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	571	17	27	21	1	4	3	-	-	-	-	-	-

Tabel XXV.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques,

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	1	-	1
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	4	1	1	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	104	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	26	-	-	6	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>))	20	-	-	38	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	8	-	1	3	-	-	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes inspidus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	3	1	-	2	-	-
Overføres	64	-	1	164	4	3	8	-	6

1) Bendelorm.

Nordlands amt i 1894.

dans le département de Nordland en 1894).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	1	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	9	4	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1)	1	.	.	.	.	1	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	9	1	4	10	4	1	.	.	.	2	.	.	.

Tabel XXV. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	64	-	1	164	4	3	8	-	6
Hududslet (<i>Eczema</i>)	9	-	-	¹⁾ 2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	12	-	-	87	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	8	-	-	1	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	9	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eklampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe- ralis. Septichæmia puerp.</i>) .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . .	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Asthma (<i>Astma</i>)	9	-	2	-	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>) . . .	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Seneske- og ledsygdomme (<i>Bursitis arthritidis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Forvridninger (<i>Distorsio. Luxa- tio</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeil (<i>Vitia lactis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lungeemphysem (<i>Emphysema pulmonum</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjerteposebetændelse (<i>Pericar- ditis</i>)	4	1	-	1	1	-	-	-	-
Overføres	159	2	3	287	5	4	15	-	6

¹⁾ Frosk.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	9	1	4	10	4	1	-	-	-	2	-	-	-
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	-	-	11	1	4	14	4	1	-	-	-	2	-	-	-

Tabel XXVI.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques,*

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	5	-	3	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	19	-	-	14	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	8	-	1	19	-	2	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	27	-	-	59	-	-	14	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	3	-	-	13	-	2	2	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	1	-	-	6	-	-	-	-	-
Overføres	76	-	1	153	1	7	18	-	1

¹⁾ Bendelorm.

dans le département de Tromsø en 1894).

[illegible]

Tabel XXVI. (Forts.) (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	76	-	1	153	1	7	18	-	1
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	13	-	-	50	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	15	-	-	1	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retensio placentæ</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	10	2	2	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	13	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	15	-	-	-	-	-	4	-	-
Forvridninger (<i>Distorsio, luxa- tiones</i>)	25	-	-	8	-	-	-	-	-
Melkefeil (<i>Vitia lactis</i>)	-	-	-	71	-	-	-	-	-
Sår og kontusioner (<i>Vulnera, Contusiones</i>)	22	-	-	19	-	-	-	-	-
Led-, senesked- og hovsygdom (<i>Spavanus, bursitis</i>)	35	-	-	10	-	-	-	-	-
Mug (<i>Dermatitis pedis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Øienbetændelse (<i>Vitia oculorum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Tandsygdomme (<i>Vitia dentium</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Asthma (<i>Asthma</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	1	-	-	10	-	-	-	-	-
Lungeemphysem (<i>Emphysema pulmonum</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	6	1	-	13	1	-	-	-	-
Overføres	225	1	1	389	4	9	23	-	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	4	-	-	18	2	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	23	2	2	-	-	-	-	-	-	-

G. Om udførsel af husdyr.

Angående husdyrudførselen fra Norge henvises til den i veterinærberetningen for 1890 pag. 51 givne oversigt.

Indførsel af husdyr fra Norge har i reglen været tilladt til alle lande med undtagelse af Storbritannien, hvortil indførsel af drøvtyggere var forbudt fra 18de oktober til 25de november 1886; forbudet udstedtes på grund af et for mund- og klovsyge antaget sygdomsudbrud i Smålenene. På grund af mund- og klovsygens tilstedeværelse i Sverige udstedtes ligeledes et forbud mod indførsel til Storbritannien den 22de marts 1892; dette forbud trådte i kraft den 31te marts og stod ved magt indtil 2den oktober 1893.

Ligeledes har der på grund af svinepestens optræden i Sverige været udstedt forbud mod indførsel af svin fra Norge til enkelte havne i Tyskland. Fortiden er indførsel af drøvtyggere og svin fra Norge kun tilladt på betingelse af 10 dages karantæne i de af staten oprettede karantænestationer i Altona, Apenrade, Flensburg, Kiel, Tønning, Rostock, Lübeck, Bremen og Hamburg. Denne bestemmelse trådte i kraft den 1ste oktober 1895.

Den i henhold til lov af 14de juni 1890 udstedte plakat af 15de august s. å. påbød dyrlægeundersøgelse af de dyr, der udførtes til Storbritannien og Irland. Ved plakat af 19de september 1894 udvidedes denne undersøgelse til at gjælde dyr, der overhovedet udførtes søværts til udlandet (se pag. 26).

Husdyrudførselen fra Norge har, når undtages udførsel af får fra vestlandet og heste til Sverige, ikke været betydelig. Ifølge «Statistisk Aarbog» for 1895 pag. 93 er der udført

i 1889:	3508 heste,	1324 stkr. kvæg,	43984 får,
- 1890:	2227 —	1225 —	23628 —
- 1891:	1661 —	2057 —	4765 —
- 1892:	1559 —	158 —	2222 —
- 1893:	1237 —	48 —	6970 —
- 1894:	1419 —	39 —	11002 —

Værdien af denne udførsel angives til

1889 for heste:	kr. 877 000,	kvæg:	kr. 238 300,	får:	kr. 659 800
1890 - — »	556 800,	— »	196 000,	— »	425 300
1891 - — »	415 300,	— »	329 100,	— »	71 500
1892 - — »	389 800,	— »	25 300,	— »	33 300
1893 - — »	309 300,	— »	7 700,	— »	104 600
1894 - — »	354 800,	— »	6 200,	— »	176 000

Ifølge årsberetninger fra det engelske veterinardepartement har den norske indførsel til Storbritannien i disse år udgjort:

Eks- porteret til	K v æ g.						F å r.						S v i n.					
	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Hull	285	33	—	—	—	1	7330	1618	391	—	—	1358	4	—	—	—	—	—
Leith	219	24	—	—	5	—	15306	13666	3589	—	6807	7907	—	—	—	—	—	—
Newcastle upon Tyne	148	35	176	30	36	2	20901	8229	632	—	—	1572	—	—	—	—	—	—
	652	92	176	30	41	3	43537	23513	4612	—	6807	10837	4	—	—	—	—	—

Angående eksporten i 1894 har de undersøgende dyrlæger meddelt følgende:

Fra Ålesund udskibedes ifølge amtsdyrlæge Dahles indberetning:

Udskibet	Afsender	Får	Heste	Fra	Til	Indkjøbte i
²⁴ / ₈ 94	W. Svendsen	—	8	Ålesund	Hull	Søndmøre
—	Hnr. Hoff	157	—	—	Newcastle	—
⁷ / ₉ 94	H. Smith	125	—	—	Hull	—
¹¹ / ₉ 94	—	125	—	—	—	—
²⁰ / ₉ 94	—	73	—	—	—	—
—	Alb. Olsen	57	—	—	—	—
—	W. Svendsen	—	6	—	—	—
²⁷ / ₉ 94	Hnr. Hoff	55	—	—	—	—
—	—	164	—	—	Newcastle	—
—	H. Smith	157	—	—	—	—
—	W. Svendsen	54	—	—	Hull	—
⁴ / ₁₀ 94	Hnr. Hoff	91	—	—	Newcastle	—
—	H. Smith	81	—	—	—	Romsdalen
—	—	157	—	—	Hull	Søndmøre
—	W. Svendsen	100	—	—	Newcastle	—
¹¹ / ₁₀ 94	H. Smith	290	—	—	Hull	—
7 udskibningsdage	4 afsendere	1674	14			

Samtlige 1674 får og 14 heste, som blev besigtiget, godkendtes til udførsel. De skibe, som transportererede dyrene («Juno», «Domino», «Ragnvald Jarl», «Venus», «Capella»), havde sine til eksporten bestemte rum i tilfredsstillende orden, hvad renslighed og luftventilation angik. Ingen desinfektion ombord blev derfor foretaget. Kun 3 får med «Domino» døde underveis. Da dampskibene lægger til Ålesunds nylig opførte hensigtsmæssige kai (brygge), er det meget bekvemt med ombordbringelsen, som sker på landgange.

Fårene var gennemgående store og pene — gennemsnitlig ca. 50 kilo. De fleste af cheviotblanding. Indkjøbsprisen var ca. 30 øre pr. kilo (levende) vægt.

Fra Bergen sees af de indsendte skemaer at være udført til Newcastle ialt 4 heste og 225 får.

Til udførsel til Storbritannien og Irland er af amtsdyrlæge Jessen i Stavanger i årets løb undersøgt 52 heste, 8147 får og 4 rensdyr, tilsammen 8203 dyr.

Fra Stavanger by udskibedes 46 heste, 8147 får og 4 rensdyr.

Et får med hudbrand og to får med skorpet hale tilbageholdtes.

Samtlige udskibede dyr formenes at være opkjøbt i Stavanger amt.

«Størsteparten af dyrene udskibedes med de af Mr. Slimon leiede dampskibe «Prior» og «Skude». Med «Prior» overførtes på en reise 2 heste, 3888 får og 4 rensdyr, og med «Skude» 4058 får i 4 reiser. Af de øvrige dyr eksporteredes:

Med «Scotland»	6 heste i 1 forsendelse,
» «Juno»	7 — i 1 —
» «Domino»	12 — og 100 får i 4 forsendelser,
» «Tasso»	107 får i 1 forsendelse,
» «Capella»	25 heste i 1 —

Forsendelser foregik:

Til Grangemouth: 6 heste i 1 sending.

» Hull: 19 heste, 207 får i 6 sendinger,

» Newcastle: 25 heste i 1 sending,

» Leith: 2 heste, 7938 får og 4 rensdyr i 5 sendinger.

Desuden er besigtiget 2 avlsvædere, bestemt for Gottlands landhusholdningsselskab, indkjøbt her på stedet af statsagronom Hoffmann-Bang, Lund, Sverige.»

II.

Om kjødkontrollen i 1894.

Den ved lov af 27de juni 1892 påbudte kjødkontrol trådte 1ste januar 1894 i kraft i følgende byer: Arendal, Bergen, Drammen, Fredriksstad, Hamar, Horten, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristianssand, Kristianssund, Larvik, Sandefjord, Skien, Tønsberg og Tromsø; i Porsgrund indførtes kjødkontrol fra 1ste oktober 1894. Som i forrige veterinærberetning nævnt var kontrol indført fra 1ste januar 1893 i Fredrikshald og Trondhjem, fra 1ste juli s. å. i Ålesund og Stavanger og fra 1ste november i Haugesund og Moss.

Ved kgl. resolution af 9de august 1894 bestemtes det, at den centrale administration af den ved ovennævnte lov etablerede kjødkontrol skulde henlægges til indredepartementet under det ved samme resolution oprettede direktør-embede for det civile veterinærvæsen.

Kjødkontrollens udførelse var, siden loven trådte i kraft, ordnet i de forskellige byer ved kommunale reglementer, der var forskellige i de forskellige byer. For at tilvejebringe ensartethed i kontrollens praktiske gennemførelse udarbejdedes der et fælles reglement for hele riget. Da der imidlertid vakte motion om ændringer i kjødkontrolloven, udsattes reglementets udfærdigelse indtil dette spørgsmål var afgjort. Efterat loven af 27de juni 1892 havde undergået den ved lov af 27de juli 1895 bestemte forandring udfærdigedes der under 5te november 1895 en plakat indeholdende regler om kjødkontrol. Den nu gjældende kjødkontrollov og den ovennævnte plakat vil findes aftrykt som bilag pag. 171.

Ved ændringsloven af 27de juli 1895 ophævedes den ved loven af 27de juni 1892 kommunerne hjemlede ret til at pålægge afgifter for kontrollens udførelse, ligesom der kun tilstodes kommunerne ret til ved anlæg af slagtehus og kvægtorv at fastsætte afgifter til dækkelse af drifts-, men ikke af anlægsomkostningerne. Ligeledes indtoges i loven den ved tillægslov af 26de juni 1893 etablerede undtagelsesbestemmelse for visse dele af enkelte kommuner (cfr. § 2, 2det passus); disse ændringer trådte i kraft fra 1ste januar 1896.

Kjødkontrollen i Norge er således først fra denne datum fast og ensartet reguleret; som følge deraf er de hidtil indsendte årsberetninger kun sparsomme og fra flere af de 23 kommuner, hvori kontrol er indført, mangler endog enhver beretning (nemlig Ålesund, Drammen, Fredrikshald, Hamar, Horten, Kongsberg, Larvik, Sandeffjord og Skien).

Arendal.

Kontrollen har siden dens oprettelse været bestyret af amtsdyrlæge Egeberg.

Ved Kontrollen er der i årets løb

stemplet										kasseret.				
1ste klasse.					2den klasse.									
Okse	Kalv	Får	Svin	Hest	Okse	Kalv	Får	Svin	Hest	Okse	Kalv	Får	Svin	Hest
1616	2183	4355	443	12½	27	100	17	5	1	4¼	2	—	—	—

Desuden er endel slagt delvis kasseret af forskellige grunde.

1¼ koskrot kasseredes på grund af tuberkulose, 1 på grund af kontusioner, en anden på grund af kalvningsfeber, ½ skrot, der var bedærvet af parafin, samt en fjerding på grund af benbrud.

Af kalv konfiskeredes en på grund af kontusioner, en anden på grund af bedærvet tilstand.

Kontrollen virker særlig gavnlig derved, at alt det fra Danmark til Arendal indførte, ikke sjældent tuberkulose kød nu bliver undersøgt.

Bergen.

Kjødkontrollen i Bergen ledes af stats- og kommunedyrlæge Ivar Nielsen med bistand af dyrlæge Jordal; om virksomheden i 1894 meddeles følgende:

«Året 1894 har været et mærkeår for Bergen, hvad forhandlingen af animalske levnetsmidler angår, idet den lovbestemte kjødkontrol da trådte i virksomhed, og man ved den tidsmæssige indredning af byens bazarbygning har gjort det første nødvendige skridt henimod en renlig og tidsmæssig forhandlingsmåde.

Kontrollens gennemførelse har såvel her i byen som andre steder i dens første virketid mødt en energisk modstand fra forskelligt hold, hvad der jo ikke kan forundre, når man betænker, hvor mange personlige interesser der her er med i spillet, og at hævdelser af de hygieniske krav, som kjødkontrollen

må stille, for at den fuldtud kan svare til sin hensigt, må pålægge mange en tvang, der, som uvant, til en begyndelse må føles trykkende. Det har imidlertid vist sig, at den herved fremkaldte misnøje og uvilje imod kontrollen lidt efter lidt har fortaget sig, efterhånden som man har indarbejdet sig i de nye forhold og, såvidt jeg nu forstår at bedømme stemningen, er det på ganske få undtagelser nær den almindelige mening, at kontrollen, således som den her i byen er indrettet, har medført en heldig, såvel for køber som sælger mærkbar forbedring i byens kjødomsætning.

Da man kunde forudse, at kontrollens gennemførelse vilde vække modstand, har det været kommunen om at gøre fra begyndelsen at fjerne de væsentligste anker ved at gøre trafikken grei og lidet besværlig for de byslagtere, landslagtere og bønder, som søger stationen. Man har derfor ikke indskrænket sig til kun at anskaffe et kontrollokale, som slagteren må forlade umiddelbart efter stemplingen for at søge andetstedshen med sit kjød. Man har desuden til gratis disposition et stort ophængningsrum, hvori det fra landet indbragte kjød kan ophænges så længe, til stemplingen foregår. Man har endvidere til gratis disposition et stort udsalgslokale med en kontrolleret vægt, hvor kjødets engrosforhandling kan foregå. Straks kjødet bringes til byen, kan det altså indhænges i stationen, og behøver ikke at forlade denne, før det er solgt. Herved er altså en af de ulemper, som andensteds har været mest påklaget, fjernet og trafikken lettet såvidt, som det har stået i kommunens magt at gøre dette, uden at tilsidesætte berettigede hygieniske krav, og man har desuden sparet sælgeren for den udgift (kr. 0,50), som han tidligere sædvanlig måtte betale for at forhandle sit kjød en gros.

Da forhandlingsrummet i kjødkontrolstationen kun holdes åbent under kontroltiden, har denne ordning desuden bidraget til, at engrosforhandlingen mer og mer henlægges til bestemte tider af dagen, hvad der jo, såvel for sælger som køber, har stor betydning, idet sælgerne, jo mere forhandlingstiden begrænses, lettere træffer køberne samlet, og køberne sparer tid, når de på en bestemt tid kan gøre sit indkjøb på et sted, hvor størsteparten af markedets tilførsel er samlet.

Der er ved kontrollen i 1894 foretaget 49 868 undersøgelser fordelt på de forskjellige måneder og dyr, som tabel I viser.

Tabel I. Tilført stationen i 1894:

Måned.	Heste.	Okser.	Spæd- kalve.	Gjød- kalve.	Svin.	Får.	Bukke.	Kid.	Ialt skrotter.
Januar	12	1034	729	114	130	146	—	—	2165
Februar.	10	1064	712	162	148	145	—	—	2241
Marts	5	1272	1126	238	179	142	—	—	2962
April	7	880	608	216	150	51	11	12	1935
Mai	9	1139	344	325	209	122	—	8	2156
Juni	9	915	377	169	109	390	—	2	1971
Juli	3	912	413	99	93	1190	32	—	2742
August	6	1206	383	79	121	2734	753	—	5282
September . . .	17	1272	672	39	125	3591	73	—	5789
Oktober	51	1141	879	38	272	10829	192	—	13402
November . . .	30	1148	781	144	451	2396	271	—	5221
December. . . .	21	1295	650	220	660	954	202	—	4002
Tilsammen	180	13278	7674	1843	2647	22690	1534	22	49868

Med en antagen middelvægt i kg. for:

| 170 | 100 | 10 | 30 | 90 | 20 | 15 | 2 |

Ialt er i 1894, i de forskellige måneder, undersøgt følgende vægtmængder i kg.:

Tabel II.

Januar	2040	103400	7290	3420	11700	2920	—	—	130770
Februar	1700	106400	7120	4860	13320	2900	—	—	136300
Marts	850	127200	11260	7140	16110	2840	—	—	165400
April	1190	88000	6080	6480	13500	1020	165	24	116459
Mai	1530	113900	3440	9750	18810	2440	—	16	149886
Juni.	1530	91500	3770	5070	9810	7800	—	4	119484
Juli	510	91200	4130	2970	8370	23800	480	—	131460
August	1020	120600	3830	2370	10890	54680	11295	—	204685
September . . .	2890	127200	6720	1170	11350	71820	1095	—	222145
Oktober.	8670	114100	8790	1140	24480	216580	2880	—	376640
November . . .	5100	114800	7810	4320	40590	47920	4065	—	224605
December. . . .	3570	129500	6500	6600	59400	19080	3030	—	227680
Tilsammen	30600	1327850	76740	55290	238230	453800	23010	44	2205514

Herefter udgjør altså det her i byen i 1894 forbrugte kjød 2 205 514 kg., hvad der vil svare til et årligt forbrug af ca. 36,7 kg. pr. individ. Grunden til dette forholdsvis lave forbrug af fersk kjød må væsentlig søges deri, at der tilføres byen betydelige kjødmængder i saltet, tørret og på anden måde konserveret tilstand dels fra indlandet, dels fra udlandet, særlig Amerika.

Tabel III viser, hvad der af det undersøgte kjødkvannum er påstemplet 2den klasse og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.							Konfiskeret.							
	Hest.	Okse.	Spæd- kalv.	Gjød- kalv.	Svin.	Får.	Buk.	Hest.	Okse.	Spæd- kalv.	Gjød- kalv.	Svin.	Får.	Buk.	Organer.
Januar	—	80,2	1018,6	—	23,0	63,7	—	—	268,0	168,0	—	—	16,7	—	409,3
Februar	—	93,0	888,1	—	—	—	—	193,4	163,4	67,0	—	—	—	—	955,2
Marts	—	87,5	1111,9	—	—	—	—	—	75,4	327,9	—	—	—	—	1294,2
April	—	13,2	412,5	—	—	—	—	—	234,2	282,6	—	45,2	—	—	930,1
Mai	—	65,5	327,9	—	—	—	5,8	158,8	38,8	96,9	—	—	—	—	954,9
Juni	—	27,7	280,0	—	—	—	—	—	137,1	35,5	—	—	—	—	1005,0
Juli	—	—	318,7	—	—	—	—	—	420,7	43,2	—	83,5	—	—	1291,3
August	—	—	312,2	—	—	—	—	116,0	208,2	—	—	—	3,0	—	1749,6
September	—	—	615,9	—	—	—	—	—	149,1	92,0	—	37,7	—	—	1732,8
Oktober	—	—	885,1	—	—	—	—	—	260,8	123,1	—	—	6,2	—	1482,2
November	—	173,5	988,0	—	—	—	—	145,0	71,2	103,4	—	—	26,3	—	1460,7
December	—	93,0	741,3	—	—	—	—	—	17,4	75,4	13,5	28,5	—	—	1533,3
Tilsammen	—	633,6	7898,2	—	23,0	63,7	5,8	613,2	2104,3	1415,0	13,5	194,0	52,2	—	14808,6

Negtet stempling er i kg.: Okse 3074,4, hest 175,0, spædkalv 3095,8, svin 2114,3, får 611,3 og buk 35,5.

Tabel IV viser de væsentligste sygdomme, der har foranlediget kjødets konfiskation og klassifikation.

	Stemplet 2den kl.								Konfiskeret.											
	Okse.		Spædkalv.		Svin.		Får.		Hest.		Okse.		Spædkalv.		Svin.		Får.			
	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.	Helt.	Delvis.		
Pyæmi.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Knuderosen.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karcinom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hæmoglobinuri.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonitis.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Traumatisk pericardit.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Phlebit.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmkatar.	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolik.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mastit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ødemer.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Forskjellige betændelser.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Ondartet katarrhalfeber.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	—	—	—	1	—	—	—	—
Kakektisk.	3	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Kollaberet.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	1	—	—	—
Fordrivning (Gangspær).	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Kontusioner.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	29	1	—	—	1	—	—	1	—
Bedærvet.	—	—	16	—	—	—	—	—	3	—	—	19	77	1	—	—	2	—	—	—
Slet behandlet.	1	—	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Henlagt med indvoldene.	—	—	632	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Knæled (betændte).	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	8	3	705	1	1	—	3	—	7	1	12	160	117	3	3	3	3	3	3	3

Det vil af denne tabel sees, at den sygdom, der andre steder foranlediger de fleste konfiskationer eller pålægger kjødet deklarationsvang, nemlig tuberkulosen, spiller en forholdsvis ringe rolle hos os. I det hele er tuberkulosen kun fundet hos 7 dyr. I et tilfælde forefandtes sygdommen som en primær yvertuberkulose, i 4 tilfælde som mere eller mindre udbredte bryst- og baglivs-

tuberkuloser og i 2 tilfælde som rene fodringstuberkuloser hos en gris og en ko med affektioner kun af halsglandlerne. Det maa dog forudsættes, at kun en del af de for tuberkuløse lidelser slagtede dyr kommer kontrollen for øie, fordi kjødet vistnok i de fleste tilfælde beholdes hjemme og nedsaltes. Det ringe procenttal af tuberkuløst angrebne iblandt de levende til byen indførte dyr viser dog, at tuberkulosen i Bergens oplandsdistrikter må ansees som meget sjældent forekommende.

Behandlingen af det landslagtede kjød lader i mange retninger meget tilbage at ønske. De lokale forhold har jo for en væsentlig del skylden, men ofte er det kun ligegyldighed fra slagterens eller dampskibsbetjeningens side, som forårsager, at kjødet ofte kommer til byen i en næsten usælgelig tilstand. De dyr, som slagtes på landet, må som regel føres et kortere eller længere stykke vei til slagtestedet, hvortil det da som regel når i mere eller mindre udtrættet tilstand. Følgen heraf bliver da, at kjødet taber betydeligt i næringsværdi, bliver mere blødt og vandet og betydelig mindre holdbart, hvad der jo, særlig i sommertiden, må ansees som en stor ulempe. Men også på andre måder forringes det landslagtede kjød i kvalitet, ved sen slagting og transport, og det er ofte fremkommet til stationen i en så mishandlet og uappetitlig tilstand, at det dels har måttet tilbagesendes, dels først kunde benyttes i udvandet og nedsaltet tilstand. Den uskik at bringe dræbte spædkalve til byen uden at udtage indvoldene er endnu, som det vil sees af tabelen, ikke udryddet. Endnu er det nødvendigt at konfiskere, stemple 2den klasse eller negte stempling af sådanne kalve, hvor den i tarmkanalen begyndte forrådnelsesproces har udbredt sig til nyrer og kjød. Jeg har i min forrige indberetning omtalt en forgiftning, som indtraf her i byen efter nydelsen af nyrepartiet af en på denne måde bedærvet kalv.

Der er derfor endnu meget at rette på, hvad angår behandlingen af det til byen indbragte slagt, men det er dog utvilsomt, at kontrollen har medført en betydelig forandring til det bedre. Og når landmanden først indser, hvor stor fordel det er for ham selv at få slagtet til byen i en præsentabel tilstand, og dampskibene behandler kjødet på en forsvarligere måde end nu ofte sker, vil det vel lykkes at opnå betydeligere fremskridt i denne retning.

Kjødets klassifikation har været gennemført efter det princip, at alt kjød hvorpå ingen sygdom har kunnet påvises, er påstemplet 1ste klasse, selv om det har været så magert, at det forretningsmæssig betragtet, ikke har været prima vare. 2den klasse er påstemplet alt kjød, der måtte antages kun at være absolut farefrit i godt kogt eller stegt tilstand. At få dette kjød solgt under deklarationstvang her i byen, har vist sig at være vanskeligt, og som regel er det blevet nedsaltet. Man har nu i udlandet mere og mere gået over til at underkaste 2den kl. kjød en dampkogning for derved at berøve det muligt sundhedsfarlige egenskaber, og det kan efter denne behandling langt sikrere overgives til fri konsumtion. Det er utvilsomt den sikreste fremgangsmåde og tillige den, der i størst udstrækning muliggjør den fareløse anvendelse af kjød fra dyr, der har lidt af visse sygdomme, og bør derfor også komme i

anvendelse hos os, hvor de små forhold vanskeliggjør kjødets forhandling under deklarationstvang. Negtet stempling er alt kjød, der har vist tydelige tegn på, at dyret har lidt af en heftig sygdom, hvis natur man ikke med tilstrækkelig sikkerhed har kunnet påvise, men hvor man dog kan udelukke tilstedeværelsen af akute infektionssygdomme. Fremdeles alt kjød, der er kommet til byen i så bedærvet tilstand, at det ikke kunde ansees som gangbar handelsvare, og endelig de tilfælde, hvor ikke de foreskrevne organer medbringes.

Med hensyn til en renlig og tidsmæssig forhandlingsmåde af kjød og vegetabiliske næringsmidler har kommunen i det forløbne år ved indredningen af den kommunale kjødbazar gjort et stort og betydningsfuldt skridt fremad. Jeg har ofte i mine tidligere beretninger gjort opmærksom på, hvor sørgelig langt vi i denne retning står tilbage med hensyn til forhandlingen af fersk kjød, der ofte foregik på en så svinsk måde, at man måtte væmmes ved at se det. Allerede i 1887 omtalte jeg i en stipendieberetning (trykt i kommune-forhandlingerne for 1887) disse forhold og gjorde opmærksom på, at kommunens bazar, der i sin daværende tilstand ikke egnede sig som næringsmiddel-bazar, let og uden større omkostninger kunde gjøres tjenlig til dette brug ved, at alle hokkene i mellemetagen nedreves og hele rummet udlagdes i en stor hal. Denne forandring blev udført i 1894, og det har vist sig, at bazaren efter denne i fortrinlig grad egner sig som kjødbazar.

Uagtet indredningen af bazaren betegner det første og store skridt henimod en renligere forhandling af vore levnetsmidler, har den dog ikke, med den nuværende ordning af trafikken, fået den betydning i hygienisk henseende, som den burde have. Endnu må en stor del af vore levnetsmidler forhandles på en alt andet end appetitlig måde, særlig på første hånd fra bonden selv fra smudsige hok i søboder og fra bondestuerne. Denne forhandlingsmåde, denne «torvhandel», der er nok så eiendommelig for vor by, burde ved hjælp af den nyindrettede bazarbygning været bragt i et bedre spor; men den tid kommer vel, da sundhedspolitiet sættes istand til at skaffe ligeså renlige forhandlingsvilkår for vore levnetsmidler, som nu er skeet for kjødets vedkommende.

De forskellige kjødudsalgssteder har været underkastet et jevnligt tilsyn med hensyn til stellet i almindelighed og beskaffenheden af de der forhandlede varer. Der er ialt undersøgt 899 kjødudsalg og værkstedslokalerne foruden murbutikerne, forskellige sogårde og Skudeviken. Stellet på disse steder er ikke altid upåklageligt, men viser dog en nokså påtagelig fremgang, og grunden hertil er sikkert den, at den nyindrettede bazar har bragt forståelsen af, hvilke fordringer man er berettiget til at stille til et renligt stel på steder, hvor levnetsmidler forhandles.»

Fredrikstad.

Kontrollen bestyres her af veterinærpremierløjtnant H. Ruud. Følgende indberetning hidsættes:

Ialt kontrolleret af	stykker	deraf	
		2den kl.	kasseret.
Storfæ	3 455	50 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{3}{4}$
Hest	128 $\frac{1}{4}$	12 $\frac{1}{4}$	—
Svin	1 027 $\frac{1}{4}$	16 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
Får	1 692 $\frac{1}{2}$	12	—
Gjødkalv	488 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	—
Smågris.	4	1	—
Spædkalv	2 737	2 737	13
Svinehoved og indmad .	954	9	43
Tilsammen	10 486 $\frac{1}{2}$	2 839 $\frac{3}{4}$	62 $\frac{1}{4}$

Kragerø.

Kontrollen begyndte 1ste januar 1894 med dyrlæge N. Noraker som kontroller.

Det meste af det kjød, der kontrolleredes, var indført, således fra Kristiania, omegnen af Larvik, Brevig, Stavanger, Jæderen samt Danmark.

Kontrolstationen er trang, mørk og uhensigtsmæssig, hvorfor der er under overveielse at skaffe nyt lokale.

Nogen bevilgning til assistance har kontrolløren ikke haft, hvorfor denne til dels selv med bistand af slagteren har transporteret og behandlet kjødet.

Der er i årets løb i og udenfor stationen i alt undersøgt:

490 $\frac{3}{4}$ storfæ,
 31 $\frac{3}{4}$ hest,
 105 $\frac{1}{4}$ svin,
 63 $\frac{1}{2}$ gjøkalv,
 453 spædkalv,
 774 får.

deraf er stemplet med 2den klasses stempel:

38 storfæ,
 10 heste,
 2 $\frac{3}{4}$ svin,
 2 gjøkalve,
 69 spædkalve.
 28 får.

Kasseret blev:

2 storfæ,
5 spædkalve og
2 får,

foruden bortskåret dele og bedærvede organer tilsammen 218 kg.

Årsagerne til 2den klasses stemping og kassation var: kakeksi (storfæ), kontusioner og fordrivninger, 1 diarrhé (kalv); endvidere konfiskeredes på grund af «umodenhed» 4 kalve og 2 får, der var bedærvede.

Endel organer blev kasserede på grund af leverikter, kronisk leverbetændelse, angiomer, blødninger, bylder samt tuberkulose.

Kristiania.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge Lo, har indsendt følgende beretning:

«Ifølge lov af 27de juni 1892 om kjødkontrol og offentlige slagtehus oprettedes en kjødkontrolstation, der trådte i virksomhed 2den jan. 1894.

Efter forskellige overveielser besluttedes der af kommunen opført kontrolstation på Ankertorvet, hvor der antoges at afgive tilstrækkelig plads for den af kontrollen følgende trafik.

Skjønt man intet forbillede havde til en praktisk landkontrolstation, hvor en så betydelig mængde kjød skal kontrolleres i kortest mulig tid, må det dog siges, at man har været ganske heldig med den nuværende station. Pladsen burde dog have været større og de forskydelige vinduer så meget bredere at hele kroppe og større oksebagfjærdinger kunde skydes ind liggende påtværs af trallerne.

Jeg skal ikke her give nogen detaljeret beskrivelse af stationen, men kun i korte træk omtale dens indredning. Bygningen er en lang enetages murgård med et skjærmtag foran og er inddelt i flere afdelinger med 4 kontrolrum, hvoraf de to er forsynet med 3 borde og de 2 med 2 borde, samt skinnegange oppe under loftet og med taljer på ruller, der kan skydes ud under skråtaget hen til læsset og ved kroge, der heftes i kjødet, fire dette ind i rummet. I hvert rum findes vask med kraner for varmt og koldt vand samt kloak, langs væggene kroge til ophængning af mindre kjødkroppe.

Der er endvidere et lidet laboratorium med de for den daglige undersøgelse nødvendige instrumenter, et kassationsrum, et opbevaringsrum for kasseret kjød, bryggerhus, folkerum, billetkontor, to kontorer med garderobe samt nødvendige udhusbygninger.

Ved kontrolstationen er ansat en bestyrer, 3 kontrollører, en kassererske og 8 stemplere.

En kort tid efterat kontrolstationen havde begyndt sin virksomhed, blev der, på grund af de optrækkerier som folk var udsat for af kjødsjauerne, oprettet

et fast sjauerkorps, der lønnes af kontrollen og som gratis lempede kødet ind og ud for dets eiere.

Af vedlagte statistik ses, at det er ganske betydelige mængder kød, der passerer de herværende kontrollørers hænder; det er et bevis på stationens praktiske indredning, at man i en rimelig kort tid kan få kontrolleret så meget kød med en forholdsvis indskrænket hjælp. I den største tilførselstid under jul har dog arbejdstiden været fra kl. 6 morgen til henimod middag foruden eftermiddagsarbejdet fra 5—7; i denne tid har det været nødvendigt at leie ekstra dyrlægehjælp til kontrolleringen; på en enkelt sådan dag har her været kontrolleret ca. 300 oxekroppe, 400 svin, 200 får og ligeså mange kalve.

Kjødkontrollen er, efter at folk har vænnet sig til den, vistnok vel anset, såvel af slagtere og kødhandlere som af forbrugeren, og den før kontrollens ikrafttræden udtalte frygt for at kødpriserne på grund af kjødkontrollen skulde stige, viste sig at være ugrundet, idet der ingen mærkbar prisstigning var at opdage.

Misfornøielse med kontrollens afgjørelse fremkommer sjelden; der blev i 1894 kun forlangt overskjon 3 gange, nemlig over 1 oxestemplet 2den kl. på grund af tilsøling med tarmindehold, over en liden gris, kasseret på grund af rachitis og almenlidelse samt over en kasseret bedærvet kalv; samtlige afgørelser godkendtes ved sundhedskommissionens overskjon.

Den hyppigste årsag til kassation og 2den classes stempeling er tuberkulose; af 1383½ oxer med 2den kl. og 789½ svin med 2den kl. er henholdsvis 398½ oxer og 185 svin tuberkulose og af 136 oxer og 54 svin som kasseredes er 34½ oxer og 8 svin konfiskeredes på grund af tuberkulose.

Af andre sygdomme, der hyppig har givet anledning til et ringere stempel eller kassation kan nævnes kalvningsfeber, borbetændelse og traumatisk hjertesækbetændelse ved hvilke sidste sygdom der altid sker konfiskation af det fremførte slag; bremselarver i ryggen giver ofte anledning til 2den kl. stempeling, idet de hyppig betinger meget stærke udsvedninger i ryg- og delvis lændemusklene og deres bindevævshylster (se dyrlæge Hornes afhandling i Norsk veterinærtidsskrift).

Total kassation på grund af bremselarver er skeet kun i et tilfælde, hvorimod man meget ofte er nødt til at anvende delvis bortskjæringer i temmelig stor udstrækning.

Kræft i binyren hos storfæ har været fundet i 4 tilfælde. Det har været svulster af et barnehoveds størrelse med blød struktur og af gråbrun farve. De har kun i de to tilfælde såvidt det kunde skjønnes, givet anledning til almenlidelse hos dyret. Hos kalve er den hyppigste konfiskeringsgrund slaphed og slaskethed af kødet paa grund af diarrhé.

Af vedlagte kvartalsberetninger sees fordelingen af tuberkulose på de forskellige tidsrum og forholdet mellem det kasserede og med 2den kl. stemplede kød på grund af tuberkulose og andre sygdomme.

Den største del af det ferske kød som forbruges her i byen indføres i slagtet stand; hovedmængden kommer fra Sverige, kun ganske ubetydeligt kommer fra Danmark.

Af statistikken vil ses, at der i alt er undersøgt: 38787 $\frac{1}{2}$ oxer, 1033 heste, 14326 $\frac{1}{2}$ svin, 29399 får og 40908 kalve, deraf er indført fra Sverige: 19895 $\frac{1}{2}$ okser, 286 $\frac{1}{2}$ heste, 8342 svin, 7386 får og 26437 kalve.

Det ses altså at betydeligt over halvdelen af det til kontrollen fremførte slagte er direkte indført fra Sverige; kommer hertil, at det fra Sverige indførte slagte er af meget større dyr end de norske, vil forskjellen efter vægten vistnok blive betydelig større.

I september 1894 gjenåbnedes Kristiania for direkte import af levende kvæg fra Sverige. Til brug for undersøgelse og kwarantænering af kreaturer, leiedes købmand Michelsens fjøs ved Grønlandskroen, hvor der kan opstaldes ca. 200 dyr. Nævnte fjøs er senere med tilliggende tomter indkjøbt af kommunen.

Første sending levende kvæg fra Sverige kom hertil 20de oktober 1894 og indførtes der i alt indtil 31te december samme år 1843 stk. storfæ og 18 stk. får og kalve.

At det på en årstid som nævnte blev indført et så lidet antal levende dyr skyldes vistnok, at den største indførsel fremdeles fandt sted til Fredrikshald, hvorfra dyrene senere sendtes til Kristiania.»

Kristiania kjødkontrol.

1ste kvartal 1894.

Ialt undersøgt: 9 528½ okse, 285 heste, 3 077½ svin, 2 355 får og geder og 11 410 kalve.

	Antal.					Kasseret.										Affald. Vægt i kilogram.	Totalvægt i kilogram.
						Antal.					Vægt i kilogram.						
	Okse.	Hest.	Svin.	Får.	Kalv.	Okse.	Hest.	Svin.	Får.	Kalv.	Okse.	Hest.	Svin.	Får.	Kalv.		
Stemplet 1ste kl.	9040	259	2782½	2316½	10841	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stemplet 2den kl.																	
Tuberkulose . . .	136	—	41	—	—	12	—	—	—	—	2077	—	—	—	—	2077	
Andre lidelser . .	318½	17½	236	36	457	22	8½	18	2½	112	2566	1428,5	525,4	70	1517	7247,9	
	9494½	276½	3059½	2352½	11298	34	8½	18	2½	112	4643	1428,5	525,4	70	1517	9324,9	

158

2det kvartal 1894.

Ialt undersøgt: 8 171½ okse, 164½ hest, 1701½ svin, 2 925 får og geder og 15 348 kalve.

Stemplet 1ste kl.	7735	132½	1560	2862	14410½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stemplet 2den kl.																	
Tuberkulose . . .	118½	—	44	—	—	8½	—	1	—	—	1350	—	73	—	—	—	1423
Andre lidelser . .	274	20	87	51	676	35½	12	9½	12	262½	5535	2367	395	100	3951	2121	14469
	8127½	152½	1691	2913	15086½	44	12	10½	12	262½	6885	2367	468	100	3951	2121	15892

3die kvartal 1894.

Ialt undersøgt: 8 613 okse, 172 heste, 1 165 svin, 13 932 får og 6 954 Kalve.

	Antal.					Kasseret.										Affald. Vægt i kilogram.	Totalvægt i kilogram.
						Antal.					Vægt i kilogram.						
	Okse.	Hest.	Svin.	Får.	Kalv.						Okse.	Hest.	Svin.	Får.	Kalv.		
Stemplet 1ste kl.	8318	140 ¹ / ₂	1064	13763	6678 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stemplet 2den kl.																	
Tuberkulose . . .	45 ¹ / ₂	—	31 ¹ / ₂	—	—	5	—	2	—	—	698	—	200	—	—	—	898
Andre lidelser . .	220 ¹ / ₂	28	58	160	208	24	3 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂	9	67 ¹ / ₂	3320	694	521	119	1010	1217	6881
	8584	168 ¹ / ₂	1153 ¹ / ₂	13923	6886 ¹ / ₂	29	3 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂	9	67 ¹ / ₂	4018	694	721	119	1010	1217	7779

4de kvartal 1894.

Ialt undersøgt: 12 474¹/₂ okse, 411¹/₂ hest, 8382¹/₂ svin, 10 187 får og 7 195 kalve.

Stemplet 1ste kl.	12175	365 ¹ / ₂	8076 ¹ / ₂	10121	6938 ¹ / ₄	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stemplet 2den kl.																	
Tuberkulose . . .	99	—	68 ¹ / ₂	—	—	9	—	5	—	—	1369	—	457	—	—	—	1826
Andre lidelser . .	171 ¹ / ₂	40	223 ¹ / ₂	65	215	20	6	9	1	41 ³ / ₄	2465	875	367	12	830	1164,5	5713,5
	12445 ¹ / ₂	405 ¹ / ₂	8368 ¹ / ₂	10186	7153 ¹ / ₄	29	6	14	1	41 ³ / ₄	3834	875	824	12	830	1164,5	7539,5

Kristianssand.

Kjødkontrollen tog sin begyndelse i januar. Den har virket et års tid. Kommunen erhvervede ved køb en særdeles heldigt beliggende eiendom mod elven i Elvegaden, et helt kvartal hvor der er tilstrækkelig plads til kontrolstation, eventuelt slagtehus og kvægtorv. En af de på eiendommen allerede tilstedeværende bygninger indrededes til midlertidig kontrolstation, der består af 2 rum, et mindre, hvor kødet undersøges, et større til midlertidig ophængning og expedition. Kontrollen foregår her, om sommeren fra kl. 7 til 9 formiddag, om vinteren fra 8—10. Ellers undersøges efter forlangende af vedkommende, med sundhedskommissionens samtykke, også i byens slagterier, eller for tilreisende bønder, i kontrollørens hjem mod at rekvirenten betaler en extra afgift af 0,50. Undersøgelsen ledes for tiden af dyrlæge Juell med assistance af en gårdsgut — en tidligere slagter — med en aflønning af respekt. 1500 og 750 kr. pr. år.

Som undersøgelsen nu er ordnet, kræver den så godt som kontrollørens hele dag, hvorfor han har indgivet andragende om en lønsforhøjelse af 1000 kr.

Antallet af de undersøgte dyr udgjør ialt 2901 storfæ, 444 svin, 54 heste, 3729 får, 790 gjeeder, 4337 kalve, 46 halve storfæ, 39 halve svin og 12 halve heste. Heraf er henført til 2 klasse 54 storfæ, 2 svin, 3 heste, 67 får, 9 gjeeder, 2438 kalve, 2 halve køer og 4 halve heste.

Fra Danmark er indført 1219 baller kød, omtrent 500 køer, 100 svin og en del kalve. Kasseret (overhældt kalkmelk, kalk, eller rå svovlsyre) er 6 storfæ, hvoraf 4 danske og en norsk for tuberkulose og 1 for kalvefeber.

Bruttoindtægten udgjorde 4443 kroner. Heraf for stempling af kødet kr. 3831,00. Tillæg af 0,50 for stempling i slagterierne kr. 611,00.

Kristiansund.

Kontrollen begynde 1ste januar 1894 med dyrlæge A. Løken som kontrollør
Der blev i året undersøgt følgende:

1894.	Antal okser.			Antal heste.			Antal svin.			Antal får og geder.			Antal kalve.		
	1ste klasse.	2den klasse.	kas-seret.	1ste klasse.	2den klasse.	kas-seret.	1ste klasse.	2den klasse.	kas-seret.	1ste klasse.	2den klasse.	kas-seret.	1ste klasse.	2den klasse.	kas-seret.
Januar	101 $\frac{1}{2}$	14	1	—	—	1	7 $\frac{1}{2}$	1	—	22	5	—	2	86	—
Februar	110	6 $\frac{3}{4}$	—	—	1	—	2 $\frac{1}{2}$	—	—	15	1	—	92	153	—
Marts	145	6 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	13 $\frac{1}{2}$	1	—	44	12	—	73	187	1
April	97	13 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	10	1 $\frac{3}{4}$	—	27	6	—	29	78	—
Mai	118	2	—	—	—	—	14	—	—	56	17	—	29	33	—
Juni	110	3 $\frac{1}{2}$	1	—	—	—	3 $\frac{1}{2}$	—	—	141	23	—	18	21	2
Juli	59	37	—	—	—	—	—	—	—	69	77	2	10	59	12
August	68	33	1	—	—	—	—	1	—	85	170	1	16	27	2
September	99	36	1	—	—	—	1 $\frac{1}{2}$	—	—	266	155	—	6	28	—
Oktober	118	50	1	—	2	—	19	6 $\frac{1}{2}$	—	1250	381	1	7	46	—
November	143	36	—	—	8	—	32 $\frac{1}{2}$	13	—	400	280	—	8	81	3
December	128	30	1	—	3	—	53	10	—	161	65	3	15	90	2
Tilsammen	1296 $\frac{1}{2}$	268 $\frac{1}{4}$	6	—	14	1	157 $\frac{1}{4}$	35 $\frac{1}{4}$	—	2536	1192	7	305	889	22

Kassationsgrunden var for kvægets vedkommende bughindebetændelse (1), borbetændelse (1), hæmoglobinuri (2), i 2 tilfælde var kroppene dårlig afblødt og muligvis nødslagtede.

1 hest blev kasseret på grund af fremskreden forrådnelse.

2 får og en ged på grund af brysthindebetændelse og abscesser i bughulen.

3 får sure og bedærvede.

1 får dårlig afblødt.

For kalvenes vedkommende blev kassation foretaget, dels fordi nogle antagelig var fostre, selvdøde eller nødslagtede, andre bedærvede efter at have hængt i sommervarmen med indvoldene i, andre små spædkalve antagelig slagtet som nyfødte.

I modsætning til andre steder synes tuberkulosen at være meget sjelden, idet den kun er jagttaget et par gange og da lokalt, hvorfor den ikke har givet anledning til nogen kassation af kød.

Udenom den egentlige kontrol er foretaget tilsyn med de i slagtebutikerne falbydte kødvarer.

Af slagterier er der i byen 4 stykker. Disse såkaldte slagterier er nogle små af brædder opslåede huse, nogle knapt 7—8 alen på kant med en slags kjælder under gulvet til affald. I disse huse slagter alle byens 10 slagtere, gjerne en 2—3 stykker på engang i samme hus, så der knapt er at komme frem for affald og gjødning. I vintertiden går det på en måde an, men i sommertiden i stærk varme, når indholdet af kjælderens begynder at gjære, bliver det et alt andet end heldigt sted at ophænge kødet på. Ved sin beliggenhed i byens midte kan disse pesthuler heller ikke virke gavnlig på byens sundhedstilstand idetheletaget, hvorfor der skulde synes at være dobbelt grund til at oprette et slagtehus.

Med hensyn til kontrolstationens indretning mangler der endnu trods forestillinger til formandskabet en væsentlig ting, nemlig vandledning.»

Moss.

Dyrlæge Schmidt anfører i sin beretning:

«Der er i beretningsåret ved Moss kødkontrolstation undersøgt og stemplet:

M å n e d.	V e d s t a t i o n e n .						U d e n f o r s t a t i o n e n .					
	Storfæ.	Heste.	Svin.	Gjødkalv.	Spædkalv	Får.	Storfæ.	Heste.	Svin.	Gjødkalv.	Spædkalv.	Får.
Januar	83	12	30 ¹ / ₄	29 ¹ / ₂	95	21	45	—	1	—	1	1
Februar	76 ¹ / ₄	8 ¹ / ₂	28 ¹ / ₄	37	95	15	44 ¹ / ₂	1	—	—	1	—
Marts	100	8	44 ¹ / ₂	67 ¹ / ₄	127	28	33 ¹ / ₂	3	1	—	—	9
April	97	3	33 ¹ / ₄	72 ¹ / ₂	197	7	75	—	1	1	—	5
Mai	109	6	33	137	94	21	18 ¹ / ₄	1	1	1	—	—
Juni	93 ¹ / ₂	—	17 ¹ / ₂	119 ³ / ₄	75	28	—	1	—	1	—	—
Juli	71 ³ / ₄	3	12	93 ¹ / ₂	72	143	11 ¹ / ₂	—	—	3	8	119
August	111 ³ / ₄	5	19	79 ¹ / ₂	54	292	7 ¹ / ₄	1	—	—	—	149
September	126 ³ / ₄	5	31 ³ / ₄	42 ¹ / ₂	52	204	19 ¹ / ₂	2	—	—	—	26
Oktober	171	9	40 ¹ / ₂	46 ¹ / ₂	108	194	139	3	2	1	3	4
November	134 ¹ / ₄	33	41 ³ / ₄	44 ¹ / ₄	112	96	13 ¹ / ₄	—	4	—	2	3
December	179 ¹ / ₂	15	194 ¹ / ₂	43 ¹ / ₄	104	68	3	2	10	—	—	15
Sum	1353 ³ / ₄	107 ¹ / ₂	526 ¹ / ₄	812 ¹ / ₂	1185	1117+	409 ³ / ₄	14	20	7	15	331
Ialt	1763 ¹ / ₂	121 ¹ / ₂	546 ¹ / ₄	819 ¹ / ₂	1195	1448						

Af de foran nævnte kroppe er stemplet med 2den klasse:

26¹⁵/₁₆ storfæ, 6 svin, 5¹/₂ gjødkalv, 62 spædkalve, 6¹/₄ får.

Kasseret:

5¹/₂₀ storfæ, 3³/₄ hest, 1¹/₁₅ svin, 5¹/₉ spædkalv, ¹/₃ får og 6 indmader, ialt 1673¹/₂ kgr.

Årsager til 2den kl. stempling og kassation var:

Dyreart.	2den klasse.	Kassation.
Hos storfæ.	Afmagring, lokal tuberkulose, overdrift, kalvningsfeber, aktinomykose, rygbrud, lokal vattersot.	Benbrud (gammelt), kalvningsfeber, selvdød, tuberkulose, overdrift, vattersot, ødem, kontusioner, leverhyperæmi, pyæmi.
Hos heste.		Betændelse (kronisk), lårbrud, nyresten, kræft.
Hos svin.	Lokal betændelse i halsen, benbrud, slet afblødning, begyndende rachitis, nyrevattersot, mavekatarrh.	Tuberkulose, forrådnelse.
Hos gjodkalve.	Ubekjendt sygelighed, sæksvulst i nyren, trommesyge, slet afblødning.	
Hos spædkalve.	Afmagring, umoden, nyrebetændelse, slet afblødning, tilsmudning, ubekjendt sygelighed.	Vattersot, gulsot, abort, nodslagtning.
Hos får.	Ubekjendt sygelighed, tilsmudning, gulsot, leverikter.	Ekinokokker, kronisk skedebetændelse.

To forsøg på salg af ustemplet kød anmeldtes for politiet og medførte mulktpålæg; for urenlighed og uorden i slagterier gjordes der anmeldelse i 4 tilfælde.

I 4 tilfælde har efter kassation af kød eierne forlangt sin sag forelagt sundhedskommissionen til afgjorelse, i alle tilfælde med det resultat at kassationen blev stadfæstet.»

Stavanger.

Angående kødkontrollen i Stavanger, der har været i virksomhed siden 1ste juli 1893, anfører dyrlæge Smith i sin indberetning:

«Kødkontrollen har i 1894 været fortsat på samme måde som foregående halvår, kun at kontortiden fra slutningen af august forlængedes med 1 time formiddag og 1 time eftermiddag, og at der i begyndelsen af september indtrådte den forandring i reglementet, at får skulle modtages til undersøgelse uden de tidligere forlangte indvoldsdele.

Som foregående år var slagter Steenberg medhjælper ved kontrollen 4¹/₂ måned af den travle høsttid.

Exporten af slagtede får til Kristiania tog dette år sin begyndelse lidt senere end forrige, og var i det hele noget mindre denne høst. Dette må dog tilskrives den knappe høst i 1893 og den deraf følgende større høstslagtning det år. Også af kreaturer var der noget mindre denne høst, og det af samme grund. Tilgangen af svin var derimod noget større end forrige år, og det kan rimeligvis ventes, at tilgangen på disse vil øge.

Bortses fra det danske kød, hidrøre de på medfølgende liste opførte tilfælde af tuberkulose, på et enkelt nær, fra en besætning i byens nærhed, der gennem en længere årrække har været beheftet med sygdommen. Da der gang på gang kom tuberkuløse dyr fra vedkommende besætning, lod eieren den i lobet af våren nedslagte. Sågodtsom alle dyrene vare angrebne, men de fleste i ubetydelig grad, og kun på et enkelt dyr var sygdommen generaliseret. Besætningen var blandingsdyr af airshirerace. I intet tilfælde kunde spor af tuberkulose yverlidelse påvises.

Nyfødte kalve finder et fortrinligt marked, og opnår ofte en betaling af 40, ja indtil 45 øre pr. kilo. Største delen kommer levende til byen, men endel forsendes slagtede hertil enten «runde» eller opvirkede. De runde (stukne, uopvirkede) kalve tager meget let skade i den varme tid, og kan ofte lugte modbydeligt i bugen når der er hengaaet nogle timer mellem stikningen og opvirkningen. Men også de opvirkede kalve fra landet kommer ofte frem i mer eller mindre fordærvet tilstand, dels på grund af slurveri ved forsendelsen og dels på grund af for lang tids hengåen mellem stikning og opvirkning. Det vilde være ønskeligt, om det ganske kunde forbydes at sende «runde» kalve til byen.

Kalvningsfeber optrådte i byens omegn med et ualmindelig ondartet forløb, og gav anledning til mange nødslagtninger. Endel af disse kreaturer kom til behandling ved kødkontrollen, men i flere tilfælde, hvor anledning havdes til at besigtige slagtet før indbringelsen til byen, tilrådedes nedsaltning på stedet grundet stærk vandet beskaffenhed af lårets, bogens og brystets muskler.

Rester af overståede hjertesækbetændelser ses ikke saa ganske sjældent, og viser sig som et væv af bindevævstråde mellem hjertesæk og hjerte. Selv strengede sammenvoksninger mellem en større del af hjertets overflade og hjertesækken synes ikke at øve nogen indflydelse på dyrets ernæringstilstand, og i mange tilfælde har vel en sådan sammenlodningsproces forløbet ganske umærkeligt for dyrets eier. Årsag til sammenlodningerne er uden tvivl fremmede legemer, som først har såret hjertesækken og derefter har taget en anden vei. Det hyppige fund af nåle, der har stukket sig fast i netmavens cellevæg, og det også iagttagne fund af nåle, der er indkapslede under ribbenshinden, synes at tyde herpå.

Bughindebetændelse, fremkaldt ved en knappenåls gennemtrængning gennem tyndtarmen, har et par gange givet anledning til kassation af oksekjød.

Det har sin interesse ved at dyrene begge gange var forte levende til byen og var solgte uden at slagterne havde fæstet sig særlig ved dem, og det viser hvor let en ko kan tage en sådan historie, indtil en blodforgiftning gennem opslugning af septiske stoffe pludselig gjør en ende paa dens liv. I et af tilfældene blev det senere oplyst, at koen havde været syg en 3 dage før den sendtes til byen, og dyrets eier var meget vel fornøiet med at slippe med, at kødet blev kasseret.

Et tilfælde af metastaseret kræft, som ligeledes gav anledning til kassation, viste også hvor let en ko kan tage sådanne ting. Pågjældende dyr, der var i ordentligt hold, var ført til byen fra Hundvaag, og solgt til en slagter, som intet bemærkede ved købet. Men efter slagtingen fandtes kød og indvolde røde, og særlig lungerne var stærkt hyperæmiske. På leveren fandtes en barnehovedstor og flere mindre kræftsvulster og i lungerne fandtes utallige mindre svulster. 2 dage efter slagtingen lugtede kødet trods den køjelige årstid (midten af november).

Oksetinter er iagttaget i overvældende grad på en ung stud, som det desværre ikke var muligt at få oplyst hvor den var kommen fra. Som nyslagt så kødet udmærket pent ud, men hjertet og bindevævet under tungerodens kjerter henlede opmærksomheden paa blæreormens tilstedeværelse. Ved indsnit i musklerne fandtes nu tinter i masse overalt, og navnlig tungerod og halskød gik meget snart i forrådnelse. Det er vel muligt, at oksetinter har kunnet forekomme enkeltvis i andre kreaturer, men da hovedet ikke forlanges fremlagt til undersøgelse, vil forekomst i ringe mængde let undgå opmærksomheden.

På får iagttages ikke sjældent ældre, indkapslede abscesser, og navnlig under bogen i partiet om bogkjerterne er de iagttaget gjentagne gange. De stammer formentlig fra tidligere afløbne pyæmiske processer i eller om leddene på tilsvarende fod, og kan være meget vanskelige at få øie på, når ikke muskelsvind henleder opmærksomheden på en forudgået halthed.

Foruden den almindelige gule fedtfarve, som kreaturer fra visse landsdele, f. ex. Hardanger, almindelig har, ser man enkeltvis stærk gul fedtfarve på lam. Denne farve fremkommer ikke på bestemte græsgange, da af to tvilling-lam det ene kan være hvidt og det andet stærkt gult. I almindelighed er de gule lam i udmærket hold, og de viser ingen tegn på gulsot. Enkelte blandt almuen tror, at den gule farve kommer af, at lammene spiser sine egne ekskrementer, men rimeligere er det vel, at de med forkjærlighed søger visse urter eller græssorter, som får i almindelighed vrager.

Endel kreaturer og får kommer til slagting i meget dårligt hold og gives af den grund 2den classes stempel. De fleste udmalkede og sletfodrede kreaturer blev slagtede første del af året. Af de sletholdne får og lam var endel gamle lamsauer, endel moderløse lam, og endel vædderlam med begyndende brunst.

Som en uskik må det betegnes, at slagterne lægger nettene på de nyslagtede lams bagkrop. Det sker formentlig dels for at «pynte» på lammene

og dels for at kunne sælge talgen til kjødpris. Foruden at der med nettene kan dækkes over en eller anden feil ved kjødet og at et simpelt lam kan gives et mere tillokkende udseende ved at forsynes med et federe net, må nettene forsinke kjødets afkjøling. Det burde derfor overveies, om det ikke var rettest at forbyde pålægning af nettene.

På medfølgende liste findes opgave over alt hvad der er gået gennem kjødkontrollen, men man kan ikke deraf slutte sig til byens forbrug af fersk kjød. Først må der nemlig fradrages omtrent 1600 storfæ for de hermetiske fabrikers forbrug, dernæst 25--30 000 får for exporten til Kristiania, og endelig må omtrent sjetteparten af svinene regnes fra, da ikke få landslagtede svin indsendes halve. Tilbage bliver da som forbrug med runde tal 3000 storfæ, 12 000 kalve, 25 000 får og 900 svin. Begregnes i gennemsnit disse til henholdsvis 120, 12, 15 og 90 kilo, fås en samlet kjødvægt af 960 000 kilo eller fordelt på 25 000 individer 38 kilo pr. individ.

Som bilag medfølger fortegnelse over det kasserede og med 2den klasse stemplede kjød.

Ved Stavanger kjødkontrol blev i 1894 undersøgt:

a. byslagtet:

4450 storfæ, 167 gjødkalve, 8610 spædkalve, 46377 får, 371 svin, 47 heste.

b. landslagtet:

385 — 22 — 3461 — 6098 — 758 — 7 —

Ialt undersøgt:

4835 — 189 — 12071 ¹⁾ — 52475 — 1129 — 54 —

¹⁾ Nyfødte kalve gives 2den klasses stempel.

Deraf	Byslaget												Landslaget											
	2den klasse					Helt kasseret				Delvis kasseret			2den klasse					Helt kasseret				Delvis kasseret		
	Storfe	Gjødkalv	Spædkalv	Får	Svin	Hest	Storfe	Gjødkalv	Spædkalv	Får	Svin	Hest	Storfe	Gjødkalv	Spædkalv	Får	Svin	Hest	Storfe	Gjødkalv	Spædkalv	Får	Svin	Hest
Bråset									1															
Tuberkulose	8						1						2						17					
Septikæmi								1										1			2			
Pyæmi									3													1		
Selvdød																					3			
Bedærvelse																					16			
Vattersot				1			1		4				1									2	1	
Kakexi									1															
Kalvningsfeber	1						1											3						
Rachitis				9	2				1								1	10						
Sygdomme i hjerne og rygmarv				1	1	1											1							
Sygdomme i brystorganerne	8			2			1						2		6				4					
Sygdomme i fordøjelseskanalen og bughinden							2		2	1					1				1		3			
Børbetændelse							1											1						
Andre sygdomme efter fødselen	1																	1						
Nyresygdomme									1									1						
Lever sygdomme				1					1															
Yversygdomme	1																							
Ledsygdomme				1									2		6		2				1	1		
Sygdomme, fremkaldte ved beskadigelser	4			5			4		1				8		3	25	1		1					
Carcinomatose							1														3			
Absces	1			2											11								1	
Oksetinter							1																	
Gravæddere og avlsvin				2	5												1							
Abnorm fedtfarve				4	1													5						
Slet hold	54	1		765	1	4													2	2	82		1	
Beskadiget under forsendelsen																				1	6	1		
Fremlagt uden organer	1																		135	1				
	79	1		793	10	5	13		1	15	1		14		3	50	2	2	168	3		88	47	

Kasseret er ialt 2361,8 kilo oksekjød, 16,2 kilo gjødcalvkjød, 381,8 kilo spædkalvkjød, 216,9 kilo fårekjød, 139 kilo flesk og 8 kilo hestekjød.

¹ Danske kreaturer. ² Rensdyr. ³ Deraf 3 rensdyr. ⁴ Deraf 129 rensdyr.

Tromsø.

Der anføres, at i den tid, kontrollen har virket — fra 1ste januar 1894 — er der af kontrolløren, dyrlæge T e l l e f s e n, ikke påtruffet noget tilfælde af tuberkulose. Slagterne får sin meste forsyning fra Trondhjem.

Trondhjem.

Dyrlæge B a n g anfører i sin beretning følgende:

«Med hensyn til kødkontrollen i Trondhjem, skal jeg berette, at kontrollen i midten af januar blev overflyttet til det dertil indrettede lokale i Schultz's gade, som ligger bekvemt til for torvhandelen, og holdtes åben hver dag fra kl. 8 til 11 form. indtil 1ste mai, hvorefter den var åben tra 7 til 10 indtil medio oktober; derefter var åbningstiden igjen fra 8 til 11 til årets udgang. I månederne juli og august holdtes desuden kontrolstationen åben 1 eftermiddagstime daglig.

Følgende antal kroppe kjød er kontrolleret i året:

	Deraf stemplet med 2. kl.	Konfiskeret.
Hestekroppe 275 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂ krop.	1 krop.
Kokroppe 6696 ¹ / ₄	119 ¹ / ₂ »	20 »
Svinekroppe 1415	21 ¹ / ₄ »	1 »
Fårekroppe 12491 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂ »	10 ¹ / ₂ »
Gjødkalve 559 ³ / ₄	5 »	» »
Spædkalv 6362 ¹ / ₂	90 ¹ / ₂ »	27 ¹ / ₂ »
Killinger under 3 kilo 399	» »	25 »

De almindeligste årsager for stempling med 2den klasse, har tildels været urenselig behandling under slagtning og transport, dels alderdom og magerhed, dels benbrud og andre ydre beskadigelser; ofte er kjødet af disse grunde blevet helt eller delvis konfiskeret. Ved kalvningsfeber (eklampsi) er der stemplet med 2den klasse når dyret er bleven slagtet i begyndelsen af sygdommen, hvorimod kjødet er blevet konfiskeret, hvis sygdommen har havt større varighed. 2 kokroppe og 2 gjedekroppe med lokal tuberkulose stempledes med 2den klasse, hvorimod 2 kokroppe og 3 gjedekroppe med stærkere udbredt tuberkulose konfiskeredes. Hos får fandtes ikke sjelden blæreorm i regelen i bug- eller bækkenhulen. Konfiskation af fårekroppe grundede sig hyppigst på tilføiet skade under transporten, hvorved varen ved fremkomsten befandtes i opløsningsstilstand.

For spædkalves vedkommende er de fleste såvel af de med 2den classes stempel som de konfiskerede bedærvet ved mislig behandling og for enkeltes vedkommende begrundet i indre sygdom.»

Tønsberg.

Kjødkontrollen har her været i virksomhed siden 1ste januar 1894 med amtsdyrlæge Kragerud som kontrollør. Der anføres, at der i årets løb er undersøgt

1843 storfæ,
43 heste,
923 svin,
338 gjødkalve,
1710 spædkalve (under 25 kg.)
1235 får og lam og
10 stegegrise,

hvoraf stemplet med 2den klasse:

61 storfæ,
8 svin,
21 kalve,
4 får og
2 stegegrise.

Det kasserede udgjør tilsammen 1248 kg.

Bilag I.

L o v

**om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892,
jvfr. lov af 27de juli 1895.**

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måde kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter af levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøges af kommunal kjødkontrollør, der såvidt muligt bør være examineret dyrlæge.

Dog kan det efter andragende fra kommunestyret af kongen bestemmes, at kød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebyggede, og hvor kontrollens gennemførelse på grund af deres afstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøgelse af kommunal kjødkontrol, når kødet, ifølge erfaring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunebestyret og med kongens samtykke, kan sådan kontrol påbydes også for køb- og ladesteds-kommuner med ikke over 4000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kød, der udbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolleret.

§ 3. Kjød, som af kommunal kontrollør findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples. Findes det utjenligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige sundhed eller ubrugbart som næringsmiddel.

Hvis beslaglagt kød, som ikke tilbagefordres, af vedkommende kommune blir udnyttet til teknisk brug istedetfor at tilintetgøres, har eieren krav på en forholdsmæssig godtgørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs afgørelse kan indankes for stedets sundhedskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at give erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovligt skjøn, optaget for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uger; omkostningerne derved udredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse af slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte afgifter.

Disse må dog ikke være højere end fornødent til renter af den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse af driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøgelse udført i slagteri eller andetsteds udenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang mod erlæggelse af en godtgørelse, hvis størrelse bestemmes af kommunestyret.

§ 6. Nærmere forskrifter til gennemførelse af denne lov kan gives af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelser af de i denne lov eller med hjemmel deraf givne forskrifter påtales af politiet og straffes med bøder fra kr. 2,00 til kr. 1000,00.

Bilag 2.

Plakat

af 5te november 1895 indeholdende nærmere forskrifter til gennemførelse af den ved lov af 27de juni 1892, jvfr. lov af 27de juli 1895 omhandlede kjødkontrol.

§ 1. I enhver kommune, hvor der er indført kjødkontrol i henhold til lov af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895, skal alt ferskt, rått slagtekjød af storfæ (herunder indbefattet kalve), får, gje,der, heste og svin, der agtes afhændet som menneskeføde inden vedkommende kommune, undersøges af kommunal kjødkontrollør og i tilfælde stemples.

§ 2. Forsåvidt undersøgelse og stempling foretages i den dertil af vedkommende kommune indrettede kontrolstation, skal den udføres gratis; hvis undersøgelsen og stemplingen derimod foretages udenfor den kommunale kontrolstation, kan der herfor afkræves en af kommunestyret fastsat godtgjørelse.

§ 3. Dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemte til udførsel til udlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritaget for undersøgelse og stempling i den kommune, hvorfra udførselen finder sted. Dog skal organer eller dele af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden den kommune, hvori slagtingen er foregået, undersøges og stemples; sådan undersøgelse og stempling skal i tilfælde ske i vedkommende slagteri, og medens det tilhørende slagtt er tilstede.

§ 4. Heste, der slagtes i en kommune, hvor kontrol finder sted, for at benyttes til menneskeføde, skal enten være undersøgte og mærkede umiddelbart før slagtingen af en dyrlæge, som udfærdiger sundhedsattest, eller synede af to troværdige mænd, der afgiver skriftlig erklæring om, at dyret ikke lider af nogen sygdom. Indføres hesteslagt udenbysfra, skal der på samme vis medfølge sundhedsattest og mærke fra dyrlæge eller to navngivne mænd; sundhedsattesten skal ved undersøgelsen af kjødet fremvises for kjødkontrolløren.

§ 5. Intet kjød skal undersøges og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin og hornkvæg (undtagen kalve) fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bagfjerding), og hvis det stammer fra kalv, får eller gjed, fremlægges i mindst halve kroppe, delte efter længden. Med bagparter skal følge nyrerne i organisk sammenhæng. Forsåvidt indførsel af løse tunger finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slagtt. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slagtt, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyret med approbation af vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele af slagtt eller flere or-

ganer end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøgelse udenfor kontrolstation af kød af dyr, slagtede inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøgelsen bestemmes, om kødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kødet under forsvarlig opbevaring tilbageholdes ved kontrolstationen. Ved undersøgelse udenfor stationen kan i sådanne tilfælde afgjørelsen udskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kød til undersøgelse, skal på kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været sygt o. l.

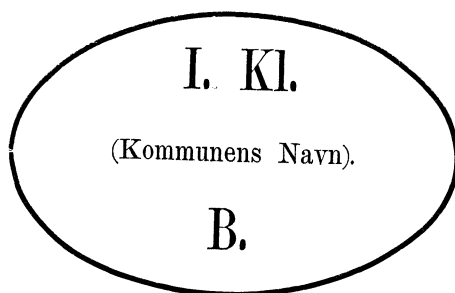
§ 8. På slagte, der fremføres til kontrol, må ikke brystafdelingens storpulsåre være bortskåret, heller ikke itler og syge eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bughinden være bortskåret.

§ 9. Kød af hornkvæg, indført fra Danmark, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget af attest fra dansk dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrorer fra dyr, der er så afmagrede, at deres kød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

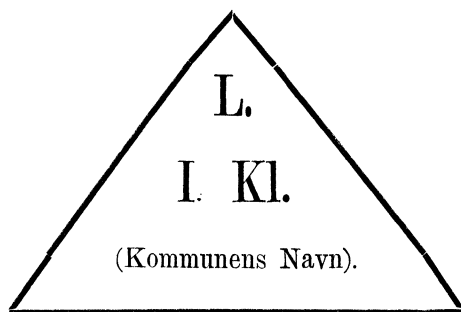
Der skal tillige indvendig på hver kvart eller halve krop være fastklæbet en rød seddel med påskrift «kød af sundt dyr», underskrevet af vedkommende danske dyrlæge med navn, bopæl og dato.

§ 10. Slagtekød, der findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples med det dertil bestemte stempel; stempelmærkerne skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel og vandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et mærke på hver del.

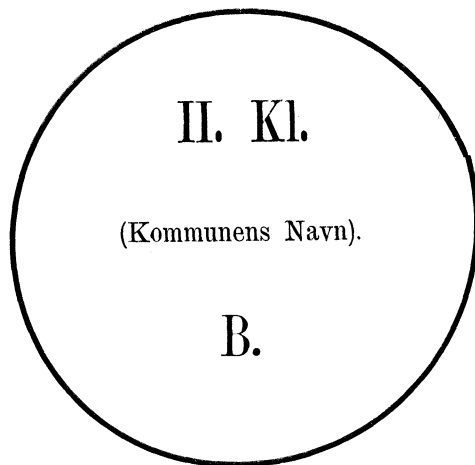
§ 11. På kød af slagtedyr, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er indført, og undersøgt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slagte, skal, når kødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmærker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruden kommunens navn (helt eller forkortet) tillige tegnene I kl. (∅: første klasse) B (∅: bykontrol), se hosstående tegning.

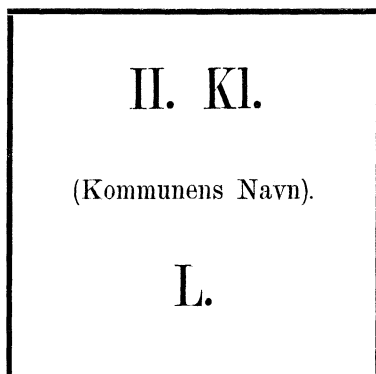
På kød af slagtedyr, der enten er indført udenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uden tilstedeværelse af dyrets samtlige organer, skal, når kødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunes navn tillige indeholde tegnene **I kl.** (∅: første klasse) **L** (∅: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 12. På kød, der ved undersøgelse findes at lide af mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kød, kød af afmagrede dyr, kød af dyr, der kan sees at have lidt af sygdom), men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhed, skal der, hvis kødet hidrører fra dyr, undersøgte i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slaggt, anbringes stempelmærker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmærket skal afstemple foruden vedkommende kommunes navn tillige tegnene **II kl.** (∅: 2den klasse) **B** (∅: bykontrol) se hosstående tegning.

Hvis kødet derimod fremstilles til kontrol, uden at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført udenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes mærker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og mærket skal afstemple, foruden vedkommende kommunes navn tillige **II kl.** (o: 2den klasse) **L** (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning af kommunestyret, approberet af vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kød, stemplet med 2den classes stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som udsalgssteder for 2den classes kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenligt til menneskeføde, skal af kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uden at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, afvises fra kontrolløren; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kræves afgivne i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbageleveres vedkommende eier, efterat det iforveien af kontrolløren er gjort ubrugeligt til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overhældning af petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gennemkøgning kan gøres tjenligt til menneskeføde, kan det ligeledes tilbageleveres eieren, efterat gennemkøgning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk udnyttelse af beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes af kontrolløren, såfremt kjødet ikke af eieren tilbagefordres, mod udbetaling til ham af en godtgørelse efter en almindelig taxt, fastsat af kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhed eller give anledning til udbredelse af ondartet smitsom husdyrsygdom, må ikke tilbageleveres, men skal af kontrolløren forsvarligt opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkøgning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åben for undersøgelse og stempling af kjød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommunes styre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kjød, der undersøges udenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kjødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller udlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøgelsens datum, kjødets art og størrelse samt undersøgelsens resultat. Der skal tillige ved stationen føres regnskab over de for undersøgelse udenfor stationen indbetalte afgifter.

Stemples noget kjød med anden klasse, skal grunden hertil kortelig anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måde forholdes, hvis dele af fremstillet kjød bortskjæres og beslaglægges, selv om kjødet forøvrigt erholdt 1ste klasses stempel.

Forøvrigt skal der for beslaglagt kjød anføres kjødets vægt, dagen når dyret er slagtet, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kjødet.

§ 18. Den af kontrolløren angående kjødets stempling eller beslaglæggelse truffne afgjørelse kan af rekvirenten påankes til sundhedskommissionens afgjørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mod undersøgelsens resultat. Det pågjældende kjød skal forsvarligt opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhedskommissionen at kræve dennes afgjørelse, hvilken bliver at afgive snarest muligt. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sagens afgjørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kjødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kjød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kjødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kjødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kjød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

§ 20. Overtrædelse af de i disse bestemmelser givne forskrifter bliver at påtale af politiet og at straffe med bøder fra 2—1000 kroner (kfr. lov af 27de juni 1892 § 7).

§ 21. Disse forskrifter træder i kraft den 1ste januar 1896.

Bilag 3.

Lov

angående offentlige tjenestemænds skyds- og kostgodtgjørelse.

Af denne lov hidsættes:

§ 2. Skydsgodtgjørelsen bliver at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.					Pr. sjømil.
Landskyds.		Bådskyds.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelses- station.	Fast station.	Tilsigelses- station.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøj m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruden den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige udgifter til befordring af sit tøj samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuden, hvad han i befordring for sig selv har erlagt udover nævnte regulativsats.

Ligeledes er — forsåvidt angår befordring udenfor de almindelige skydsruter forovrigt, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte udgifter udover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også under reiser på de almindelige skydsruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid udover den, hvori de skydsende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, bliver den ham tilkommende skydsgodtgjørelse at bestemme af kongen.

§ 9. Foruden den foran bestemte skydsgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie af båd og andre reiseredskaber, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt udlæg til befordring

- a. af medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skydsgodtgjørelse for egen befordring,

b. af fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skydsbefordringen begynder eller ender,

c. af egen person ombord til og iland fra dampskib,

samt udlæg af bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilståes ingen anden godtgørelse for befordring end §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgørelse for skyds, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skydsen godtgøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skydsbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skydsvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skydsgodtgørelse efter denne forøgede veilængde.

§ 15. Godtgørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den afstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4,00.)

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettigede til at erholde i kostgodtgørelse kr. 7,00, de til 2den klasse hørende kr. 6,00, de til 3die klasse hørende kr. 5,00 og de til 4de klasse hørende kr. 4,00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har varet uafbrudt mindst 6 Timer.

Samme kostgodtgørelse tilkommer der dem også under ophold i kjøbstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn på mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgørelse, når den hele på en reise tilbagelagte veilængde udgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyds og kostgodtgørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsaavidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden sex måneder, efterat sagen eller forretningen er tilendebragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtgøres af det offentlige.

Skemar

til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender.

Regning

over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 18

Dato.	Fra — til. (Herunder bliver vej- længderne at opføre station for station.)	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg.	Reisens oiemed. (Herunder bliver at an- føre grunden for hver foretagen reise, og i gjentagelsestilfælde grunden til, at det har været anseet nødven- digt at gjentage reisen.)
		Tilsligelsesstation.	Fast (eller ingen) station.	Tilsligelsesstation.	Fast station.				
		à 16 øre.	à 20 øre.	à 37 øre.	à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer	landskyds	à 16 øre.		kr.
»	—	—	à 20 »		»
»	—	bådskyds	à 37 »		»
»	—	—	à 40 »		»
»	—	jernbane	à 6 »		»
»	—	dampskib	à 40 »		»
Tils. skydsgodtgjørelse					kr.
Udlæg					»
Tilsammen kr.					

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:
at de ovenfor anførte vejlængder er virkelig reiste;
at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift
for det offentlige kunde ske;
at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været
nødvendige og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet ud-
sættes, samt at der på samme båd ikke har været beførdret nogen anden til
skydsgodtgjørelse berettiget;
at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført
på ovenanførte reiser;
at de opførte udlæg have fundet sted og været nødvendige;
at reiserne er anseet nødvendige i det offentliges interesse for at virke til fore-
byggelse af smitsom husdyrsygdom og fa den standset.

..... den18.....

.....
(Amts-) Dyr læge.

Regning

over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvesenets anliggender i kvartal 18 i anledning af tuberkulinundersøgelser.

Dato.	Fra -- til. (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station.)	Km. land-skyds.		Km. båd-skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg.	Antal undersøgte dyr.
		Tilsejlesstation. à 16 øre.	Fast (eller ingen) station. à 20 øre.	Tilsejlesstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds à 16 øre.		kr.
»	— — à 20 »		»
»	— bådskyds à 37 »		»
»	— — à 40 »		»
»	— jernbane à 6 »		»
»	— dampskib à 40 »		»

Tils. skydsgodtgjørelse kr.

Udlæg »

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpaa de med mindst udgift for det offentlige kunde ske;
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg have fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er anseet nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

.....den.....18.....

.....
(Amls-) Dyrlæge.

over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvesenets
anliggender i kvartal 18

Afreist.		Hjemkommen.		Antal døgn.	Godtgjørelse.	
Dato.	Klokkeslet.	Dato.	Klokkeslet.		Kr.	Ore.

Tils.

.....den18

(Amts-) Dyrlæge.

Fortsettelse. (Suite.)

- No. 238. Kriminalstatistik 1892. (*Statistique de la justice criminelle.*)
— 239. Sindssygeasylnernes Virksomhed 1894. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 240. Norges Skibsfart 1894. (*Statistique de la navigation.*)
— 241. Norges Sparebanker 1895. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
— 242. Den norske Rigstelegraf 1895. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
— 243. Norges Handel 1895. (*Statistique du commerce.*)
— 244. De faste Eiendomme 1891. (*Statistique des propriétés foncières rurales.*)
— 245. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1894. (*Statistique électorale.*)
— 246. Distriktsfængsler 1894. (*Prisons départementales.*)
— 247. Norges Postvæsen 1895. (*Statistique postale.*)
— 248. Veterinærvæsenet og Kjødkontrollen 1894. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.

Statistisk Aarhog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Femtende Aargang, 1895. Kristiania 1895. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Trettende Bind, 1895. Kristiania 1896. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)

Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet 31 Januar 1893. Kristiania 1893.

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.

Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891 og for Tidsrummet 1 Januar 1892—31 December 1894, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau, Niende Bind og Tolvte Bind.

Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

23 September 1896.

